

رَحْمَةُ كُنْزَرَةِ زَخْمٍ شَوَّحَ نَسْرَهُ شَرَّهُ
مَرْحَمَ صَبَرَ دَاهَ وَرَجَمَ بَشَرَ

مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰

پیکر کامل برنامه شماره ۸۲۸
کنج حضور

www.parvizshahbazi.com

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

رَحْمٌ كُنْ أَرْزَخْمٌ شَوَّمٌ سَرْبَهَسَرْ
مَرْهَمٌ صِبَرْمٌ دَهْ وَرَنْجَمٌ بَهْرَ

وَرَهَمَهْ دَرْزَهَرَ دَهْ غَوْطَهَامَ
زَهَرَ مَرَا غَوْطَهَ دَهْ اَنْدَرَ شِكَرَ

بَحْرَأَگَرَ تَلَخَ بُودَ هَمْچَوْزَهَرَ
هَسْتَ صَدَفَ عَصْمَتِ جَانِ گَهَرَ

اَبَرِ ثُرُشَرُوكَهْ غَمَانْگِيزَشُدَ
مَزْدَهْ تو دَادِيَشَ زَرِزَقَ وَمَطَرَ

ماَدَرَأَگَرَ چَهَ كَهْ هَمَهْ رَحْمَتِسَتَ
رَحْمَتِ حَقَ بَيَنَ تَوْزَقَهَرِپَدرَ

سَرْمَهَنُو بَاِيدَ دَرَ چَشَمَ دَلَ
وَرَنَهْ چَهَ دَانَدَرَهْ سَرْمَهَ بَصَرَ؟

بَودَ بَهْ بَصَرَهَ بَهْ يَكَى كَوَ خَرَابَ
خَانَهَ درَوِيَشَ بَهْ عَهَدَ عَمَرَ

مُفْلِسَ وَ مِسْكِينَ بُدَ وَ صَاحِبَ عِيَالَ
جَمَلَهَ آنَ خَانَهَ يَكَ اَزِيكَ بَتَرَ

هَرِيَكَ مَشْهُورَ بَهْ خَواهَنْدَگَى
خَلَقَ زَبَسَ كُدِيَهَشَانَ بَرَ حَذَرَ

بود لحافِ شبستان ماهتاب
روز طوافِ همشان در بدر

گر بکنم قصه زادبیرشان
در دل آفزايد با درد سر

شاه کريمي برسيد از شكار
شد سوي آن خانه زگرد سفر

در بزد از تشنگي و آب خواست
آمد از آن خانه يتيمى به در

كفت که هست آب، ولی کوزه نیست
آب يتيمان بود از چشم تر

شاه درين بود که لشکر رسيد
همچو ستاره همه گرد قمر

گفت برای دل من هريکي
در حق اين قوم بخشيد زر

گنج شد آن خانه زاقبال شاه
روشن و آراسته، زير وزبر

ولوله و آوازه به شهر او فتاد
شهر به نظاره پي يك دگر

گفت يكى گآخر اي مُفلسان
كشت به يك روز نيايد به بر

حال شما دی همگان دیده‌اند
کُنْفِیَّکون کَس نشود بَخت وَر

وَر بَشَوَد بَخت وَر آخر چنین
کَی شود او همچو فَلَك مُشْتَهَر؟

گفت: کَرِيمَي سُوي ما برگذشت
کَرَد دَرِين خان، به رحمت نظر

قصَه دراز است و اشارت بس است
دیده فزون دار و سخن مختصر

با سلام و احوالپرسی برنامه گنج حضور امروز را با غزل شماره ۱۱۷۰ از دیوان شمس مولانا شروع می‌کنم:

از تأخیر در شروع برنامه عذرمندی خواهم، به علت مشکلاتی است که اینجا ما داریم که امیدواریم بهزودی این مشکلات مرتفع بشود. البته همه با رعایت جدّ و جهد و کوشش‌های ما و همین طور رعایت قانون جبران از طرف همه‌ی شما تا آن جا که می‌توانید.]

رَحْمٌ كُنْ أَرْزَخْمٌ شَوَّمٌ سَرْبَهَسَرْ مَرْهَمٌ صَبَرْمَ دَهْ وَرَنْجَمَ بَبَرْ (مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

پس این سخن انسانیست که آگاه شده به این که هشیاری است و امتداد خداست و زخمی شده؛ و این زخم به علت همانیگی با چیزهای آفل این دنیاست. پس رو می‌کند به زندگی می‌گوید که: به من رحم کن. و همین رحم کن نشان می‌دهد که این شخص انسانیست که تا حدودی هشیار شده به این که این هم‌هویت‌شدگی در مرکزش هست و همین طور این من ذهنی که فکر می‌کند آن است، این درد ایجاد می‌کند. می‌گوید: اگر سرتاسر رنج و درد بشوم که شدم، تو به من مرهم صبر را بده، و این صبر است که به من شفا خواهد داد.

پس ببینید دوباره مشکل انسان را در این بیت مطرح می‌کند، همین طور که می‌بینید مولانا در ایيات مختلف غزل مخصوصاً در بیت اول مشکل انسان را که مشکل هر انسانیست و چکار باید بکند را خلاصه توضیح می‌دهد.

برای همین هم هست که بنده هم با استفاده از شکل‌ها یک ذره بسطش می‌دهم. به نظر می‌آید که مولانا یک کتاب کوچک را می‌نویسد با هر غزلی؛ و یا حالا برخی قصه‌های مثنوی اگر تمام می‌شود، و می‌گوید که چه اتفاقی افتاده و تو چکار باید بکنی. و در این غزل می‌بینید که اول شروع می‌کند با این که من به عنوان هشیاری آمدم به این جهان و هشیاری از خودش درد ندارد، یعنی وقتی وارد این جهان شدیم ما درد نداشتیم، و همین طور ذات ایزدی و ذات ما نیک است، بی‌درد است، از جنس شادی است، آرامش است، پس آن چیزی که ما رنج و درد در این جهان می‌نامیم خودمان ایجاد کردیم.

این که یک نفر متوجه بشود خودش این رنج و درد را ایجاد کرده با طرز فکر کردن غلط و همین طور طرز رفتار غلط این بینش خیلی مهمی است. ابیاتی از مثنوی در طول غزل هم خواهم خواند، پس یک انسانی که به صورت هشیاری آمده و همانیده شده با چیزهای آفل و آن چیزهای آفل مرکزش شده عینکش شده و به این ترتیب فکر کرده و عمل کرده و درد ایجاد کرده، می‌بینید که درد زیادی دارد به طوری که همه‌ی وجودش درد است.

بعد متوجه می‌شود که نمی‌تواند با من ذهنی اش از این وضعیت‌ها خلاص بشود، و رو می‌کند به (حالا بگویید) زندگی، خدا و می‌گوید که رحم کن اگر سرتاسر زخمی شدم و درد دارم، تو به من مرهمی بده، که بعداً متوجه می‌شویم که وقتی صبر هست حتماً شکر هم هست، و من دارم واهمنیده می‌شوم، و به تدریج که فضای درون را باز می‌کنم این دردها می‌روند. پس هر کسی که وارد این جهان می‌شود دردها را ناخواسته با من ذهنی اش ایجاد می‌کند. پس این بیت و بقیه‌ی بیت‌های غزل به درد هر کسی می‌خورد. من باز هم با استفاده از این شکل‌ها خیلی سریع آن اتفاقی که برای ما افتاده را توضیح می‌دهم، بعد می‌روم سر بقیه‌ی ایيات، بله.

[اشکل ۱ (دایره همانیدگی‌ها)]

همین طور که می‌بینید این شعر اینجا نوشته شده.

رَحْمٌ كُنْ أَرْ زَخْمٌ شَوْمٌ سَرَّ بِهِ سَرَّ مَرْهَمٌ صَبِرَمٌ لَهُ وَرَنْجَمٌ بِهِ (مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۷۰)

این نشان می‌دهد که هشیاری انسانی آمده حس هویت تزریق کرده به چیزهایی که در این دایره هست و همانیده شده به‌اصطلاح، وقتی که حس هویت تزریق کرده، این‌ها شدند مرکزش، و این حس هویت تزریق کردن همانیدن یکی از استعدادهای ماست به عنوان هشیاری. مثلًاً صورت پول را می‌گیریم صورت فکری پول را با آن همانیده می‌شویم، پس از آن می‌شود مرکز ما یا عینک دید ما. وقتی همانیده می‌شویم، ذهناً از جنس آن می‌شویم یعنی از جنس فکر می‌شویم، به عبارت دیگر یک تصویر ذهنی پیدا می‌کنیم. یک من ذهنی پیدا می‌کنیم، فکر می‌کنیم آن هستیم، و هر چیزی در مرکز

ما قرار بگیرد اگر چیز باشد، مال این جهان باشد فرم داشته باشد، در این صورت ما از جنس آن می‌شویم، و شروع می‌کنیم آن را زیادتر کردن و محافظت آن و بحسب آن دیدن و به اصطلاح از جنس فکر آن بودن، پس من ذهنی درست می‌کنیم. اگر این تعداد زیاد باشد ما یواش یواش از فکر یکی از این همانیدگی‌ها به فکر یک همانیدگی دیگر می‌پریم، و درواقع با این کار وضعیت من ذهنی را اندازه‌گیری می‌کنیم، و چون از جنس جسم شدیم، جسم در زمان تغییر می‌کند ما به زمان می‌افتیم. تصور این‌که ما با این من ذهنی هستیم درواقع ما را در من ذهنی نگهداشتی است. یک بینش این است که شما عمیقاً درک کنید که شما این من ذهنی نیستید؛ و گفتیم هرچیزی که مرکز ما قرار بگیرد ما چهارتا خاصیت عقل، حس‌امنیت، هدایت و قدرت را از آن می‌گیریم، پس بنابراین:

رَحْمٌ كُنْ أَرْزَخْمٌ شَوَّمٌ سَرَّ بَهْسَرٌ مرَهْمٌ صَبِرْمٌ دَهْ وَرَنْجَمٌ بَهْرٌ

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

ما فرض می‌کنیم که هر کسی یا عمل‌آمیزی‌بینیم که هر کسی آمده با این‌ها همانیده شده و دیدن از طریق این‌ها و فکر و عمل کردن از طریق این همانیدگی‌ها مقدار زیادی رنج و زخم به وجود آورده. زخم‌ها همین درواقع رنجش‌های ما هستند که ما حمل می‌کنیم، یا هرگونه زخم‌ذهنی که در ما هست ما می‌توانیم برگردیم و احساس درد کنیم، مثل احساس پشیمانی مثلاً، مثل احساس حسرت، احساس جدایی و همه‌ی این‌ها زخم هستند که بر هشیاری وارد شده‌است. به صورت ذهن یعنی این‌ها زخم‌های من ذهنی هستند فکر می‌کنیم زخم‌های ما هستند.

[اشکل ۲(دایره عدم)]

اما یک حالت دیگر [شکل ۲(دایره عدم)] این است که ما بفهمیم که ما من ذهنی نیستیم و شروع کنیم به تسلیم و آوردن عدم به مرکز ما. پس این شخص [شکل ۲(دایره عدم)] می‌گوید رحم کن، همین رحم کن، یعنی من حاضرم قبول کنم که اشکالاتم را خودم ایجاد کردم در اثر همانیگی و خودم نمی‌توانم، حالا مرکزم را عدم می‌گیرم که مرکز عدم یعنی دیگر از طریق یکی از آن همانیگی‌ها نمی‌بینیم. این کار با پذیرش اتفاق این لحظه صورت می‌گیرد که پذیرش اتفاق این لحظه ما را دوباره از جنس همان هشیاری اولیه می‌کند، بارها گفتیم؛ و ما از طریق آن هشیاری می‌بینیم. حالا که از طریق آن هشیاری می‌بینیم در آن لحظه دیگر از جنس جسم نیستیم از زمان خارج می‌شویم از جنس این این لحظه می‌شویم یا مستقر در این لحظه می‌شویم، و آن چهارتا خاصیت عقل و حس‌امنیت و هدایت و قدرت، همه از زندگی می‌آیند به جای این‌که از جسم‌های آفل بیاورد. و این حالتی است که ما باید در آن باشیم تا صبر داشته باشیم به دردهشیارانه و تا دردهای ما را خدا بپردازیم، رنجم بپردازیم، یعنی تو بپردازیم، تو باعث بشود با گن‌فکائت یعنی به‌وسیله‌ی قضا اتفاقات را به‌اصطلاح پیش من بیاور، من تسلیم بشوم و فضاسایی کنم، و ببینم که همانیده هستم، همانیگی‌ها بایم را بشناسم، آن‌ها را بیندازم، این درد دارد، قبول این‌که من این من ذهنی نیستم درد دارد، و این دردها هشیارانه هست.

پس حالا می‌رسیم به این شکل

[شکل ۳(مثلث همانش)]

انسان در اثر همانش درد ایجاد کرده، هر انسانی، شما هم حتماً یکی از آن‌ها هستید، نمی‌شود نباشد و درد دو جور است: یکی ناهشیارانه است که انسان درد می‌کشد و فکر می‌کند وضعش خراب است و به او ضرر خورده و می‌ترسد که آن چیزهایی که هم‌هویت شده، از دست بددهد. این درد ناهشیارانه هست، ولی الان که این صحبت‌ها را می‌کنیم شما این

در دنا هشیارانه را می توانید به درد هشیارانه تبدیل کنید، و آن موقعی است که شما قبول کنید که این دردها را به علت همانیدگی شما ایجاد کرده اید و می توانید هشیارانه خودتان را از این همانیدگی ها جدا کنید، این کار درد دارد. حالا، دردهای ناهشیارانه که ما می کشیدیم با این عبارت بود از این که همانیدگی های ما کم می شوند یا می ترسیم از دست برونده، حالا درد گندن خود و جدا کردن خود و قبول این که ما این همانیدگی ها نیستیم و عکس آن کاری که اول انجام دادیم که همانیدگی بود، الان واهمانش انجام می دهیم.

پس این شکل [شکل ۳(مثلث همانش)] نشان می دهد که انسان وقتی با یک چیز آفل، این را هم بگوییم که هرجیزی که در این جهان می بینیم و ذهن نشان می دهد آفل است، یعنی گذراست، و این چیزهای آفل عینک دید ما در مرکز ماست. انسان اگر با چیز آفل همانیده بشود یکی همانیدگی است، دو تا خاصیت دیگر هم در می آید، ما متوجه می شویم یکی مقاومت است، یکی قضاوت. پس بنابراین انسان هایی که همانیده هستند، همانش، قضاوت و مقاومت را با هم دارند، این مقاومت و قضاوت سبب درد می شود و این ها را قبلًا گفته ایم.

پس این مثلث همانش است [شکل ۳(مثلث همانش)]، شما توجه کنید که آیا مقاومت و قضاوت دارید؟ در این صورت همانیدگی دارید و دارید درد ایجاد می کنید.

یک شکل دیگر این است

[شکل ۴(مثلث واهمانش)]

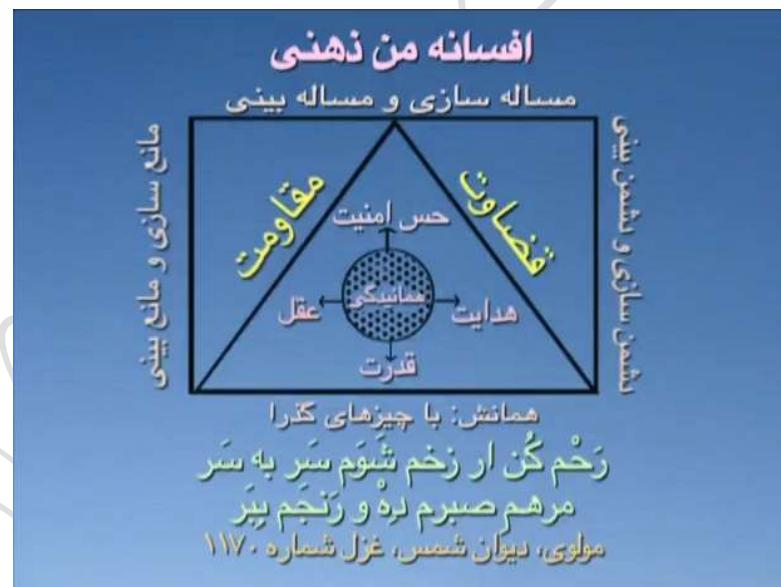
بینش و درک این که من درد ایجاد کردم، الان رو به خدا می کنم می گوییم: سرتاسر زخم هستم، زخم های همانیدگی، تو بیا مرهم صبرم بده و رنج های مرا بیر. پس شما قبول می کنید که عدم را بیاورید به مرکز تان، یعنی به خدا اجازه بدھید که به

شما کمک بکند. پس فضایشایی می‌کنید، عدم می‌آید مرکز تان، آن عقل و حس امنیت و هدایت و قدرت اصیل می‌شوند، از زندگی می‌آیند، یک دفعه می‌بینید که این خاصیت صبر پیدا شد.

پس این که می‌گوید: مرهمِ صبرم بده، یعنی به شما داردمی‌گوید که حتماً مرکزت باشد عدم باشد و وقتی مرکزت عدم است، صبر می‌آید. صبر مرهم است و شما الان می‌دانید هرجا صبر است شکر هم هست، شکر هم هست، و اگر صبر و شکر هست، واقعاً اگر هست، در این صورت پرهیز هم هست. انسان وقتی مرکزش عدم باشد و از طریق عدم ببیند میل ندارد دیگر مثل شکل قبل [شکل ۳(مثلث همانش)] با چیزهای آفل همانیده بشود.

پس حتی مقایسه این دو شکل به شما این بینش را می‌دهد که شما کجا هستید. شما آیا مقاومت، قضاؤت و همانش دارید؟ اگر دارید صبر ندارید، یا این که صبر دارید [شکل ۴(مثلث واهمانش)]، اگر صبر هم نمی‌دانید چیست، اگر شکر دارید، حتماً صبر هم دارید. اگر شما در خودتان پرهیز می‌بینید، می‌بینید میل ندارید حقیقتاً، پرهیز دل، یعنی دلتان نمی‌کشد بروید دیگر همانیده بشوید به چیزهای آفل، مطمئن باشید اگر پرهیز باشد، شکر و صبر هم هست، و شما در حال واهمانش هستید.

[شکل ۵(افسانه من ذهنی)]

دوباره این شکل [شکل ۵(افسانه من ذهنی)] را هم توضیح می‌دهم:

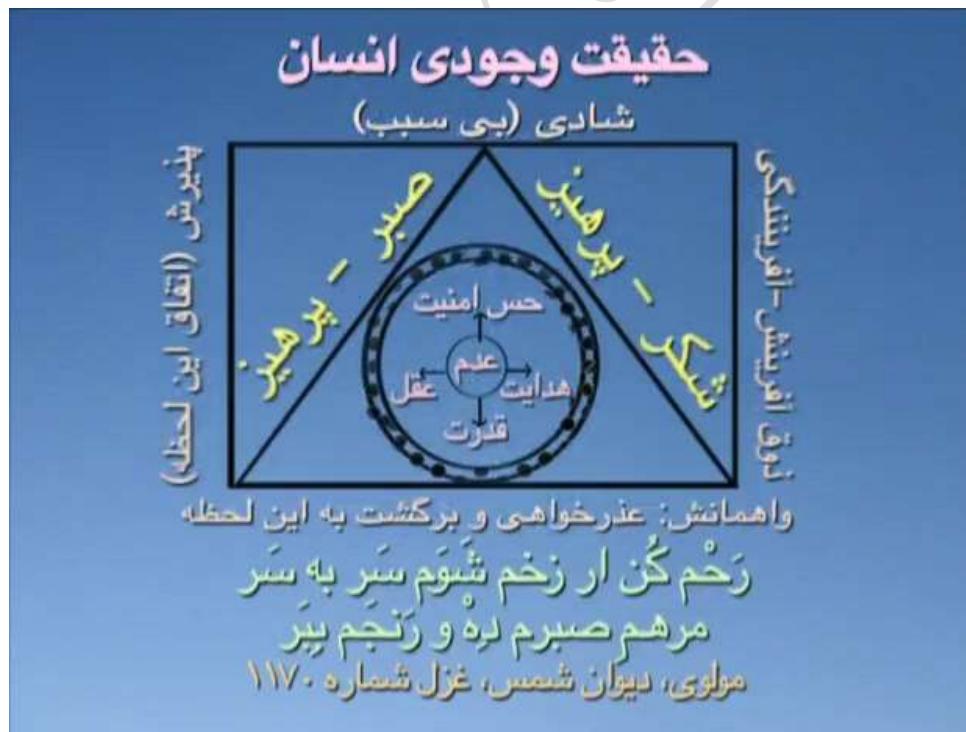
**رَحْمَ كُنْ أَرْزَخَمْ شَوَّمْ سَرَّ بَهَسَرْ
مَرْهَمْ صَبَرَمْ دَهْ وَرَنَجَمْ بَهَرْ**
(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

این شکل مثلث همانش هست، که نشان می‌دهد شخص همانیده شده، تبدیل به جسم شده، جسم فکری و آن عقل و حس امنیت و هدایت و قدرت را از چیزهایی که در مرکزش گذاشته می‌گیرد، بنابراین مصنوعی است، این‌ها حقیقی نیستند، این آدم شادی ندارد، آرامش ندارد و مقاومت و قضاوت دارد. و یکی از خاصیت‌های این جور زندگی کردن گفته‌یم: مانع‌سازی، مسئله‌سازی و دشمن‌سازی است. و درواقع در یک قصه‌ی دیگری به ما گفته‌است که هر کسی که با این شکل [اشکل ۵ (افسانه من‌ذهنی)] زندگی می‌کند مسجد ضرر است. هر کسی در اینجا عبادت می‌کند در ذهنش هم به خودش ضرر می‌زند هم به دیگران. قصه‌اش را خوانده‌ایم، امروز هم قدری از آن خواهیم خواند.

و انسان‌ها را شما می‌بینید، احتیاجی به مسئله ندارند ولی مرتب مسئله ایجاد می‌کنند. توانایی مسئله‌سازی انسان من‌ذهنی، یک درواقع توانایی مشکل‌سازی است، گرفتاری‌سازی است و این نشان می‌دهد که هیچ‌گونه خردی این شخص ندارد. برای این‌که عقلش را از آن نقطه‌چین‌ها، همانیدگی‌ها می‌گیرد.

در مقابل این شکل و این طرز زندگی، یک طرز زندگی دیگر هم هست

[اشکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)]

که آن، آن مثلث واهمانش است که یک ضلعش واهمانش است و ضلع دیگرش صبر و شکر است و مرکز عدم است. توجه‌می‌کنید که یک چنین شخصی همیشه کارهایش را و فکرهایش را از پذیرش و رضا شروع می‌کند. و اگر توجه کنید به این شکل [اشکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)], خواهید دید که:

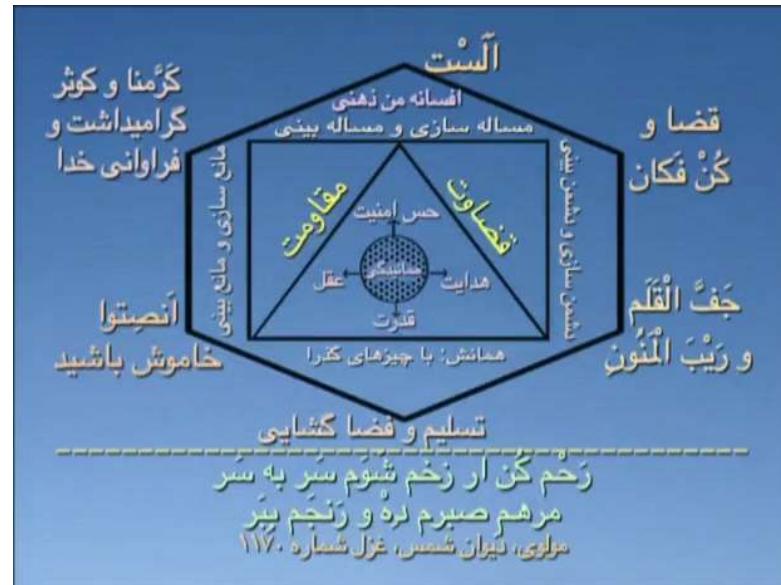
صبر، شکر، رضا، پرهیز، مرکز عدم، شادی بی سبب و آفرینندگی و پرهیز و میل به واهمانش یعنی عکس آن کاری که ناخواسته ما آمدیم کردیم، الان میل به عکس آن داریم یعنی می خواهیم واهمانیده بشویم. به عبارت دیگر یک موقعی نمی دانستیم، آمدیم همانیده شدیم از جنس جسم شدیم، الان مرتب می خواهیم از جنس عدم بشویم و از جسمیت خارج بشویم. دائماً مرکزمان عدم هست،

یک چنین شخصی [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)] بارها گفتیم که هر لحظه را با رضا و شکر و پذیرش شروع می کند و مرتب شادی بی سبب از اعمق وجودش، از زندگی به چهار بعدش دمیده می شود. بعدهای مادی ما مثل: بعد فیزیکی ما، بعد فکری ما، بعد هیجانی ما و جان ما اینها همه از شادی بی سبب زندگی استفاده می کنند.

و یک چنین شخصی پس از این که فضای درونش یک کمی گسترش پیدا کرد، آفریننده می شود. آفریننده بودن معنی اش این است که شما در این لحظه فکر جدیدی می سازید و این فکر را زندگی می سازد، نه شما. برای این که مرکزتان عدم است، پس شما مثل این شکل [شکل ۵(افسانه من ذهنی)] فکرهای قدیمی را، تکراری را، تکرار نمی کنید. هر لحظه فکر می سازید [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)] و این فکر از فضای عدم می آید و بیشتر آدمها در این افسانه‌ی من ذهنی [شکل ۵(افسانه من ذهنی)] زندگی می کنند، نمی دانند زیر فکرهای شان گنج هست و آن گنج پوشانده شده، بله، این [شکل ۵(افسانه من ذهنی)] گُفر است در اصطلاح دینی در واقع پوشاندن روی خداست، این عدم [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)] در واقع ما و خدا هستیم.

و انسان‌ها در حالی که با افسانه‌ی من ذهنی [شکل ۵(افسانه من ذهنی)] زندگی می کنند، این عدم را می پوشانند. گنج زیر فکرهای شان را می پوشانند. برای این که دائماً از فکری به فکر دیگر باید پرند، تا بتوانند من ذهنی را زنده نگه دارند. تا از یک فکری به فکری نپرند و با آن‌ها هم همانیده نشوند، من ذهنی ضعیف می شود و از بین می‌رود، و دائماً هم یک چیزی می خواهند، دائماً یک چیزی می خواهند از چه می خواهند؟ از این همانیدگی‌ها.

انسان‌ها علاوه بر جسم‌ها با انسان‌های دیگر هم همانیده می شوند، یعنی تصویر ذهنی آن‌ها را می گیرند و به آن‌ها حس هویت تزریق می کنند. آن‌ها را قسمتی از وجودشان می کنند، درنتیجه پس از آن کنترل می کنند آن‌ها را و هر کاری که آن‌ها می کنند به آن‌ها مربوط می شود و ایجاد ناراحتی زیادی می کنند از این به این ترتیب، پس این شکل [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)] را هم توضیح دادیم.

[شکل ۷(شش محور اساسی زندگی با افسانه من ذهنی)]

اما این شکل [شکل ۷(شش محور اساسی زندگی با افسانه من ذهنی)] را هم سریع توضیح می‌دهم، دوباره بیت را می‌خوانم.

رَحْمٌ كُنْ أَرْ زَخْمٌ شَوْمٌ سَرَبَهَسَرْ

مَرْهَمٌ صَبِرْمٌ لَرَهُ وَ رَنْجَمٌ بَرَهُ

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

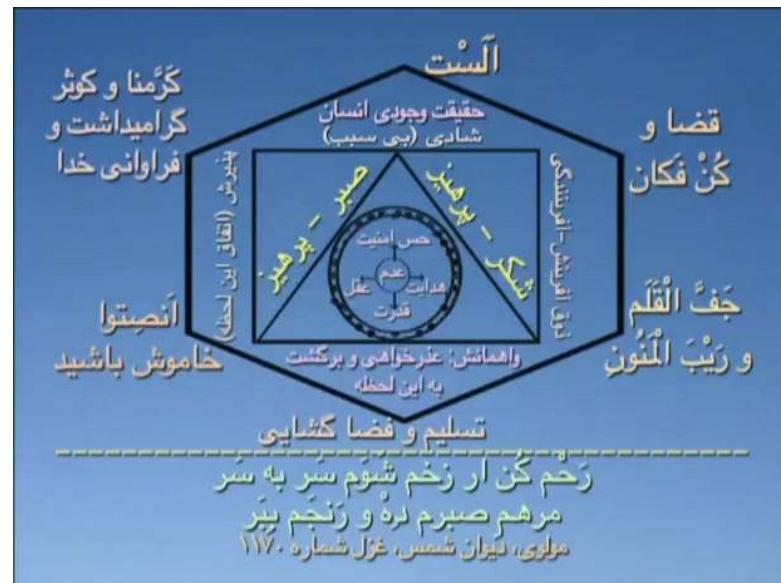
این شکل [شکل ۷(شش محور اساسی زندگی با افسانه من ذهنی)] نشان می‌دهد که یک شش ضلعی هست، این شکل نشان می‌دهد که اگر کسی همانیدگی در مرکزش داشته باشد، و مثلث همانش داشته باشد، مقاومت و قضاوت داشته باشد، توی افسانه‌ی من ذهنی زندگی بکند، اولین چیزی که انکار می‌کند این است که از جنس جسم است پس از جنس خدا نیست. پس با آن تعهد قدیمی که ما خودمان می‌دانیم که از جنس هشیاری هستیم و آلسنت هستیم از جنس خدا هستیم، انکار می‌کنیم. و این انکار مصیبت‌های زیادی به وجود می‌آورد.

پس اولین فهمی که، در کی که از این بیت می‌توانیم بکنیم این است که وقتی می‌گوییم رحم کن، آر زخم شوم، پس یعنی ای زندگی، ای خدا به من رحم کن، چرا که من از تو جدا شدم و تو را انکار کردم در اثر همانش و زخمی شدم، قرار نبود من زخمی بشوم، اصلاً لازم نیست من زخمی بشوم ولی در اثر همانیدگی زخمی شده‌ام، و من یادم رفته صیر چه هست. درست مثل این که می‌گوییم یادم رفته صیر چه هست، یادم رفته که ببینم یا بدانم که تو کجا‌ای و کی هستی. من اصلاً یادم رفته تو کی هستی. ولی الان یادم آمده. این بیت نشان می‌دهد این شخص یادش آمده. اگر این شخص یادش نیاید،

مثل بقیه انسان‌هایی که یادشان نمی‌آید، در این صورت آلت است را انکار می‌کنند و اگر ما آلت است را انکار کنیم، مرکزمان عدم نمی‌شود.

این شخص که شکل بعدی است

[شکل ۸(شش محور اساسی زندگی با حقیقت وجودی انسان)]

مرکز را عدم که می‌کند، این معادل اقرار آلت است. مرکز عدم نشان می‌دهد که ما از جنس زندگی هستیم. عملاً ما فهمیدیم و عمل کردیم به این که ما از جنس خدا هستیم، برای همین مرکزمان را عدم کردیم. در این شکل [شکل ۸(شش محور اساسی زندگی با حقیقت وجودی انسان)] که مرکز عدم است، قضا اتفاقات را به وجود می‌آورد و ما قبول می‌کنیم، می‌پذیریم و توانایی کُنْ فَكَان که در این غزل هم آمده، ما را شکوفا می‌کند، ما را آزاد می‌کند.

این که بگوید مَرْهَمْ صَبَرْمْ دَهْ وَ رَنْجَمْ بَهْ، این به وسیله‌ی همین کُنْ فَكَان صورت می‌گیرد، یعنی خدا می‌گوید بشو و می‌شود

و شفاده‌ی به وسیله‌ی زندگی صورت می‌گیرد با حکم این که آن نیرو، یعنی خدا می‌گوید: بشو و می‌شود. ولی در این شکل

[شکل ۷(شش محور اساسی زندگی با افسانه من ذهنی)] که مرکز پر از نقطه‌چین است، یعنی شخص همانیده است و مرکزش عدم نیست، این شخص قضاوت دارد، با قضاوتش قضا را با اصطلاح قبول نمی‌کند. در مقابل قضا مقاومت می‌کند، برای این که قضاوت خودش را دارد، و درنتیجه کُنْ فَكَان بی‌اثر می‌شود و بر ضد او عمل می‌کند. برای چنین شخصی که هر لحظه مرکزش بیرون منعکس می‌شود، اتفاقات بد می‌افتد و ممکن است اتفاقات بسیار بد که اسمش رَبِّ الْمَنْوَنْ است که در واقع قطع کننده و از بین برندی شک است، این شخص [شکل ۷(شش محور اساسی زندگی با افسانه من ذهنی)] شک دارد و اگر شک نداشت مرکزش را عدم می‌کرد.

و این است که شما از خودتان می‌توانید بپرسید که: شما شک دارید که شما از جنس خدا هستید و خدا، زندگی نیروی شفابخش است و اداره‌کننده است. خرد دارد و از وقتی که ما این خرد را از دست دادیم، عقلمان را از این همانیدگی‌ها گرفتیم، درواقع ما کودن شدیم، ما عقلمان نمی‌رسد، فکر می‌کنیم به خودمان ضرر می‌زنیم. این‌ها چیزهایی است که شما از این شکل‌ها می‌توانید بفهمید.

ولی این شخص [شکل ۸(شش محور اساسی زندگی با حقیقت وجودی انسان)] که می‌بینید، این مستطیل حقیقت وجودی را دارد، این شخص درواقع عدم که روزبه روز هم گسترده می‌شود، بیرون منعکس می‌شود و در بیرون اتفاقات نیک می‌افتدند، و این شک ندارد که برایش ریب المَنون اتفاق بیفتند، و این شخص دست به تسلیم می‌زند، تسلیم و فضائگشایی درhaltتی که شکل قبلی [شکل ۷(شش محور اساسی زندگی با افسانه‌من ذهنی)] تسلیم و فضائگشایی را نمی‌شناسد و این شکل [شکل ۸(شش محور اساسی زندگی با حقیقت وجودی انسان)] که مرکز عدم است، مرتب می‌بینیم که ذهنش را خاموش می‌کند. همین‌که مرکز عدم باشد، ذهن خاموش می‌شود. مرکز عدم ذهن خاموش، مرکز پر از همانیدگی ذهن فعال [شکل ۷(شش محور اساسی زندگی با افسانه‌من ذهنی)].

و در هر غزلی تقریباً مولانا می‌گوید که مواطن باش خاموش کنی ذهنت را، کم حرف بزنی و از این صحبت‌ها. پس شخصی که مرکز پر از هم‌هویت‌شدگی است، نمی‌تواند تسلیم بشود و فضائگشایی را بلد نیست بلکه انقباض را بلد است. هر لحظه که مقاومت می‌کند منقبض‌تر می‌شود، حالش خراب‌تر می‌شود، حرف زیاد می‌زند ولی حرف‌ها همه درواقع از این همانیدگی‌ها می‌آید. انگیزش حرف‌هایش همانیدگی است، معمولاً حرف‌هایش پریدن از یک همانیدگی به همانیدگی است. یک‌چنین شخصی [شکل ۷(شش محور اساسی زندگی با افسانه‌من ذهنی)] نمی‌داند که قرار است خدا به بی‌نهایتش در ما زنده بشود و فراوانی بباید زندگی‌مان.

پس بنابراین این شخص همیشه با کمیابی و محدودیت سروکار دارد. زندگی‌اش پر از کمیابی است، پر از تنگ‌نظری است، خودش تنگ‌نظر است، خسیس است، از مشخصات این من‌ذهنی که این شکل [شکل ۷(شش محور اساسی زندگی با افسانه‌من ذهنی)] نشان می‌دهد، این شش‌ضلعی، کسی که با چیزها همانیده شده و عقل و حس امنیت و هدایت و قدرتش از چیزها می‌آید، قضاؤت و مقاومت دارد، این آدم تنگ‌نظر است خسیس است. و کسی که خسیس است و منقبض می‌شود و خسیس‌تر می‌شود، به هیچ‌وجه به فراوانی خدا که بی‌نهایت فراوانی است دسترسی نخواهد داشت عملاً. حالا اگر حرفش را هم بزند، به او زنده نمی‌شود.

ولی این یکی [شکل ۸(شش محور اساسی زندگی با حقیقت وجودی انسان)] چرا، یواش یواش که مرکزش را باز می‌کند و عدم می‌شود. شما اگر عدم را در مرکزتان نگه‌دارید، عمل و اهمانش اتوماتیک می‌شود، و به تدریج خواهیم دید که من‌ذهنی کوچک‌تر می‌شود، فضای درون بزرگ‌تر می‌شود و یکدفعه می‌بینید که شما به بی‌نهایت خدا زنده شدید، و بی‌نهایت فراوانی که اسمش کوثر است آمد به زندگی شما و ذهن‌تان در اختیارتان قرار گرفت و ذهن‌تان ساده شد.

و الان متوجه می‌شوید این فرمان آنصبتوا یعنی چی. پس می‌شود خاموش شد. به تدریج که شما مرکزتان را شما از همانندگی‌ها [شکل ۷(شش محور اساسی زندگی با افسانه من‌ذهنی)] خالی می‌کنید، خواهید دید که میل به حرف‌زنی زیاد ندارید. بله از این شکل‌ها [شکل ۸(شش محور اساسی زندگی با حقیقت وجودی انسان)] می‌گذریم. با مقایسه این شکل‌ها می‌توانید بفهمید که واقعاً شما اجازه می‌دهید خدا به شما کمک کند یا نمی‌دهید؟

و این بیت کاملاً وارد است، با این شکل‌ها قابل توجیه است که یکی می‌گوید: رَحْمَ كُنْ أَرْذَخْمَ شُوْمَ سَرَّ بِهِ سَرَّ، می‌داند که زخمی شده و پر از درد شده و فقط مَرَهْمَ صبر است که می‌تواند کمک کند، برای این‌که این صبر است که اجازه می‌دهد خدا با قضا و کُنْ فَكَانَشَ به او کمک بکند. بله، پس این بیت را ما بررسی کردیم.

اما اجازه بدھید چند بیت مثنوی بخوانم، بعداً دوباره می‌آییم سر غزل و این ایيات مثنوی واقعاً به ما نشان می‌دهد که ما می‌خواهیم حقیقتاً به زندگی زنده شویم، می‌خواهیم از من‌ذهنی رها بشویم یا واقعاً جدی نیستیم و لزومی ندارد که ما به برنامه‌های زیادی گوش بدھیم باید جداً کار کنیم روی خودمان، که یعنی شما باید به اصطلاح با خودتان خلوتی بکنید، ببینید که واقعاً می‌خواهید از ذهن خارج شوید، از دردهای من‌ذهنی راحت بشوید، می‌خواهید آزاد بشوید، این بیت را می‌خواهید اجرا کنید؟ برای این کار باید اول اعتراف کنید که فکرها و رفتارهای من‌ذهنی شما سرتاسر شما را پر از درد کرده، نه دیگران و این قبول و اعتراف خیلی مهم است که شما بتوانید روی خودتان کار کنید. ببینید این بیت می‌گوید:

هیچ طبیبی ندهد بی‌مرضی حَبَّ و دوا من همگی درد شوم تا که به درمان برسم

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۴۰۰)

یعنی هیچ طبیبی اگر ما بگوییم مريض نیستیم، به ما حَبَّ و دوا نمی‌دهد. هیچ دکتری به ما نسخه نمی‌نویسد اگر ما نرویم به او بگوییم که ما مريض هستیم. بنابراین من اقرار می‌کنم که من درد دارم، دردهایم را هم خودم به وجود آوردم و به خدا بگوییم که من الان فهمیدم که درد دارم، به من کمک کن، تو به من می‌گویی مرکزت را عدم کن، چشم، فضاغشایی کن، چشم، مقاومت نمی‌کنم و من در این کار جدی هستم.

جدی بودن شما در واقع از کجا معلوم می‌شود؟ از آن‌جا که کار می‌کنید. تعهد دارید، هر روز کار می‌کنید، دنبالش هستید، این مطلب برای شما مهم است و این مطلب اصلاً به دیگران مربوط نیست. شما می‌گویید من مسئول هشیاری خودم هستم من الان اقرار می‌کنم که مریضم، و این مریضی‌ام هم همین مریضی هم‌هویت‌شدگی است؛ و الان در این بیت گفته که دوای درد من صبر است و آن انرژی شفادهنده که دراثر تسلیم از آن‌ور می‌آید. آیا من می‌خواهم از این دوا استفاده کنم یا نه؟ به خودتان جواب بدھید. اگر نمی‌خواهید، متعهد نیستید و روی خودتان کار نمی‌کنید، موفق نخواهید شد. ولی اگر جدی باشید، هر روز کار کنید، پس از مدت کوتاهی می‌بینید که موفق شدید. بله چند بیت از مثنوی باز هم می‌خوانم برمی‌گردم به غزل:

هر کجا دردی، دوا آنجا رود هر کجا پستی است، آب آنجا دود

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۳۹)

می‌گوید که هر کجا درد باشد، دوا آنجا می‌رود. اگر شما می‌گویید خدا یا من درد دارم و من الان می‌بینم با چیزهای زیادی همانیده هستم دردها را من ایجاد کرده‌ام و من تسلیم هستم، و عملأ هم تسلیم بشوید، در آن صورت دوای زندگی می‌آید به شما. هر کجا پستی است یعنی هر کسی که من ذهنی اش را کوچک می‌کند، کوچک می‌کند، خشم ندارد نمی‌پرد، هی تکبیر، مقاومت و قضاوت، این که می‌گوییم من می‌دانم، این‌ها پستی نیست، آب را رها می‌کنیم می‌رود به پستی، به جاهای گود، پس هر کسی که از نظر منیت به صفر نزدیک است آب زندگی آب حیات را او جذب می‌کند، به طرف او می‌رود نه به طرف کسی که هر لحظه بلند می‌شود می‌گوید: من می‌دانم، مقاومت نشان می‌دهد قضاوت می‌کند. آب زندگی به سوی آن نمی‌رود. آره به جای کوه، می‌گوید به جای قله، شما دره‌ی کائنات باشید، کتاب خرد چینی می‌گوید، تائوتچینگ می‌گوید که: "به جای کوه، دره‌ی کائنات بشوید". ما دره هستیم که آب سرازیر بشود به دره و این‌هم همین را می‌گوید:

آب رحمت باید، روپست شو وانگرهان خور خمر رحمت، میست شو

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۴۰)

می‌گوید: آب رحمت خدا لطف خدا را می‌خواهی حتما باید تسلیم بشوی و در این لحظه پست بشوی، یعنی مقاومت و قضاوت صفر بشود، پست‌شدن یعنی این. یک موقعی هست یک کسی یک چیزی می‌گوید من ذهنی تان واکنش نشان می‌دهد آن پستی نیست، آن همان کوهشدن است. به درجه‌ای که برمی‌خیزیم کوه می‌شویم دره نمی‌شویم، و اگر من ذهنی را کوچک کنید، هر جا می‌رویم من ذهنی را کوچک کنید دانسته و عملأ می‌گوید من این‌جا من ذهنی‌ام می‌خواهد بلند

بشود با خشم و واکنش من این را کوچک نگه می دارم، ببینم آب رحمت خدا به من می رسد؟ و آب رحمت خدا یعنی به محض این که شما صفر می شوید به لحاظ قضاوت و مقاومت و می گویید من نمی دانم و اصیل هستید، فوراً آب زندگی جاری می شود به چهار بعد شما؛ و آن چهارتا خاصیت که گفتیم: عقل هست و قدرت هست و هدایت هست و اینها، حس امنیت، اینها شروع می کنند به جاری شدن، اینها اصیل می شوند.

رحمت اندر رحمت آمد تا به سر بریکی رحمت فرو ما ای پسر

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۴۱)

می گوید: خدا سرتاسر رحمت است این بیت جالب است که به غزل ما می خورد، یعنی هیچ چیز بدی خدا به ما نداده است و ندارد بدهد.

رحمت اندر رحمت آمد تا به سر، و شما قناعت نکن به یک رحمت مختصر هی پسر، می گوید به یک چیز تو قناعت نکن. فرو ماندن یعنی تنزل کردن، به یک چیز پستی قانع شدن، فرو ما یعنی: قانع نشو به اصطلاح، کوچک نشو که به یک چیز کوچکی قانع بشوی و این خدا رحمت فراوان دارد بی نهایت رحمت است. بله پس ما متوجه می شویم که اصلاً هیچ توطنه‌ای در کار نیست، خدا همیشه حُسْن ظن داشته است، و هر لحظه می خواهد به ما کمک کند، این کائنات ذات شروری ندارد هیچ نیروی شروری غیراز من ذهنی ما، ما را تهدید نمی کند. تمام مسائل را آن بوجود آورده و آن هم در مرکز ماست. الان می توانید به اصطلاح ببینید آن را بصورت حضور ناظر؛ و امروز مولانا می گوید که: تو رحم کن و به من کمک کن. و این بیت‌ها کاملاً مربوط هستند.

چرخ را در زیر پا آرای شجاع بشنو از فوق فلک، بانگ سمع

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۴۲)

می گوید این ورای همانیدگی‌ها برو، چرخ را به زیر پا آر، یعنی مثل این که دارد می گوید آسمان را به زیر پا بیاور ای انسان شجاع؛ چرا شجاع؟ برای این که از جنس هوشیاری هستیم از جنس خدا هستیم، وقتی بالای همانیدگی‌ها رفتی بانگ سمع را بشنو، یعنی صدای خدا را بشنو، آهنگ خدا را بشنو، پیغام او را بشنو. بله پس:

پنبه و سواس بیرون کن ز گوش تا به گوشات آید از گردون، خروش

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۴۳)

پنبه‌ی وسوس در واقع همین میل شدید ما از پریدن از یک فکر به فکر دیگر است برای درست‌کردن من‌ذهنی، یا برای تعمیر من‌ذهنی. وسوس یعنی فکر بعد از فکر بدون توجه به این‌که اصلاً من لازم دارم یا نه، و عدم رعایت آن‌ست‌باشید). پس پنبه‌ی فکر بعد از فکر من‌ذهنی را از گوش هشیاری بیرون کن. یعنی این‌که از فکری به فکری شدید می‌بریم این گوش هشیاری، نه این گوش، گوش حس را نه، گوش هشیاری ما را کر کرده‌است، تا به گوش اصلی‌ات یعنی گوش هشیاری باشد از گردون، از آسمان، خروش بباید، یعنی پیغام زندگی را بشنوید. پس مولانا به ما می‌گوید که پیغام زندگی را شما می‌توانید بشنوید به شرطی که هم‌هویت‌شدن‌گاه را همه زیر پا بباوری.

پاک کن دو چشم را از موى عيب تا ببينى باع و سروستان غيب

(مولوي، مثنوي، دفتر دوم، بيت ۱۹۴۴)

این‌ها دیگر خيلي ساده است، می‌گويد دو چشم هشیاری را که عینک‌های مختلف همانيدگی جلویشان است پاک کن، موى عيب همین همانيدگی‌ها است. تا همانيدگی‌ها را برداری ببینی با عدم و با نور بزنگ، همین هشیاری نظر، شما چه می‌بینيد. متوجه می‌شويد که غيب، خدا سروستان دارد، گلستان دارد برای آن‌که اندرون تو پر از شادي و آرامش است و انعکاس آن هم در بیرون همه‌چيز نیک و زیباست. ما این را نمی‌بینیم، چرا؟ برای این‌که عینک‌های همانيدگی جلوی چشم‌مان هشیاری است که این‌جا گفته موى عيب.

چرا می‌گويد مو؟ برای اين‌که خيلي دیدنش سخت است، سخت است دیدنش. انسان‌ها می‌گويند کدام فکر؟ کدام عينک، عينک‌کي من ندارم، کدام رنگ؟ مولانا می‌گويد رنگ، کدام رنگ؟ بابا آن‌که همانيده شدی، هشیاری نظر، هشیاری بی‌فرم، تبدیل به فرم شده‌است. فرم فکري، اين رنگ است، رنگ همانيدگی هشیاری می‌آيد همانيده می‌شود، رنگ می‌گيرد، تو فکر می‌كنی اين رنگ‌ي هستی، با اين رنگ می‌بینی، اين رنگ، رنگ تو نیست، رنگ اصلی تو همین نور بزنگ است، نور نظر است. پس ما سروستان غيب را نمی‌بینیم اگر عينک همانيدگی داشته باشیم.

دفع کن از مغز و از بینی زکام تا که ریح الله در آید در مشام

(مولوي، مثنوي، دفتر دوم، بيت ۱۹۴۵)

می‌گويد که همان‌طور که می‌بینيد اين بعضی از مرض‌ها، الآن هم هست، وقتی آدم می‌گيرد به‌اصطلاح نمی‌تواند بو را و طعم را تشخيص دهد، بله. می‌گويد که از مغز و از بینی‌ات اين مرض را رفع کن، دفع کن، همین مرض همانيدگی‌ها. مرض همانيدگی‌ها را از مرکزت دفع کن که فکرهای تو را خراب می‌کند، و سبب می‌شود که بوی بد حسادت بوی بد، (چون

گفتیم رنگ و بو، بو هیجان حاصل از اعمال فکرها روی بدنمان است بو اصطلاحاً و ما بوی خشم می‌دهیم، بوی حرص می‌دهیم بوی حسادت می‌دهیم، بوی نگرانی می‌دهیم بوی اضطراب می‌دهیم، بوی هیجانات دیگر را می‌دهیم بوی تنگ‌نظری را می‌دهیم. می‌گوید که این مرض را رفع کن تا که بوی خدا را بشنوی.

بوی خدا درواقع بوی عشق است و همه‌ی آن حس‌ها خیلی ظریف است برای همین می‌گوید بو، بو ظریف‌ترین حس است، نمی‌گوید ببینید، می‌گوید بویش را باید بشنوید. بوی خدا را می‌توانید بشنوید، خودش را نمی‌توانید ببینید بویش را می‌شنود. بوی آن، همین حس زیبایی است حس عشق است حس همدردی است، حس زنده‌بودن است حس شادی است حس می‌کنید زندگی در تمام ذرات وجودت مرتعش است، زنده هستی، حال و حوصله داری، می‌خواهی زندگی کنی. این‌ها همین بوی خدا است.

هیچ مگذار از تب و صفراء اثر تا ببابی از جهان، طعم شکر

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۴۶)

می‌گوید که: شما از تب و صفراء، تب و صفراء واقع‌آ، تب معمولی را نمی‌گوید، می‌گوید: صفراء اگر به معنای همانیدگی باشد تب هم دردهای آن است. می‌گوید: از دردها و خود همانیدگی‌ها رها شو، تا بفهمی طعم شکر، یعنی شیرینی زندگی، عشق زندگی که در آن مستطیلِ حقیقت وجودی نشان دادیم که آن جا شادی بی‌سبب یکی از آن چیزهایی است که از اعماق زندگی می‌آید، از اعمق وجود ما می‌آید ولی به شرط این که شما بتوانید از خوشی‌های سطحی که من‌ذهنی به شما می‌دهد آن‌ها را نخواهید، اگر آن‌ها را بخواهید در این صورت طعم شکر اصلی را، شادی زندگی را نمی‌توانید. بله.

*** پایان قسمت اول ***

داروی مردی کُن، عِنین مَپُوی تا برون آیند صد گون خوب روی

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۴۷)

عنین یعنی درواقع ضعف جنسی، ضعف جنسی در اینجا درواقع نماد ضعف معنوی است، ضعف معنوی است. بله.

می‌گوید: مردانگی‌ات را درمان کن، یعنی نامردی را بگذار کنار، البته فقط تمثیل می‌زند، مردی را منظورش انسانیت است و می‌گوید: تو بیا نامرد نباش، یعنی همانیده نباش برای این‌که این کار نیروی معنوی تو را ازبین‌می‌برد. پس نیروی معنوی پیدا کن، مردی‌ات را ثابت کن، انسانیت را ثابت کن، به‌طور مستقر و ثابت مرکزت را عدم نگه‌دار، پرهیز کن تا زیبارویان را ببینی، زیبارویان معنوی را ببینی.

البته تمثیلش می‌بینید، تمثیلش این است، کسی‌که ضعف جنسی دارد یعنی مردی که ضعف جنسی دارد از دست خانم‌ها در می‌رود و هی صحبت می‌کند وقتی کار به‌جای باریک می‌رسد، مثلاً موقع ازدواج و این‌ها جلو می‌رود، جلو می‌رود موقع ازدواج و قرارداد و فلان و این‌ها یک‌دفعه گم‌وگور می‌شود، معلوم نیست کجا می‌رود. چرا؟ برای این‌که دیگر نمی‌خواهد از آن‌جا به بعد ادامه بدهد. و من‌ذهنی را به این‌جا مثال می‌زند. می‌گوید: تو داروی مردی را بگن یعنی این ضعفات را جبران کن. پس آن شخصی که ازدواج نمی‌کند و در می‌رود از دست خانم‌ها، می‌گوید: زن زیبارو نیست، زن نیست اصلاً. می‌گوید: تو درمان کن خودت را ببین چقدر زیبارو در جهان هست.

پس اگر ما نامردی‌مان را درمان کنیم و جوان‌مرد بشویم، یعنی مرکزمان را عدم کنیم، من‌ذهنی را از کار بیاندازیم خواهیم دید که چقدر انسان‌های معنوی در این جهان هستند و چقدر پیغام‌های معنوی از آن‌طرف به ما می‌رسد، پس علت این‌که از آن‌طرف پیغام نمیرسد همین نامردی‌ما است، بله. نباید بهانه بگیریم که اصلاً پیغام نیست که، دوران پیغام نیست، نه.

کُنده تن را ز پای جان بکن تا کند جولان به گرد انجمن

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۴۸)

می‌گوید: این به‌اصطلاح کُنده، کُنده می‌دانید که همین تیکه‌ای از تنہ‌ی درخت است که به پای زندانیان می‌بستند، مثل مثلاً الان وزنه‌های سنگین ممکن است ببندند و من‌ذهنی را به این کنده تشبيه می‌کند. می‌گوید: این من‌ذهنی را از پای هشیاری‌ات باز کن، این نشان می‌دهد که ما می‌توانیم باز کنیم تا این جان تو شروع کند به‌رقضیدن، به حرکت درآمدن، این همانیدگی‌ها نمی‌گذارند ما رقص کنیم، ما همه‌اش می‌ترسیم، برای این‌که ما به رقص در بیایم باید اجازه بدھیم تغییرات انجام بشود، تغییرات برطبق قضا و کُن‌فکان صورت بگیرد، ما باید تسلیم باشیم، ما باید هر لحظه به‌جای این‌که بگیریم

یک جا را، فضا را باز کنیم، رها کنیم. کسی که می‌رقصد هیچ‌جا را نباید محکم بگیرد باید آزاد باشد، برای این کار هر لحظه فضائی، هر لحظه فضائی، تا ما بتوانیم حرکت بکنیم. با فضائی در آن لحظه من‌ذهنی چون خاموش است، دست از سر ما برداشته است، جدا است از ما، پس فرصت پیدا می‌کند زندگی ما را درمان بکند.

غُلّ بُخل از دست و گردن دور کن بختِ نو دریاب در چرخِ کهنه

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۴۹)

کهنه یا کهنه؛ غُل یعنی زنجیر. این زنجیر بخل را؛ توجه کنید هر دفعه مولانا این من‌ذهنی را با یکی از خاصیت‌هایش نشان می‌دهد، یکیش بُخل است، خیلی مخرب است این بخل، بخل این است که نه به من برسد نه به دیگران و حالا، حسود می‌گوید: به دیگران نرسد به من برسد، بخیل می‌گوید: نه به من برسد نه به دیگران، و این دو تا خاصیت، خاصیت مخرب من‌ذهنی است، زنجیر است؛ می‌گوید: این زنجیر را تو می‌توانی باز کنی. ما جوان مردانه می‌توانیم به زور هم شده موفقیت و خوشی و خوشبختی دیگران را تبریک بگوییم، و خودمان را خوشحال نشان بدھیم، پس از یک مدتی عادی می‌شود. شما از موفقیت و خوشبختی دیگران باید خوشحال بشوید. نمی‌توانید؟ پس گفت دیگر، مردانگی تان را درمان کنید، مردی تان را درمان کنید. همه کس باید این کار را بکند، هیچ‌کس نباید از خوشبختی و موفقیت یکی ناراحت بشود. اگر می‌شود یکی، باید برود خودش را درمان کند.

غُلّ بخل از دست و گردن دور کن، بختِ نو دریاب؛ این بختِ نو همان فضای گشوده شده در مرکز ما است که موفقیت را برای همه می‌خواهد. به همه کمک می‌کند. چرا؟ با این، با فراوانی خدا و با بی‌نهایت خدا، این کمک‌ها می‌خواند. ما نباید فکر کنیم که اگر دیگران موفق بشوند مال ما کمتر می‌شود. من‌ذهنی همین را می‌داند و می‌گوید. می‌گوید اگر دیگران بپرند به من کمتر می‌رسد، اگر دیگران را تحسین کنند پس من را نمی‌کنند، نه، دیگران را تحسین کنند و بزرگ بشوند شما بزرگ‌تر می‌شوید، این قانون زندگی است.

بختِ نو دریاب، بختِ نو از آن فضای گشوده شده در درون ما می‌آید بیرون. این بختِ نو، نبوده، برای اینکه سال‌ها است انسان با من‌ذهنی زندگی می‌کند. در چرخِ کهنه، در این چرخِ ذهنِ من‌دار کهنه، مولانا می‌گوید: بختِ نو می‌شود یافت. اصلاً انسان یادش رفته است که خوشبختی چی است، برای این که تا مرکز ما عدم نشود و این فضای گشوده نشود ما خوشبخت نمی‌شویم. تا زندگی به ما کمک نکند ما خوشبخت نمی‌شویم، تا شادی بی‌سبب و آرامش بی‌سبب از درون‌مان نجوشد باید بالا ما خوشبخت نمی‌شویم. چه جوری خوشبخت بشویم؟ تابه‌حال مردم خوشبختی را از همانیدگی‌ها

می خواستند. مگر همانیدگی‌ها که جسم هستند و دیدن از طریق آنها ما را می‌تواند خوشبخت کند؟ نمی‌تواند. برای همین می‌گوید: بخت نو دریاب در چرخ گهُن.

ور نمی‌تانی به کعبه لطف پر عرضه کن بیچارگی بر چاره‌گر

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۵۰)

نمی‌توانی؟ کعبه لطف همان مرکز عَدَم است. نمی‌توانی مرکزت را عَدَم کنی؟ برو پیش خدا یا آدمی مثل مولانا. این بیچارگی‌ات را؛ توجه کنید می‌گوید: اگر تو دائمًا با یک مرکز همانیده می‌بینی بیچاره هستی، خودت هم نمی‌دانی و نمی‌توانی بپری به کعبه لطف، برای این‌که بپری باید از روی این‌ها بلند شوی، از روی همانیدگی‌ها بلند شوی و فضا را باز کنی، می‌گویی من این‌ها را نمی‌خواهم، نمی‌خواهم از طریق این‌ها ببینم، نمی‌توانی؟ برای این‌که چسبیدی به این‌ها، پس این بیچارگی‌ات را عرضه کن به خدا. برای این‌که به خدا عرضه کنی باید دائمًا فضاغشا باشی، مرکزت عَدَم باشد. و یا به یک عارف بزرگ که به تو کمک کند و این کمک گرفتن خیلی مهم است.

زاری و گریه، قوی سرمایه‌ای است رحمت کلی قوی‌تر دایه‌ای است

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۵۱)

در غزل زاری و گریه داریم. همین‌طور که یادتان هست گفت که؛ اول توضیح می‌دهد در اول غزل که انسان آمده درد ایجاد کرده و خدا می‌خواهد به او کمک کند. بعد یک مثال جالبی می‌زند، می‌گوید: انسان به جایی که قرار بوده برسد رسیده، و تمثیلش این است که در زمان عمر در بصره یک کوچه‌ای خراب بوده و در آن‌جا یک خانه‌ای بوده و در آن خانه افراد خانه گدا بودند. تمثیلش انسان است. در یک جای خراب یک تعداد آدم زندگی می‌کنند که انسان هستند. و خاصیت آن‌ها که در آن خانه زندگی می‌کردند، گدایی بود و منتها گدای سمج بودند همه از دست‌شان فرار می‌کردند. از بس که این‌ها گدا بودند.

و یک روز شاه از شکار می‌آید، شاه کی هست؟ شاه همیشه زندگی است و در این‌ها را می‌زند. در همان خانه فقیر را و یتیمی می‌آید دَمِ در، شاه آب می‌خواهد، از گَرِدِ سفر آمده، شاه دنبال چه شکاری است؟ شکار انسان، یک شکاری که می‌خواهد در او به خودش زنده شود. در انسان را می‌زند، این‌دفعه یک یتیمی می‌آید، از یتیم آب می‌خواهد، می‌گوید ما آب داریم ولی ظرف نداریم و آب ما چشمِ تِرِ ماست. همین یک حرف که آب ما چشمِ تِرِ ماست که ما گریه‌مان، زاری‌مان و ندانستن‌مان و مقاومت صفرمان و قضاوت صفرمان سبب می‌شود که خدا توجه کند. در غزل هست.

می‌گوید وقتی شاه داشت با این یتیم صحبت می‌کرد، همه لشکرخان رسیدند، گفت ما یتیم هستیم، و آبمان هم اشک چشممان است، ظرف نداریم. ظرف نداریم یعنی ما فضا را نتوانستیم باز کنیم تو باز کن. شاه به لشکریانش می‌گوید، به همه می‌گوید، لشکریان شاه چه کسانی هستند؟ هرچیزی که در این جهان است. لشکریان خدا هرچیزی در این جهان که به وجود آمده یا نیامده، جزو لشکریان شاه است. می‌گوید به این‌ها هر کدام به اندازه‌ی استطاعت تان کمک کنید، زر بدھید، بعد در یک لحظه آن خانه گنج می‌شود، یعنی درون انسان، همه‌ی انسان‌ها.

و مولانا البته ادامه می‌دهد که در غزل خواهیم خواند، این بیت وارد است، زاری و گریه قوی سرمایه‌ای است، آن یتیم گفت ما غیر از اشک چیز دیگری نداریم. ما هم یتیم هستیم؛ چرا یتیم هستیم؟ برای این‌که جدا افتادیم از پدرمان. رحمت واسعه‌ی الهی و رحمت جامع و همه‌گیر زندگی می‌گوید دایه‌ی بسیار قوی است. رحمت کلی قوی تر دایه‌ای است، یعنی ما فکر می‌کنیم که این دایه‌های این جهانی به ما کمک می‌کنند، درحالی‌که لطف جامع زندگی که همه‌ی وجود ما را پوشش می‌دهد، یک دایه‌ی قوی تر از آن‌هایی است که ما تا حالا دیده‌ایم.

دایه و مادر بهانه‌جو بود تا که کی آن طفل او گریان شود

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۵۲)

مثال می‌زند، می‌گوید دایه و مادر، این‌ها دنبال بهانه می‌گردند، بهانه‌شان چه هست؟ طفلشان خوابیده، تا گریه نکند که نمی‌روند سراغش. می‌خواهد بگوید که انسان هم اگر گریه نکند، خدا نمی‌آید سراغش، و بیت اول غزل کاملاً این را می‌گوید. می‌گوید رَحْمَ كُنْ گَرْ زَخْمَ شُوْمَ سَرَ بِهِ سَرَ، آیا شما هم همچو رابطه‌ای با زندگی و خدا دارید، که می‌گویید من الان گریه می‌کنم بیا به من شیر بده، به من برس؟ گریه واقعی، نه گریه من ذهنی، نه همانیدگی خواستن. مردم برای خواستن و زیاد کردن همانیدگی‌ها گریه می‌کنند. پس دایه و مادر منتظر هستند ببینند طفل کی شروع می‌کند به گریه بروند به او شیر بدهند. ما هم همین‌طوریم. باید گریه کنیم خدا بباید به ما برسد.

طفل حاجات شما را آفرید تا بنالید و شود شیرش پدید

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۵۳)

پس بنابراین طفل نیازهای ما توجه کنید نیازهای ما همانیدگی‌های ما نیستند. همانیدگی‌های ما و زیاد کردن این‌ها نیاز فوری ماست، این‌ها نیاز مصنوعی است. این طفل حاجات، یعنی طفل نیازمندی‌های ما، می‌گوید مثل این که نیازمندی‌های ما طفل است. باید این‌ها گریه کنند بگویند این نیازمندی‌ها را داریم. نیازمندی‌های ما از جمله فضاغشایی است، شادی

زندگی است، امنیت واقعی است، آزادی از من ذهنی است، عقل زندگی است، عقل واقعی، نه عقل همانیدگی‌ها، شادی بی‌سبب است، آرامش است. ما می‌گوییم خوشی می‌خواهیم خوشی از همانیدگی‌ها، این‌ها نیازمندی‌های من ذهنی است. پس ما نیازمندی داریم تا بنالیم و شیر خدا پدید بیاید، یعنی لطف خدا و فضل خدا، کمک او، نیروی شفادهندگی او به ما بررسد.

گفت: أَدْعُوا اللَّهَ، بِيَزارِيْ مِباشْ تا بِجُوشَدْ شِيرَهَايِيْ مِهرَهَاشْ

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۵۴)

آیه قرآن است، می‌گوید که بخوانید خدا را. ولی خدا را خواندن باید به او زنده بشوی، خدا را خواندن یعنی فضاگشایی، نه این‌که فقط به لفظ بگویی. برای همین می‌گوید بی‌زاری مباش. زاری در این‌جا معادل فضاگشایی است، خاموش کردن ذهن است و عذرخواهی است، حالت تواضع است، مقاومت صفر است، قضاوت صفر است، این‌ها همه زاری است. زاری، ناله کردن برای به‌دست آوردن همانیدگی‌ها، شکایت برای همانیدگی‌ها و کمبود آن‌ها نیست تا شیرهای مهر خدا بجوشد.

پس اسم او را ببرید، او را بخوانید تا مهرهایش بجوشد. این‌هم از یک آیه قرآن است:

«فَلِادْعُوا اللَّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذِلَكَ سَيِّلًا»
«بغو: چه الله را بخوانید چه رحمان را بخوانید، هر کدام را که بخوانید، نامهای نیکو از آن اوست.»

(قرآن کریم، سوره اسراء (۱۷) آیه ۱۱۰)

هوی‌هوی باد و شیرافشان ابر در غم ماند یک ساعت تو صبر

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۵۵)

می‌گوید این هوی‌هوی باد و بارش ابر، این‌ها همه به ما فکر می‌کنند. در غزل هم داریم که شاه به لشکر یانش گفت طلا بدھید به این‌ها. به محض این‌که ما مرکزمان را عدم می‌کنیم، هرچه که در کائنات هست با ما همکاری می‌کنند، به ما کمک می‌کنند. همین‌که مرکز ما من ذهنی می‌شود، همه به ضرر ما کار می‌کنند، با ما همکاری نمی‌کنند. مثل آن گداها می‌شویم. آن گداها وضع شان عوض شد، تمثیلش بصره بود در آن خانه. می‌گفت این‌ها می‌آمدند بیرون، مردم از دست این‌ها فرار می‌کردند ازبس گدای سِمِج بودند. و امروزه می‌بینید که آن‌هایی که گدا هستند و هم‌هویت هستند، می‌خواهند، و خواستن‌شان حد و حدود ندارد.

می‌گوید صدای باد و صدای بارش ابر، صدای باد یعنی دم او و نیروی شفابخشی او و آن چیزی که باد می‌آورد در فکر ما هستند، یعنی خدا به فکر ماست. تو یک ساعت صبر کن، یک ساعت نه شصت دقیقه ها! دارد نمادگونه حرف می‌زند، یک خُردِه صبر کن.

فِ السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ نَشْنِيدَهَاي؟ اندرین پستى چى بر چىسىپىدەاي؟

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۵۶)

مگر نشنیدهای که رزق ما، غذای ما، در آسمان هاست؟ یعنی مرکز را عدم می‌کنی، فضائیشایی می‌کنی، فضائیشایی می‌کنی و با هر پستی یعنی کوچک شدن نسبت به من ذهنی، آسمان درون ما بزرگ‌تر می‌شود، و هر آسمانی معادل یک مقدار خاصی از غذاست. غذای روحی، بالا گفته این ضعف مردانگی‌ات را، مردی‌ات را و انسانیت را برو رفع کن. همین‌طوری رفع می‌کنند با تسلیم و فضائیشایی. یک آیه رزق شما در آسمان هست را نشنیدهای؟ پس چرا به این پستی چسبیدهای؟ پستی یعنی پست بودن در من ذهنی، بله.

پس ما متوجه شدیم که هرچه آسمان درون را گشاده‌تر می‌کنیم، فضائیشایی می‌کنیم، و تا کجا؟ تا بی‌نهایت، ما رزق‌مان زیاد می‌شود رزق معنوی‌مان. بله، این هم آیه قرآن را می‌بینید

«وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ»

«ورزق شما و هرچه به شما وعده داده شده در آسمان است.»

(قرآن کریم، سوره الذاریات(۵۱)، آیه ۲۲)

معنی اش این است که رزق معنوی، شادی بی‌سبب، آرامش بی‌سبب تمام آن چیزهایی که در آن شکل‌های هندسی می‌بینید مثل شکر و صبر و پرهیز و رضا و همین‌طور خرد زندگی و هدایت خدا و قدرت عمل و حس آفرینندگی این‌ها همه در آسمان است، از آن‌ور می‌آید، هرچه فضای درون گشوده‌تر می‌شود بیش‌تر ما برخوردار می‌شویم.

ترس و نومیدیت دان آواز غول می‌کشد گوش تو تا قعر سُفُول

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۵۷)

ترس و نومیدی دو خاصیتِ من ذهنی است. دائمًا با من ذهنی است نمی‌تواند نباشد، برای این‌که مرکز ما همانندگی است آن‌ها فرو می‌ریزند و ما می‌ترسیم. اگر مرکز عدم باشد، ثابت باشد انسان هیچ موقع نمی‌ترسد. نومیدی هم برای این‌که ما

به ثمر رسیدگی و موفقیت را از همانیگی‌ها می‌خواهیم و همیشه نامید می‌شویم. ازبس مردم نامید شدند، شما هزاردفعه نامید بشوید دیگر نمی‌شود شما را امیدوار کرد.

برای همین است که مولانا دارد تأکید می‌کند که شما از دانش خوب استفاده کنید. این وظیفه‌ی شمامست و مسئولیت شمامست که بفهمید این راه معنوی که انتخاب کرده‌اید کار می‌کند یا کار نمی‌کند؟ اگر شما یک راه و روش معنوی، یک تمرین معنوی دارید که شما را در من‌ذهنی نگه می‌دارد، در این صورت ترس و نومیدی از سر شما دست بر نخواهد داشت. ترس و نومیدی دان آواز غول، یعنی ترس و نومیدی آوازِ من‌ذهنی است. که این ترس و نومیدی ما را تا قعر جهنم می‌برد. یعنی تا پست‌ترین جا که از آن‌جا پست‌تر نشود، یعنی هیچ موجودی به آن‌جا نمی‌رسد نه حیوان، نه جماد، نه نبات فقط انسان است که این‌قدر می‌تواند پست شود، همراه با ترس و نومیدی.

پس شما یک امتحانی بکنید ببینید چقدر ترس دارید؟ چقدر نامید هستید؟ اگر هر دو بالاست، یعنی من‌ذهنی بالایی دارید، هر دو پایین است پس شما دارید کار می‌کنید.

هرندایی که تورا بالا کشید آن ندا می‌دان که از بالا رسید

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۵۸)

هرندایی که شما را از روی همانیگی‌ها برمی‌دارد، سبب واهمنش می‌شود و صبر و شکر شما را زیاد می‌کند، بدان که این از زندگی می‌رسد.

هرندایی که تورا حرص آورد بانک گرگی دان که او مردم درد

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۹۵۹)

ندای من‌ذهنی است حرف می‌زنیم حرفمن را می‌شنویم. ما را تحریک می‌کند به حرص، زیاده‌خواهی، چرا زیاده خواهیم؟ به اندازه‌ای که ما زیاده می‌خواهیم فکر می‌کنیم به خوشبختی ما اضافه خواهد شد. اضافه کردن روی همانیگی‌ها اثری روی خوشبختی ما نخواهد گذاشت روى موفقیت ما نخواهد گذاشت. فقط ممکن است آن‌چیزی که شما می‌گویید زیادتر بشود و حرص آن را دارید از آن زیاد بخواهید، و چون با آن هم‌هویت هستید ترس و نامیدی بالا خواهد رفت. انسانی که می‌ترسد و نامید است از آن‌چیزی هم که دارد نمی‌تواند استفاده کند، برای این که می‌ترسد، شما نگاه کنید اگر در خودتان هم نمی‌بینید، ببینید آن کسانی که آن‌چیزها را دارند و با آن هم‌هویت هستند می‌توانند از آن به درستی استفاده کنند، حظش را ولذتش را ببرند؟ می‌بینید که نه.

بله، پس بیت دوم را می خوانیم؛

ور همه در زهر دهی غوطه‌ام زهر مرا غوطه ده اnder شکر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

پس گفتیم انسان می آید به این جهان همانیده می شود، پر از دردهای همانیدگی می شود. یک جایی بیدار می شود و متوجه می شود که این دردها از همانش است. این‌ها را تبدیل به درد هشیارانه می کند. می گوید به جای این که من درد پیکشم و بترسم که این چیز از دستم برود، من بیایم درد هشیارانه بکشم که این‌ها را از مرکزم بردارم، واهمانیده بشوم. برای همین است که می گوید: تو بیا دردهای هشیارانه بکن، یعنی بیا مرکزم واقع بشو، درحالی که به من کمک کن مرکزم را عدم کنم، ما داریم به خدا می گوییم و این زهر مرا که این زهر من ذهنی است، همانیدگی‌ها است در شکر خودش غوطه بده، غوطه‌ور کن.

پس معلوم می شود این‌ها دارند آگاهانه تبدیل می شوند این دردها به شادی. به محض این که بشناسی که این درد ناشی از همانیدگی است و بخواهی آن همانیدگی را حل کنی و بیندازی، شکر به دست می آید. شکر یعنی شیرینی زندگی، در ضمن ما در آغوش شیرین خدا هستیم، و او می خواهد ما آگاهانه متوجه بشویم که ما چه کار غلطی کردیم و در آن افراط کرده‌ایم، و داریم می فهمیم و گفتیم او دارد، الان در متنوی خواندیم، او سراسر رحمت است. هیچ گونه آن چیزی که ما می فهمیم انتقام‌جویی و چون کار بدی کردیم و می خواهد ما را تنبیه کند، هیچ کدام از این‌ها نیست، فقط می خواهد ما آگاه بشویم و روی خودمان کار کنیم و کار ما این است که آن چیزهای همانیده را از مرکزمان برداریم، خود او را بگذاریم و دردها را هم برداریم، و دارد می گوید که دردها را او شفا خواهد داد و مرهمش صبر است، بله.

این‌ها را هم سریع به شما نشان می دهم؛

[شکل ۵(افسانه من ذهنی)]

ور همه در زهر دهی غوطه‌ام زهر مرا غوطه ده اnder شکر

(مولوی، دیوان شمس غزل ۱۱۷۰)

نمی دانستم این دردهای من بود و الان فهمیدم با مرکز عدم [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)]، الان دارم از آن نقطه‌چین‌ها جدا می شوم و هرچیزی که از نقطه‌چین آزاد می شود تبدیل به شکر می شود. یعنی خودمان را که ما دوباره بیرون می کشیم

از همانیدگی‌ها تبدیل به زندگی می‌شود و ما از آن استفاده می‌کنیم، در آن غوطه‌ور می‌شویم. یک جایی خواهد شد که هیچ زهری نماند، هیچ دردی نماند.

بَحْرٌ أَكْرَتْ لَخْ بُوَدْ هَمْجُوزَهْ هَسْتَ صَدْفَ عَصْمَتْ جَانِكُهْرَ (مولوی، دیوان شمس، غزل ۱۱۷۰)

بَحْرٌ آن هشیاری است که ما الان در آن هستیم. ما الان در یک هشیاری هستیم که آن بحر ماست. دارد تمثیل می‌زند، می‌گوید: دریا شور و تلخ است، درست است؟ ولی صدف هم گوهرش را نگه‌می‌دارد، یعنی ما درست است که الان در یک هشیاری تلخ هستیم و هشیاری جسمی است و مثل زهر است و غیر از آن دیگر هشیاری نداریم. تنها هشیاری که در اختیار ماست آن‌چیزی است که ما الان به آن دسترسی داریم، حالا یک مقدار درد داریم یک مقدار همانیدگی داریم، یک مقدار هم هشیاری حضور داریم. هرچقدر داریم، مخلوط این‌ها یک هشیاری به ما می‌دهد که این تلخ است الان. ولی هیچ کس نباید نگران باشد برای این که نگه‌دارنده‌ی هشیاری او خود زندگی است. همان‌طور که گوهر را در دریا از تلخی دریا، صدف نگه‌می‌دارد. صدف ما هم خداست، ما در او هستیم، در آغوش او هستیم، پس این دردها چه هشیارانه‌اش، چه ناهشیارانه‌اش هیچ اثری روی هشیاری ما که از جنس خدا است ندارد، برای همین است که، قبلاً هم یک بیت خواندیم، الان می‌خوانم، که می‌گوید:

بر صدف آید ضرر نی بر گهْر، این بَحْر تلخ است، برای این شخص [شکل ۵ (افسانه من ذهنی)] ولی باید آرامش داشته باشد، نگران نباشد، برای این که آصلش که هشیاری است [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)] ضرر نمی‌بیند، چون در آغوش خدا است، بله. این بیت را هم قبلاً خواندیم:

كَسْ نِيَابَدْ بَرْ دَلِ اِيشَانْ ظَفَرْ بَرْ صَدْفَ آَيَدْ ضَرَرْ نَى بَرْ كُهْرَ (مولوی، مثنوی، دفتر اول، بیت ۳۴۹۶)

شما می‌دانید، گرچه که ما به‌زحمت افتاده‌ایم، به‌درد افتاده‌ایم، رنجیده‌ایم، کینه داریم، خیلی زجر کشیده‌ایم، ولی اصل ما هیچ آسیبی ندیده، برای این که اصل ما از جنس خدا است، صدف در این‌جا من‌ذهنی است در این بیت، در آن‌جا صدف یک تمثیل دیگر است، در آن‌جا گوهر را صدف نگه می‌دارد، در این‌جا می‌گوید: صدف ذهن است، در این‌جا، به آن آسیب می‌زند، خدا می‌خواهد همانیدگی‌های ما را آسیب بزند، نه به خودمان.

کس نیابد بَر دل ایشان ظَفَر، کسی به دلِ ما، دل اصلیٰ ما نمی‌تواند پیروز بشود و ضرری به ما بزند، برای این‌که همیشه به صدف ضرر می‌آید، نه بر گوهر.

ابرِ تُرُش رو که غم انگیز شد مژده تو دادیش زِ رِزق و مَطَر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

مَطَر یعنی باران، می‌گوید: ممکن است آفتاب نباشد، ابرِ عبوس بباید، و غم‌انگیز است، حال ما هم اول خوب بود، تا هشت‌سالگی، ده‌سالگی، بعداً که همانیدگی زیاد شد، ابر آمد، عبوس شدیم. ولی اگر هشیارانه این مطلب را ببینیم و روی خودمان کار کنیم، ابر عبوس، مژده دِ باران است، باران وقتی می‌آید گندم کاشته می‌شود، گندم رشد می‌کند، گندم تبدیل به آرد می‌شود، نان می‌شود، ما می‌خوریم، پس این تُرُش رویی ما الان، وضع خراب ما که از همانیدگی می‌آید، این مژده دِ چیست؟ روزهای خوب است، اگر شما هشیار بشوید که چرا این‌طوری شده‌اید؟ اگر اقرار کنید که بله من همانیده شدم، دردهایم را خودم ایجاد کردم، و پی‌ببرید به این‌که خدا سرتاسر لطف است، رحمت است و هر لحظه می‌خواهد به ما کمک کند، و ما باید راهش را پیدا کنیم، کمک را بپذیریم.

در آن بیتی که امروز هم برای تان خواهم خواند، گفت که: من از شما هدیه نمی‌خواهم، می‌خواهم لايق هدیه بشوید، بله. شما باید لايق هدیه بشوید، لايق هدیه شدن مستلزم هشیار بودن بوضع خود است، اول درک عمیق است که من همانیده هستم و همانیدگی درد ایجاد می‌کند، و دردهایم را من خودم ایجاد کردم، الان هشیارانه می‌خواهم این دردهایم فرو بریزد، من می‌خواهم از من‌ذهنی خلاص بشوم، و مرکزم باز بشود، گشوده بشود تا بی‌نهایت.

پس بنابراین، این ابر آمده، این دردها آمده به من یادآوری کند، چون اگر درد نبود من دکتر نمی‌رفتم، انسان درد نداشته باشد به دکتر نمی‌رود که، البته گفتند سالی یک‌بار بروید چکاپ کنید، بعضی‌ها پنج سال یک‌بار هم نمی‌روند، چرا؟ درد ندارند، ولی به محض این‌که درد بباید و زیاد بشود، می‌روند دکتر، این‌جا هم همین است، دردها زیاد شده، ما رفتیم پیش مولانا، می‌گوییم که خوب ما چه چیزمان است؟ می‌گوید که شما اشکال تان این است، ولی من دوا می‌دهم به شما، خوب می‌شوید، دوایش چیست؟ همین هشیاری‌هایی که از مولانا می‌گیریم، آگاه می‌شویم به همانیدگی‌هایمان، می‌اندازیم، و این منجر می‌شود به باران زندگی، رحمت زندگی، و غذاهای روحانی، غذاهای معنوی که از آن‌ور می‌آید. پس هر کسی حالش خراب است، این مژده دِ حال خوب است، غذای معنوی خوب است و متوجه می‌شود که افراط کرده در همانیدگی و کار نکردن روی خود و هشیار نبودن به وضع خود، افراط کرده، ما همه‌مان کردیم، چی ما را بیدار کرده؟

درد، و گرنه درد نبود، هنوز می تاختیم در صحرای من ذهنی، یک جایی دیگر فلچ می شویم، می گوییم: من دیگر نمی توانم زندگی کنم، روابط با همسرم بهم ریخته، با بچه هایم بهم ریخته، کار نمی توانم بکنم، حوصله ندارم، سرم درد می کند، بدنم دارد خراب می شود، آخر من چه چیز است؟ یکی به شما می گوید که: بابا شما مرضی هم هویت شدگی دارید و این وضعیت مژده ده رزق معنوی و باران رحمت خدا است، نگران نباش، تو برگرد بیا روی خودت کار کن.

بله، این شکل‌ها [شکل ۵(افسانه من ذهنی)] هم همین را می گویند: ابر تُرش روی همانیدگی‌ها، مژده ده وضعیت خوبی است، وضعیت خوب هم از مرکز ما باز می شود [شکل ۶(حقیقت وجودی انسان)] می بینید و شما باید این کار را ادامه بدھید، با صبر و شکر و شناسایی همانیدگی‌ها، تا رزق و مَطْر زندگی، یعنی باران زندگی بباید، هرچه فضا گشاده‌تر می شود، فضایشایی شما بیش تر می شود، رزق معنوی تان بیش تر می شود.

مادر اگرچه که همه رحمتست

رحمت حق بین تو ز قهر پدر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۷۰)

تمثیل می‌زند، درواقع خدا دو تا بُعد دارد برای ما: یکی فراوانی است، دنیای فرم است، اگر ما همانیده نباشیم، این زمین با فراوانی ما را تغذیه می کند، همه چیز دارد به ما می دهد، از نظر نیاز فرمی، نیاز بدنی، می بینیم دیگر، تمام غذاها و میوه‌ها، هرچه که لازم داریم، اما خود زندگی، پس یک بُعد زندگی همین فرمی که به ما فراوانی می دهد. از طرف دیگر زندگی یک بُعد دیگر دارد: به نام پدر، که می خواهد به ما نظم بدهد، تمثیلش بچه است، مادر که رحمت بی حد است، بچه هرچه می خواهد با مهربانی می دهد، هر کاری هم می کند هیچ چیز نمی گوید، اما پدر تَشر می زند، البته خانواده‌های قدیم، الان نمی دانم، به هر صورت، پدر می خواهد نظم بدهد، پدر می خواهد پسر برود، ده سالش است بیرون کار کند، کمک کند کار یاد بگیرد، نظم داشته باشد.

این جنبه‌ی خدا که می گوید: شما نمی توانید همانیدگی‌ها را بیاوری به مرکزت، خیلی بگذاری باشد، ولی مادر باشد، می گوید: بابا ده سالش است، چه کاری است حالا؟ این که کار بلد نیست اصلاً، پدر می گوید: نه، باید برود کار بکند و سختگیری‌های پدر و مهربانی‌های مادر هر دو سبب پرورش بچه هست.

اما می گوید: تو رحمت خدا را از سختگیری پدر ببین، یعنی درست است که همه چیز فراوان در اختیار ما است، گفته‌اند هم هویت بشو با این، هم هویت بشو با آن، ولی پدر یعنی زندگی دارد می گوید که: نه، اگر بگذاری مرکزت، درد می آید، پدر هم به بچه‌اش می گوید: اگر درس نخوانی، این طوری می شوی، سی سالت بشود، چه کار می خواهی بکنی؟ به بچه یادآوری

می‌کند، و مجبورش می‌کند درسش را بخواند کار بکند پدر؛ مادر از آن ور می‌گوید که: حالا بچه هست، بابا عقلش نمی‌رسد، بگذار راحت باشد، بگذار تلویزیونش را تماشا کند، غذا به او می‌دهد، پنهان می‌کند کارهایش را که پدر نبیند.

توجه می‌کنید، دارد تمثیل می‌زند، این که ما این دو حالت پدر و مادر را خودمان باید روی خودمان اجرا کنیم، نظم زندگی، حالت امرِ مرّ دارد، تlux است، الان برداشت همانیبدگی‌ها از مرکزمان تlux است، ولی پدر می‌خواهد ما این کار را بکنیم، آن جنبه‌ی خدا که می‌گوید: باید این کار را بکنی، تو نمی‌توانی همانیبدگی را در مرکز نگه داری، مادر می‌گوید: بابا چند روز هم باشد، حالا چه می‌شود؟ نه، و می‌گوید: رحمت خدا را در قهرِ پدر ببین، البته مادر هم همه رحمت است، پس شما سخت‌گیری خدا و دردهای حاصل از آن را به عنوان هشدار و برگشت از جهان جدی بگیرید. پدر اگر سخت‌گیری می‌کند برای بچه، بچه اگر برود آن کاری که پدر می‌گوید بکند، پدر دیگر اوقات تلخی نمی‌کند، سخت نمی‌گیرد که و این به نفع بچه است. به هر حال دارد تمثیل می‌زند، متوجه هستید.

یعنی ضمن این که ما فراوانی را می‌بینیم و هی می‌خواهیم به اصطلاح از آن منتفع بشویم و سود ببریم، از طرف دیگر زندگی می‌گوید نظمش این است، نمی‌توانی با آن همانیده بشوی، نمی‌توانی افراط کنی و ما بدمان می‌آید. ولی بدمان می‌آید یا افراط می‌کنیم، به دردسر می‌افتیم، می‌گوید این دردسر، این دردی که ایجاد کردی به تو یک پیغامی دارد که نظم پدر را نپذیرفتی. نظم پدر به وسیله قضا و گُنْفَکان صورت می‌گیرد.

قضا اجازه نمی‌دهد ما بعد از هشت نه سالگی چیزها را در مرکزمان بگذاریم، ولی اگر به عقیده‌ی من‌ذهنی ما باشد، می‌گوییم: «اشکالی ندارد حالا، چه می‌شود مثلًا؟ این طوری هم می‌شود دیگر». نه، می‌گوید این طوری نمی‌شود، نمی‌شود من‌ذهنی را نگه‌داریم. اگر یک صدایی در سر ما می‌آید، می‌گوید که اشکالی ندارد، این قدر سخت نگیر، از آن ور یکی می‌گوید: «نه، سخت بگیر، اگر نکنی درد است.» به هر صورت در این حالت [شکل ۵ (افسانه من‌ذهنی)]، مادر همه مهربانی است، ولی وقتی نظم پدر می‌آید [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)]، ما مجبور می‌شویم که فضا را باز کنیم و عدم را بیاوریم به مرکزمان و آن‌ها را از مرکزمان، گرچه نمی‌خواهیم ولی به حاشیه برانیم. بله، همین را هم توضیح می‌دهد:

سُرْمَهْ نو باید در چشمِ دل وَرْ نَهْ چَهْ دَانَدْ رَهْ سُرْمَهْ بَصَرَ؟ (مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

سُرْمَهْ نو همین هشیاری نو است، هشیاری جدید است، سُرْمَهْ نو همین انرژی‌ای است که از آن ور می‌آید، شفایی است که از آن ور می‌آید با مرکز عدم. سُرْمَهْ قدیمی که چشم ما را باز نکرده است، باعث روشی چشممان نشده است، از

چیزهای این جهانی می‌آمد. سُرمه نو باید در چشم دل؛ یعنی چشمِ دل را سُرمه‌ی آن‌وری باز می‌کند، و گرنه این چشمِ من‌ذهنی ما راهِ سرمه را از کجا می‌شناسد؟ تا چشمِ دلِ ما باز نشود، چشمِ دل ما کی باز است؟ وقتی مرکزمان عدم است. شما تسلیم می‌شوید، فضا را باز می‌کنید، سرمه‌ی نو می‌آید، می‌بینید. اگر منقبض نگه دارید، دائمًا واکنش نشان بدھید، سرمه‌های قدیمی می‌آید که از ذهن می‌گرفتید، چشم‌تان را باز نمی‌کند.

سُرمه‌نوجو باید در چشمِ دل وَرْنَهْ چهْ دانَدْ رَهْ سُرْمَهْ بَصَرَ؟

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

کاملاً روشن است. بله، این شخص [اشکل ۵ (افسانه من‌ذهنی)] که از طریق همانیدگی‌ها می‌بیند، سُرمه‌ی نو را نمی‌بیند، هشیاری جدید را نمی‌بیند، ولی این شخص [اشکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)] که مرکزش عدم است، فهمیده است که با فضایشایی و پس‌گرفتن خودش از همانیدگی‌ها و زنده‌شدن به آن و هرچه کوچک‌تر می‌کند من‌ذهنی را، امروز می‌گفت پستی، هرچه من‌ذهنی کوچک‌تر می‌شود و فضا وسیع‌تر می‌شود، بیشتر شادی زندگی، خرد زندگی، نور بازکننده‌ی چشم، نور شفابخش، شفابخش مریضی‌های ما از آن‌ور می‌آید، پس می‌بینید که دست خودمان است.

سُرمه‌نوجو باید در چشمِ دل وَرْنَهْ چهْ دانَدْ رَهْ سُرْمَهْ بَصَرَ؟

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

این چشم من‌ذهنی ما، راه سرمه‌ی آن‌وری را نمی‌شناسد. بله، الان شروع می‌کند به آن داستان شیرین:

بُود بِهِ بَصَرَهْ بِهِ يَكِي كُو خَرَاب خَانَهْ دَرُوبِشَ بِهِ عَهْدَ عَمَرَ

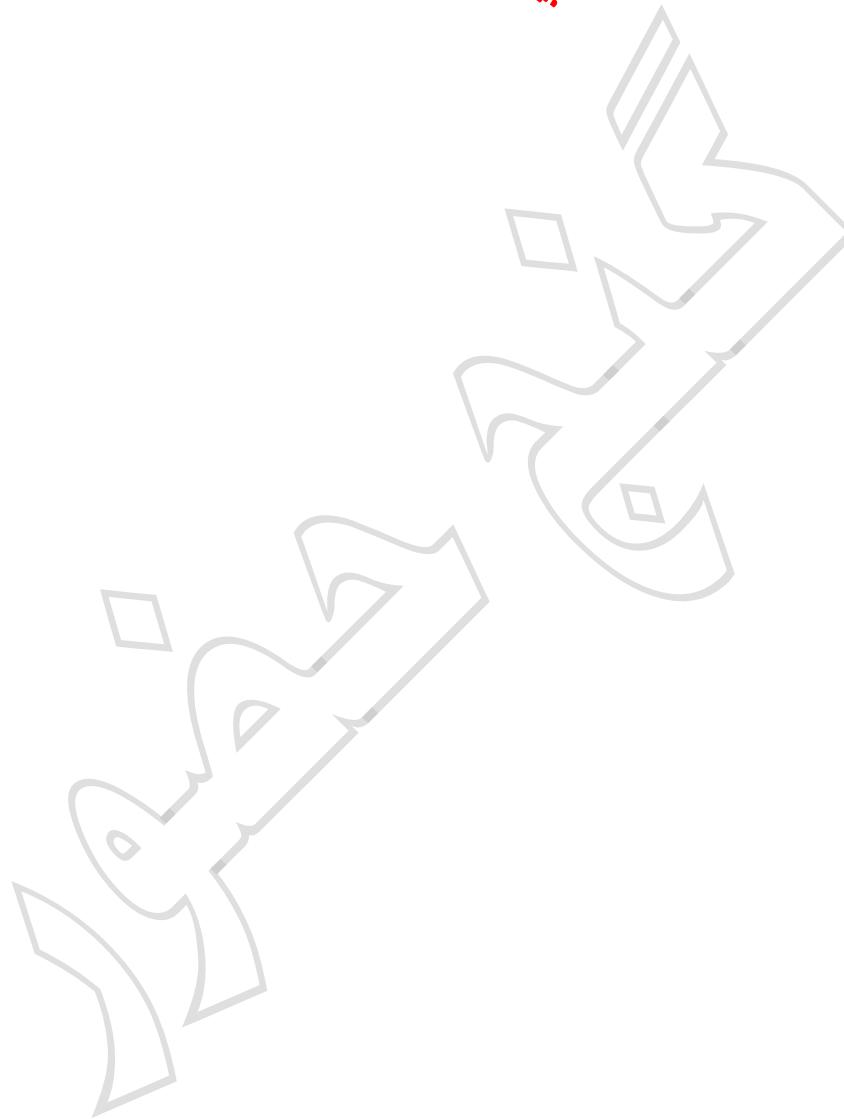
(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

عهدِ عمر منظورش زمانی است که انسانِ معنوی و زنده‌شده به خدا در این جهان، در این کائنات، به وجود آمده است. بصره هم می‌توانیم بگوییم رمز این کائنات است، جهانِ وجود است. کوی خراب هم کوی انسان‌ها است. پس یک خانه فقیری بود در زمانِ عمر، در شهر بصره، بله و در یک کوی بسیار فقیرنشین، و الان می‌بینید که انسان‌ها با من‌ذهنی گدا هستند. در این کائنات یعنی جهانِ هستی و نه‌هستی، هرچه که در این جهان هست و نیست، در این کائنات، که بگوییم بصره است، در یک کویی که خراب است، یک خانواده‌ای به نام انسان و انسانیت زندگی می‌کنند، ولی عهدی است که خدا می‌خواهد در یک موجودی به خودش زنده بشود و این با عمر نشان داده شده است.

به هر صورت این [شکل ۵(افسانه من ذهنی)] خرابی انسان را نشان می دهد، هر انسانی که همانیدگی در مرکزش دارد، گدا است و در دورانی رسیده ایم که می شود فضای درون را باز کرد [شکل ۶(حقیقت وجودی انسان)] و شاه هم دنبال همچنین شکاری می گردد، می خواهد یک چیزی پیدا کند در سرزمین خودش که در آن به خودش زنده بشود.

* * * پایان قسمت دوم *

بله، دارد می‌گوید:

مُفْلِس و مِسْكِين بُد و صَاحِب عِيَال

جمله آن خانه يك از يك بترا

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

پس بنابراین خانه‌ی انسان و انسانیت، یعنی همه انسان‌ها. همه انسان‌ها مثل یک‌نفر است، فرق نمی‌کند، انسان با انسان فرق نمی‌کند، یک هشیاری انسانی است، بعد رفتند در انسان‌های مختلف، با چیزهای مختلف، همانیده شدند، به‌حاطر همانیگی، جداشند از هم، چون عینک‌هایی که زدنده، جدا می‌بینند. پس بنابراین هر کسی دیدِ جدای خودش را دارد از خدا و از دیگران. وقتی از خدا جدا شده‌ایم، از همه چیز هم جدا شده‌ایم و می‌خواهیم برگردیم با او یکی بشویم تا با همه‌چیز بپیوندیم، دارد همین پدیده را نشان می‌دهد.

می‌گوید این‌ها مفلس بودند و مسکین و آن‌جا به‌اصطلاح فرزندان زیاد بودند، پس یک خانه است که در آن‌جا افراد خیلی زیاد هستند، ولی همه گدا هستند. جمله آن خانه یک از یک بترا، می‌بینید که دارد می‌گوید: هر انسانی که شما دست می‌گذارید رویش، به او می‌گویید: «حالت چطور است؟» می‌گوید: «از من بدتر آدمی نیست دیگر، حالم خیلی خراب است.» می‌گوید: «نه، حال من از تو خراب‌تر است.» می‌گوید: «نه، حال من از تو خراب‌تر است.» و هر کسی فکر می‌کند حالش خراب‌ترین است. و این شکل‌ها هم همین را می‌گویند. پس در این حالت [شکل ۵ (افسانه من‌ذهنی)] مفلس هستیم، مسکین هستیم، هر چندتا هم که انسان باشد در روی کره زمین. بله،

هر يك مشهور به خواهندگي خلق ز بس گدие شان بر حذار

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

پس بنابراین این‌ها مشهور بودند به گدایی. انسان‌ها الان در کائنات اگر ما اطلاع داشته باشیم، بررسی کرده باشند که در این کائنات چه موجوداتی زندگی می‌کنند، انسان‌ها گداترین هستند. پس بنابراین هر کدام از انسان‌ها که توی این خانه هستند، مشهور هستند به گدایی و تمام مخلوقات عالم که هرچه هست، از جمله انسان‌ها، از گدایی هم‌دیگر به تنگ آمده‌اند. از بس که گدایی می‌کنند آن‌ها، همه از دست‌شان فرار می‌کنند. خلق ز بس گدیه‌شان، گدیه یعنی گدایی، خواهندگی هم یعنی گدایی. خواهندگی یعنی موتور خواستن انسان‌ها که قسمتی از من‌ذهنی‌شان است، بسیار در کار است.

هر یک مشهور به خواهندگی خلق ز بس کُدیه اشان بر حذَر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

در واقع می‌بینید که توصیفی که از این حالت [شکل ۵ (افسانه من ذهنی)] می‌کند، موتور خواستن ما در کار است و از این‌که ما از هرکسی، از چیزی، یک چیزی می‌خواهیم و گداهستیم، این مورد نظر خدا نیست، در حالی که دیدیم حال خراب‌ما به این گدایی ما ربط دارد، ولی خدا می‌خواهد در ما به خودش زنده بشود، دارد همان قصه را می‌گوید. خدا می‌خواهد مرکز ما باز بشود [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)]، عدم بشود، فضای نهایت باز بشود و این بی‌نهایت بازشدن، زنده‌شدن ما به خدا است. ولی در این حالت گدایی [شکل ۵ (افسانه من ذهنی)]، همه از دست ما فرار می‌کنند، از جمله مثلاً نباتات، جمادات خوششان نمی‌آید از این گدایی ما.

نگاه کنید به همه ضرر می‌زنیم ما. ما از آن‌ها هم چیزی می‌خواهیم، از هر حیوانی چیزی می‌خواهیم، اگر بتوانیم بخوریم می‌خوریم، از هر نباتی چیزی می‌خواهیم، از هر جمادی چیزی می‌خواهیم، جمادات را منفجر می‌کنیم، سروصدای زیادی راه اندخته‌ایم این‌جا، پارازیت می‌دهیم، اصلاً معلوم نیست چی کار می‌کنیم. به هر حال یک چیزی می‌خواهیم ما، ما راحت نیستیم، شما نگاه کنید به خودتان بگویید اصلاً من چرا این‌قدر نا‌آرام هستم؟ خواهید دید چیزی می‌خواهید، چی می‌خواهید؟ اگر هم ناخواسته و ندانسته، همین همانیگی‌ها را، هرکسی این‌ها را می‌خواهد، می‌خواهد زیادتر کند. کی این خواهندگی و گدایی تمام می‌شود؟ وقتی این‌ها را ما می‌اندازیم. بله،

بود لحافِ شبستان ماهتاب روز طوافِ هم‌شان در بدَر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

پس بنابراین شب و روزشان خیلی فرق نداشته است، شبستان که شب‌ذهن باشد، فقط لحاف‌ما را رویشان می‌کشیدند، یعنی هیچی نداشتند و ما هم غیر از روشنایی ذهن چیزی نداریم روی خودمان بکشیم و این هم که هیچ عقلی ندارد و روزشان فرق نداشت با شبستان، روزشان در این چیز بودند، در آن چیز بودند، در این انسان بودند، از این در به آن در می‌رفتند. می‌بینید که هر لحظه ما در فکر یک چیزی هستیم، چرا در فکرش هستیم؟ برای این‌که با آن هم‌هویت هستیم. چرا از این فکر به آن فکر می‌پریم؟ برای این‌که چیزی می‌خواهیم. چی می‌خواهیم؟ بعضی موقع‌ها خودمان هم نمی‌دانیم، فقط این موتورش باید روشن باشد تا من ذهنی ادامه پیدا کند.

روز طوافِ همه‌شان در پدر؛ یعنی همه اهالی آن خانواده یعنی همه انسان‌ها از این در به آن در، در گدایی هستند. بله، یعنی همین [اشکل ۵ (افسانه من‌ذهنی)]، این تصویر نشان می‌دهد که لحافِ شبستان ماهتاب است و روز هم گدا هستند، گدایی می‌کنند. شب و روز در گدایی هستند، هیچی ندارند، نه عقل دارند، نه حس‌امنیت دارند، نه هدایت دارند، نه قدرت دارند، نه شادی دارند و هرچه ذهن دیکته می‌کند همین را انجام می‌دهند، هوشیاری‌شان هوشیاری جسمی است، بله، کارشان هم از این در به آن در گدایی است. ولی حالا یک اتفاقی می‌افتد، اتفاق چی است؟ خودش می‌گوید:

گَر بَكْنُم قَصَّه زِإِدْبِيرِشَان درَدِ دَل أَفْزَايدِ با دَرَدِ سَرَ (مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

می‌گوید اگر قصه‌ی بدبختی این انسان‌ها را بگوییم، یعنی اهالی آن خانه را بگوییم، درد دل زیاد می‌شود و سرها هم شروع می‌کنند به درد. یعنی هم آدم گیج می‌شود، سردرگم می‌شود چرا انسان این‌طوری شده است؟ بله، درد دل انسان‌ها زیادتر می‌شود، هم دل خراب می‌شود هم سر. پس بهتر است از قصه دست‌برداریم، قصه‌ی انسان‌ها، قصه‌ی همانیگی‌ها است، قصه‌ی من‌ذهنی است، من‌ذهنی پایان ندارد بدبختی‌اش. ادبیر یعنی بدبختی، بخت‌برگشتگی. پس بهتر است از قصه دست برداریم، قصه را نگوییم، شما هم بهتر است از گذشته‌تان دست‌بردارید، قصه را نگویید، برای این که این قصه بسیار دردناک است. هر کسی قصه‌اش را بگوید، هم سرمان درد می‌گیرد، هم دلمان به درد می‌آید، بهتر است اصلاً هیچ‌کس قصه بدبختی‌اش را نگوید، باید ببیند که چی کار باید بکند. بله، این شخص [اشکل ۵ (افسانه من‌ذهنی)] قصه‌ی بدبختی دارد، دلش هم می‌خواهد قصه‌اش را بگوید. مولانا می‌گوید قصه را نگو و بیا ببینم چی کار می‌کنیم.

کار ما این است که فضا را باز کنیم [اشکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)] به جای این که قصه برویم، در قصه باشیم، بخواهیم قصه را به ثمر برسانیم، بهتر است که در این لحظه به او زنده بشویم، به خدا، که آخر سر هم همین است، همین را می‌گوید که امروز آن بیت را هم می‌خوانیم می‌گوید با سلیمان باش دیوان را مَشور؛ پس بنابراین قصه را بیانداز دور، داستان زندگی‌ات را بیانداز دور، داستان بدرد نمی‌خورد، داستان یعنی ذهن، من‌ذهنی. من‌ذهنی دارد اتفاقاتی را که در زمان برایش اتفاق افتاده می‌خواهد نقل کند، پس ما هم قصه را نمی‌گوییم.

شاهِ گَرِيمِي بِرَسِيدِ از شَكَار شُد سُوي آن خانه زِگَرِدِ سَفَرَ (مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

شاهِ کریم، همین خدا است، زندگی است. می‌گوید از شکار بر سید، در شکارِ چی بود؟ خدا در شکارِ چی است؟ بتواند یک باشنده‌ای را که خلق کرده است پیدا کند، در آن باشنده به خودش زنده بشود. آمد کجا؟ رفت سوی آن خانه، خانه‌ای که انسان‌ها زندگی می‌کنند.

بله، ببینیم که [اشکل ۵ (افسانه من ذهنی)] انسان تا حالا اعتراض می‌کرد، شکایت می‌کرد، قضاوت می‌کرد، مقاومت می‌کرد، عقل خودش را داشت، همانیگی داشت، از طریق همانیگی‌ها می‌دید، مثل این که یک کسی الان از آن خانه می‌خواهد بیاید بیرون، یک یتیمی حرف درست حسابی بزند [اشکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)]، یکی آن جا پیدا شده است، می‌خواهد بگوید که ما چیزی غیراز اشکِ چشم نداریم، یک یتیم، بله:

در بُزد از تشنگی و آب خواست آمد از آن خانه یتیمی به در

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

پس بنابراین در را زد، در آن خانه را زد، پس در هر انسانی را الان می‌زند خدا و آب می‌خواهد، آب حیات می‌خواهد، می‌گوید آب کو؟ بده به. نشان می‌دهد که مولانا از این قصه می‌خواهد بگوید که انسان که ساخته‌ی دست زندگی است در مرحله‌ای است که می‌تواند به کار خدا بیاید. برای این کار باید به بی‌نهایت خدا زنده بشود و آبِ حیات را در جهان پخش کند، باید مجددأً یکی بشود با زندگی. پس در او را زد و گفت: آب بده، و یک یتیمی از آن خانه بیرون آمد که این یتیم بلد است حرفش را [اشکل ۵ (افسانه من ذهنی)]. یتیم است برای این که از خدا جدا شده است. آمد از آن خانه یتیمی به در که اگر این یتیم به طور معمول حرف می‌زد باید شکایت می‌کرد می‌گفت: «ما چیزی نداریم، شما حالا یک چیزی به ما بدهید.» ولی یک حرف حسابی می‌زند [اشکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)], بله، مثل این که با عدم آشنا شده است.

گفت که هست آب ولی کوزه نیست آب یتیمان بُود از چَشم تَر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

مولانا مصرع دوم را دارد به ما یاد می‌دهد، می‌گوید این یتیم این را گفت. یتیم می‌آید دم در می‌بیند شاه بیرون در است، می‌گوید: «آب هست، ولی کوزه نداریم، اما آب یتیمان که من هم جزو آن‌ها هستم، چشمِ گریانشان است.» یعنی شکایتی ندارم من، من فقط التماس دارم که به من کمک بکنی و این رابطه را مشخص می‌کند که چی باید باشد بین مای یتیم، انسان یتیم که از پدرش جدا شده است، یعنی از خدا جدا شده است، ولی می‌گوید می‌دانم، می‌فهمم، مقاومت می‌کنم، قضاوت می‌کنم، من دارم و بلند می‌شود، تکبر می‌کند.

ولی می‌بینید این یتیم اولاً به یتیم بودنش اقرار می‌کند، ثانیاً هم در عمل گریان است، این گریان به‌خاطر من‌ذهنی و خواسته‌های این جهانی نیست. پس بنابراین می‌گوید که آب هست، یعنی ما به آب تو‌الآن داریم، فقط این فضای درونمان باز نشده است که آب در آن‌جا بریزیم، تو فضای درون ما را باز کن، بله. پس یک‌دفعه این یتیم [شکل ۵ (افسانه من‌ذهنی)] که تا حالا قضاوت و مقاومت می‌کرد، الان عقل پیدا می‌کند می‌گوید که آب یتیمان که من هم جزو آن هستم، اشک چشمم است که درواقع این شکل [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)] را دارد نمایش می‌دهد.

بله، اجازه بدھید چندتا مطلب این‌جا بخوانیم راجع به این گریه کردن، گریه کردن هم قبلاً در مثنوی خواندم همین الان. گریه کردن واقعاً گریه کردن ما نیست که من‌ذهنی گریه می‌کند برای از دستدادن همانیگی‌ها، گریه کردن معادل لطیف‌بودن است، متواضع‌بودن است و اقرار به این است که من بلد نیستم، من اشتباه کردم، من کمک می‌خواهم بگیرم، من اعتراضی ندارم، من قسم‌بودن زندگی را قبول دارم، من قانون جبران را قبول دارم، چون که قسام اوست کفر آمد گله، گله نمی‌کنم و می‌دانم که اگر من تسليم بشوم، مرکزم را عدم کنم، خدا تماماً لطف است، به من کمک خواهد کرد.

و به میزانی که، درجه‌ای که، یا تا زمانی که به تکرری که مرکزم را عدم می‌کنم، خدا به من کمک می‌کند. اگر نکنم، عدم نکنم، نمی‌تواند کمک کند، نه که نخواهد کمک کند، من رَدْش می‌کنم، من نمی‌پذیرم، من لایق هدیه نمی‌شوم، من باید خودم را لایق هدیه بکنم با فضاغشایی. بله، این‌ها مطالبی است که مربوط به متواضع‌بودن است، گریه کردن است. گریه کردن را ما به عنوان نالیدن و شکایت کردن و اعتراض کردن نباید بگیریم. و مولانا در این‌جا می‌گوید که:

طفلِ یک روزه همی‌داند طریق که بِگَرِیم تا رسد دایهٰ شَفَیق (مولوی، مثنوی، دفتر پنجم، بیت ۱۳۵)

می‌گوید طفل یک روزه راه را بلد است که می‌گوید گریه کنم تا دایه‌ی مهربان بیاید.

تو نمی‌دانی که دایهٰ دایگان کم دهد بِگَرِیم شیر او رایگان؟ (مولوی، مثنوی، دفتر پنجم، بیت ۱۳۶)

آیا این را نمی‌دانی که دایه‌ی دایگان یعنی خدا بدون گریه شیر به آدم نمی‌دهد، اصلاً نمی‌دهد؟ کم دهد یعنی هیچ وقت نمی‌دهد. تو نمی‌دانی که خدا که دایه‌ی دایگان است، همه‌ی دایه‌ها است، بدون گریه‌ی ما به ما شیر نمی‌دهد؟ مفت، مجانی. پس باید طلب داشته باشیم، لطیف باشیم، واقعاً بخواهیم. و خیلی مهم است که شما بخواهید و باید ثابت کنید به

خودتان می خواهید. برای این کار باید پولتان را، وقت تان را، تمکز تان را، توجه تان را در این راه بگذارید. اگر کسی همین‌هایی که الان گفتم نمی‌گذارد در این راه نمی‌خواهد.

یک مسئله هست، یک شرط است که این را باید با خودتان شما حل کنید. که آیا حقیقتاً می‌خواهم که از دردهایم آزاد شوم؟ اگر می‌خواهم علائمش تعهد است، تمرکز روی این کار است، یعنی کار روی خود است، توجه است، مهم بودن این است، ادامه‌دار بودن این است، نمی‌شود مثلاً سه روز روی خودم کار کنم بعد دیگر حوصله‌ام سر برود. هر روز باید این کار را بکنم، شما از خودتان بپرسید جواب بدھید.

و تواضع و کوشش فعالانه در کوچک کردن من ذهنی در مواردی که پیش می‌آید مثل این که آدم می‌رود به مهمانی و یک نفر به آدم توهین می‌کند، آن جا نگذارید این من ذهنی هشیارانه مثل گربه موهاش را سیخ کند بزرگ بشود، بلکه کوچک نگهش دارید. این یک موضوع پویاست که این من ذهنی می‌خواهد مرتب واکنش نشان بدهد و بزرگ بشود و شما هشیارانه چون قدرت خدا دست تان است، تسلیم هستید و مرکز تان عدم است، پشت تان قدرت خداست، می‌توانید من ذهنی را کوچک نگه دارید. به هر حال دارد می‌گوید که دایه‌ی دایه‌ها مجانی شیر نمی‌دهد. بله گفت:

گفت فَلَيْبُكُوا كَثِيرًا، گوش دار تا بَرِيزْد شَيْرِ فَضْلِ كَرْدَگَار

(مولوی، مشنوی، دفتر پنجم، بیت ۱۳۷)

و یعنی گریه کنید فراوان، این گریه گریه عزا و گرفتاری نیست، فَلَيْبُكُوا کَثِيرًا، مولانا می‌گوید که یعنی همان چیزهایی که معادل گریه گرفتیم و لطیف شدن، تسلیم بودن، فضاشا بودن، من ذهنی را کوچک نگه داشتن، اعتراض نکردن، ستیزه نکردن، مقاومت نکردن، قضاوت نکردن، این‌ها همه‌اش به معنی گریه کردن است. پس می‌گوید گریه کنید، زیاد گوش دار تا شیر فضل کردگار ببریزد، باران رحمت الهی ببارد، بله. این هم آیه است:

«فَلَيْضَحْكُوا قَلِيلًا وَلَيْبُكُوا كَثِيرًا جَزَاءٌ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»

«به سزای اعمالی که انجام داده‌اند باید که اندک بخندند و فراوان بگریند.»

(قرآن کریم، سوره توبه (۹)، آیه ۸۲)

بله، یعنی این که ما در همانیگی با چیزهای آفل این جهانی خیلی افراط کردیم، باید خیلی حالت تواضع هشیارانه داشته باشیم که خدا به ما کمک کند و مدتی طول می‌کشد. مرتب می‌گوید پس یک ساعت صبر کن. امروز هم گفته صبر است که دوای شمام است، این هم همین است می‌گوید باید گریه کنید، صبر کنید تا کمک کند. برای این که ما خیلی افراط کردیم،

در همانیگی‌ها و ستیزه و لایه‌به‌لایه رنجش این‌ها لازم نبوده ما افراط کردیم. برای همین بارها می‌گوییم که باید مواظب فرزندان‌مان باشیم که آن‌ها مثل ما نشوند، نه این‌که فرزندان‌مان را عین خودمان بکنیم. فرزندان‌مان را در معرض نسیم خردمندانه مولانا قرار بدهیم که داریم می‌دهیم.

گریه‌ابرست و سوز آفتتاب استن دنیا، همین دو رشتہ تاب

(مولوی، مثنوی، دفتر پنجم، بیت ۱۳۸)

می‌گوید که گریه‌ی ابر، یعنی باران و آفتتاب است که سبب آبادانی جهان است، این جهان و سبب آبادانی ما هم، مرکز ما هم آفتتاب زندگی است و گریه‌ی ابر رحمت او. یعنی باید دائمًا فضائی‌باشیم که این مرکز ما عدم بشود، آفتتاب بتابد و ابر گرم الهی هم ببارد، کار ما درست شود. یعنی این دو رشتہ را بچسب و رها نکن. ابر گرم الهی باید ببارد و سوز آفتتابش هم به ما بیفتد. دارد تمثیل بیرون، از تمثیل بیرون استفاده می‌کند، در این جهان اگر آفتتاب بتابد و ابر هم نیاید، شما یک گیاه هم نمی‌بینید، همه جا بیابان می‌شود، ابر باید ببارد، آفتتاب هم باید کمک کند به گل‌ها و باز بشوند، میوه‌ها برسند، غذای ما تأمین بشود. این بیت هم جالب است.

جز خضوع و بندگی و اضطرار اندرین حضرت ندارد اعتبار

(مولوی، مثنوی، دفتر سوم، بیت ۱۳۲۳)

بله، خضوع یعنی تواضع و تسليم بودن، بندگی و این که شما بگویید من چاره ندارم غیراز پناه بردن به خدا هیچ‌چیز دیگری در حضرت خدا، در بارگاه خدا اعتبار ندارد. یعنی این راه‌هایی که معمولاً با من ذهنی داریم که من می‌دانم و تکبر و قضاوت و ستیزه و بله، مقاومت، این‌ها هیچ‌کدام خریدار ندارد در این بارگاه، در این جهان یعنی کاربری ندارد، مؤثر نیست. فقط خضوع و بندگی و اضطرار هست، اضطرار به این معنی است که شما می‌گویید من غیراز این که این لحظه تسليم بشوم و از خرد زندگی استفاده کنم، هیچ چاره‌ی دیگری ندارم. اگر به این جا برسید شما، یعنی همین بیت را عمل کنید، شاید کارتان درست بشود.

خضوع یعنی دیگر تکبر ندارم، من متواضع هستم، بندگی یعنی دائمًا تسليم هستم، اضطرار، چاره‌ی دیگری هم ندارم، راه دیگری ندارم، کارم مشخص است. این جا بارگاه خداست می‌گوید، شما می‌خواهید او به شما کمک کند به آن شش ضلعی‌ها نگاه کنید، تسليم بشوید. مرکز عدم را نگه دارید و همیشه به خودتان یادآوری کنید که من چاره‌ی دیگری ندارم. همین که من ذهنی می‌آید می‌گوید برو، تو بیایی کار مرا خراب می‌کنی. دیگر با من ذهنی‌مان ما خودمانی شدیم ازبس رفت و آمد

کردیم و به هم دیگر تعارف کردیم و او به ما ضرر زده و ما هم دیدیم و هیچی نگفتیم و دیگر با هم که تعارفی نداریم.

هر موقع می آید می گویید شما بنشینید کنار، خواهش می کنم نه حرف بزنید و نه کاری بکنید. بله، این بیت هم جالب است:

من نمی‌گویم مرا هدیه دهید

بلکه، گویم لایق هدیه شوید

(مولوی، مثنوی، دفتر چهارم، بیت ۵۷۴)

پس خدا در آن یتیم را نزد که چیزی از او بگیرد، همه‌ی انسان‌ها تک به تک مثل آن یتیم هستند، خدا همین لحظه در را می‌زند، شما به عنوان یتیم که باید؛ یکی از شرایط اضطرار هم در بیت قبلی همین یتیمی ماست، شما باید قبول کنید که ما یتیم هستیم، راجع به یتیمی از دست دادن پدر و مادر جسمی نمی‌گوییم ما، ما چون همه رفتیم به جدایی و همانیگی از خدا جدا شدیم یتیم هستیم دیگر ما پدر نداریم، پدر تا حالا نتوانسته به ما نظم بدهد به غیر از درد. آن دردها را ما ایجاد کردیم، و البته مهر دیگرش که مهر مادر بوده این هم مهر خداست نصیب‌مان شده ولی در آن جا هم ما سوءاستفاده کردیم، ما افراط کردیم، مثلاً فرض کنید حالا، این اتفاقات می‌افتد دیگر، پنهان از پدر، مادر یک چیزهایی به بچه‌ها می‌دهد دیگر. خوب نباید در آن افراط کنند. پدر هم نمی‌داند مادر هم می‌داند ولی من بروم هر کاری دلم می‌خواهد بکنم، حالا پدرت نبیند این کار را بکن اشکالی ندارد، بله، ولی حد و حدود دارد.

من نمی‌گویم مرا هدیه دهید

بلکه، گویم لایق هدیه شوید

(مولوی، مثنوی، دفتر چهارم، بیت ۵۷۴)

آن یتیم فهمید که ما را هم خدا لایق هدیه می‌کند. برای همین گفت که من غیر از اشک چشمم چیز دیگری ندارم.

همه‌اش راجع به آن اشک چشم داریم بیت می‌خوانیم. بله این رباعی هم جالب است می‌گوید:

مینال که، آن ناله شنو همسایه است

مینال که، بانگ طفل مهر دایه است

هر چند که، آن دایه جان خود رایه است

مینال که، ناله عشق را سرمایه است

(مولوی، دیوان شمس، رباعی شماره ۴۲۵)

پس مولانا می‌گوید که مینال، گفتم این نالیدن، نالیدن به خاطر زیاد کردن همانیگی‌ها نیست، یا به خاطر گم کردن یا کم

شدن همانیگی‌ها نیست، نالیدن معنوی است. می‌گوید ناله شنو چسبیده به تو، از رگ گردن به تو نزدیک‌تر است تو

بنال، او می‌شنود و بنال برای این که گریهی طفل، درواقع مهِر دایه را برمی‌انگیزد. دایه می‌شنود امروز هم داشتیم گفت که دایه و مادر منتظرند ببینند کی، بچه گریه می‌کند بروند به او شیر بدنهند، پس خدا منتظر است ما هم گریه کنیم به ما شیر بدهد، کمک کند به ما.

اگر نخواهیم و از ته دلمان نخواهیم برای همین گفتم هر کسی برای خودش باید تعیین کند، ولی خواستن شرایطی دارد. شما باید مقاومت را صفر کنید، اگر می‌خواهید. باید مرکز را عدم کنید، اگر می‌خواهید نباید قضاوت کنید، باید پی برده باشید که قضاوت بر حسب عقلِ منِ ذهنی که عقل همانیگی هاست این توهم است. باید این را پیدا کرده باشید، مشخص کرده باشید برای خودتان روشن کرده باشید. نکرده باشید که دیگر این نالیدن، نالیدن منِ ذهنی می‌شود. هر کسی که می‌نالد می‌گوید به من این را بده آن را بده گریه می‌کند، توی سرش می‌زند، این فایده ندارد. شما می‌نالید که آزاد بشوید. هر چند که آن دایه جان خود را است؛ درست است که به حرف ما گوش نمی‌دهد، فکر و عمل خودش را دارد قانون قضا، ولی تو بنال، برای این که سرمایه‌ی عشق همین نالیدن است و باید بکوشی در این راه.

گرچه وصالش نه به کوشش دهنند؛ آنقدر ای دل که توانی بکوش. وصالش را به کوششِ ما نمی‌دهند ولی باید کوشش کنیم. بله پس بنابراین شاه در را زد، یک یتیمی آمد بیرون، گفت آب داریم کوزه نداریم و آب ما هم چشمِ تُران است.

شاه درین بود که لشکر رسید همچو ستاره همه گرد قمر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

می‌گوید شاه در این کار بود در، در زدن و گفت و گو با یتیم بود پس بنابراین می‌بینید که شاه الان در ما را می‌زند ما یتیم هستیم در را باز می‌کنید. شاه یعنی خدا بیرون است چه می‌خواهید به او بگویید؟ مولانا یک چیزی به ما یاد داد. ولی شاه که رسیده تمام لشکر شد، لشکر شاه چیست؟ هر چیزی که در این جهان هست، در کائنات هست، لشکر شاه است. مثل ستاره که دور ماه شبِ چهارده هست. حالا، این یتیم می‌گوید آبِ من اشکم است. الان شاه می‌خواهد بگوید که به این کمک کنید، همه به این کمک کنید. من خودم و تمام آفریده‌هايم، در خدمت این هستند، درست است؟

شاه درین بود که لشکر رسید همچو ستاره همه گرد قمر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

آن یتیم از این حالت [شکل ۵ (افسانه منِ ذهنی)] در آمده به این حالت [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)] افتاده مرکزش

عدم است، می‌بینید که فقط گریه و ناله‌ی معنوی اش ارزش دارد پیش شاه، نه تکرش. ببینید این دیگر تکبر ندارد یتیمی اش را قبول کرد.

گفت برای دل من هر یکی در حق این قوم پُخشید زر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

شاه، خدا به همه گفت با این یتیم همکاری کنید، کمک کنید به او. پس می‌بینید که وقتی مرکز را عدم می‌کنیم همه‌ی کائنات به ما کمک می‌کنند. وقتی مرکز ما همانیدگی است هیچ‌چیزی در این کائنات به ما نمی‌خواهد کمک کند. برای این که ما گدا هستیم ما خواهند هستیم، از هر کسی و چیزی، چیزی می‌خواهیم که نباید بخواهیم، برای این که توهمنی است. خوش‌بختی می‌خواهیم. می‌گوید که پیغمبر فرموده که شما از هیچ‌کس و هیچ‌چیز چیزی نخواهید، من شما را خوش‌بخت کنم. یعنی ما باید تمام توقعات‌مان را از جهان بیرون به صفر برسانیم، مخصوصاً از آدم‌ها، از آدم‌ها نباید چیزی بخواهیم.

آن یتیم گفت من فقط اشک چشم‌م را دارم چیزی نمی‌خواست ولی خدا به او همه‌چیز داد، گفت همه به او کمک کنند. گفت برای دل، به خاطر دل من، ولی دل او در همه هست. مولانا استادانه نشان‌می‌دهد که دل خدا و هشیاری خدا در همه‌چیز هست. وقتی این یتیم اشک چشم‌ش را ارائه می‌کند، یعنی دلش خدایی شده، پس همه‌چیز به او کمک می‌کند. آیا این کمک‌ها، همه‌ی انسان‌ها کمک می‌کنند؟ یعنی همه‌ی انسان‌ها می‌توانند این کمک را بگیرند؟ بله. به شرط این که از این فرمول استفاده کنند، درست است؟

برای این [شکل ۵ (افسانه من ذهنی)] نه، این کائنات، از این جور آدم می‌گریزد، به او کمک نمی‌کند. ولی برای این آدم [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)] کمک می‌کند و مفید است. گفت برای دل من هر یکی؛ می‌بینید که دل این آدم، که عدم است دارد دل خدا می‌شود. و این دل را و این زندگی را در همه می‌شناسد، همه‌چیز در کائنات دارد کمک می‌کند که این فضا باز بشود، بی‌نهایت بشود. بله،

گنج شد آن خانه زِ اقبال شاه روشن و آراسته، زیر و زبر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

پس آن خانه پر از جواهرات شد و این دل انسان هست، از بخت شاه. ما چون بخت شاه را خواسته‌ایم دیگر. هر کسی که فضای درون را باز می‌کند، از بخت شاه آن مرکز، درون آن انسان، روشن می‌شود، آراسته می‌شود. آراسته می‌شود یعنی

قانون جنگل را پیدا می کند قبلًا قانون پارک بود، چیدمان خودمان بود. روشن می شود قبلًا روشی داخلش نبود، زیر و زبر می شود، زیر و رو می شود، برای این که همانیدگی ها رفت و عدم جایش را گرفت.

بله این [شکل ۵ (افسانه من ذهنی)] نماید دیگر، این گنج نیست، وقتی که این نقطه چین ها هست. وقتی زیر و رو می شود [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)] فضای باز می شود بی نهایت می شود به اقبال شاه، و این ها همه از تواضع و اشک چشم آن یتیم به وجود آمد. پس معلوم می شود شاه اقبالش را به همه می خواهد بدهد و دل ما را روشن کند و آراسته کند و زیر و زبر کند، زیر و رو کند یعنی.

ولوله و آوازه به شهر او فتاد

شهر به نظاره پی یکدگر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

می گوید بحث و گفت و گو در شهر گرفت؛ یعنی وقتی انسان که تا حالا یتیم بود، بی نوا بود، گدا بود، یک دفعه به این ابیات مولانا عمل کرد و به بی نهایت خدا زنده شد و درونش بی نهایت باز شد، در این صورت ولوله یعنی فتنه و آشوب، همین طور بحث و گفت و گو درباره چیزی و همهی باشندگان شهر، آمدند به تماسا. پس معلوم می شود که انسان وقتی به بی نهایت خدا زنده می شود هرچه که در این کائنات هست می خواهد بیاید تماسا و ببیند که این چه پدیده‌ای است، پدیده‌ی عشق است. بله، برای این حالت [شکل ۵ (افسانه من ذهنی)] نه، این حالت را انسان از دست داده، زیبورو شد مرکزش و باز شد تمامًا [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)]، صبر و شکر آمد، خلاق شد، انسان به خدا زنده شد.

گفت یکی ک آخر ای مُفلسان

کِشت به یک روز نیاید به بَر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

حالا یکی از آن تماشاچی‌ها که مفلس هم هست، می گوید که؛ از این لحظه مفلس است که، توجه می کنید که، این کوزه پیدا کردیم ما، کوزه را می خواهیم پر کنیم از خزانه شاه و بریزیم به این جهان مثل مولانا، و یکی می گوید که؛ ای مفلسان، کشت که به یک روزه به میوه نمی رسد که، همین طور که بارها گفتیم قانون مزرعه را باید رعایت کنیم. این قانون مزرعه را درست است که می گوید، ولی در چیز منفی به کار می برد این مفلس، می گوید که باید صبر کنی، این ها چه جوری، این انسان به این صورت تبدیل شد؟

گفت یکی گآخرای مُفلسان کشت به یک روز نیاید به بَر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

بله، پس معلوم می‌شود که این شخص [شکل ۵ (افسانه من ذهنی)] هنوز از دیدِ ذهن می‌دیده، و نمی‌دانسته که انسان می‌تواند یک‌دفعه هم تبدیل بشود [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)]، یک‌دفعه تبدیل بشود و در بیت بعدی صحبتِ کُنْفیکون را می‌کند.

حال شما دی همگان دیده‌اند کُنْ فیکون کَس نشود بَخت وَر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

پس بنابراین می‌گوید که: حال شما را دیروز در گذشته همه دیده‌اند، چه طوری شد این‌طوری شد؟ حالا برمی‌گردیم به انسانی که زنده می‌شود به خدا، می‌گوید ما شما را می‌شناسیم، شما را دیده‌ایم، چه طوری شد که این‌طوری شدید؟ کسی که یک‌دفعه، کُنْ فیکون در این‌جا بگوییم یک‌دفعه، کن‌فیکون همان کن‌فیکون است که آن می‌گوید باش و می‌شود، ولی بعضی موقع‌ها می‌بینید که این کن‌فیکون درست است که باید از قانون مزرعه پیروی کند، درست است که بیش‌تر اوقات طول می‌کشد و به تدریج ما باید کوشش کنیم تا به او زنده بشویم، ولی بعضی موقع‌ها یک‌دفعه هم صورت می‌گیرد.

شما می‌بینید یک جمله یک کسی می‌گوید، یک عارفی می‌گوید، شما یک بیت مولانا را می‌خوانید، شما می‌خواستید مثلاً از همسرتان جدا بشوید، نمی‌شوید، شما یک‌دفعه متوجه می‌شوید که همه‌ی بالا را خودتان سر خودتان آورده‌اید، یک جمله می‌شنوید متواضع می‌شوید، تکبّر تان می‌آید پایین، یک جمله می‌شنوید قضاوت نمی‌کنید دیگر. این‌ها همه یک‌دفعه صورت می‌گیرد، گرچه که کن‌فکان هم به تدریج کار می‌کند، ولی بعضی موقع‌ها وقتی انسان مساعد است، یک‌دفعه هم کار می‌کند، این دارد می‌گوید که شما یک‌دفعه چه جوری این‌طوری شدید؟ بخت تان باز شد.

پس مولانا دارد نشان می‌دهد که گرچه که انسان‌ها هم‌هویت هستند و نمی‌توانند دائم مرکزشان را عدم نگه دارند، اگر می‌توانستند مرکزشان را عدم نگه دارند و این پیوستگی داشت، زودی صورت می‌گرفت این تحول. در مورد خیلی از آدم‌ها این حالت صورت گرفته، ولی با توجه به این که ما مرتب مرکزمان را عدم می‌کنیم، من ذهنی می‌کنیم، عدم می‌کنیم، همانندگی می‌کنیم، عدم می‌کنیم، همانندگی می‌کنیم، یک‌دفعه یک مقدار آزاد می‌شویم، یک مقدار دوباره گرفتار می‌شویم، درنتیجه طول می‌کشد.

این یتیم این دفعه آماده بود، که شاه را اگر ببیند بشناسد و بگوید که من غیر از اشک چشمم چیز دیگری ندارم و من کوزه ندارم، ولی می‌دانم آب دارم، آب را هم تو می‌دهی و در نتیجه فوراً متتحول شد. پس از این بیت هم نتیجه می‌گیریم که بله، انسان می‌تواند تصمیم بگیرد آگاهانه و دانماً برای یک‌مدتی مرکزش را عدم نگه دارد و تحول خیلی سریع صورت بگیرد و گرنه این با قانون مزرعه کار خواهد کرد.

بله، پس از تحول از این حالت [شکل ۵ (افسانه من ذهنی)] به این حالت [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)] می‌تواند فوراً صورت بگیرد برای بعضی‌ها. در مدت کوتاهی صورت بگیرد. ولی بعضی‌ها ممکن است شش‌ماه یک‌سال دو سال سه سال طول بگیرد. برای این‌که این‌ها تعهد ندارند. برای همین می‌گوییم قانون تعهد و قانون جبران را انجام می‌دهند یا نه؟ آن یتیم وقتی آمد دم در شاه را دید، او لا شاه را توانست ببیند، ثانیاً یادش آمد که نباید گدایی بکند. گدا بود، ما هم گدا هستیم، بعد نیست خدا را ببینیم چیزی بخواهیم، اگر بخواهیم چیزی نمی‌دهد. یتیم گفت: من فقط اشک چشم دارم، نه چیزی می‌خواهم،

چه طور ممکن است یک کسی که حرفه‌اش گدایی است و یک‌دفعه یک شاهی را ببیند و چیزی نخواهد؟ همین دیگر، کلید است دیگر این، شما خدا را می‌بینید، چیزی نمی‌خواهید، همه چیز می‌دهد، به محض این‌که بگویید این را می‌خواهم و آن چیز ذهنی باشد، رفتید به ذهن خدا را گم کردید. دارد این جور کلیدها را مولانا به دست ما می‌دهد.

وَرِبِشَوْدُ بَخْتُ وَرَآخْرُ چَنِين كَيْ شَوْدُ اوْ هَمْچُوْ فَلَكْ مُشْتَهَرٌ؟

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

می‌گوید که اگر بختش باز بشود یک نفر، آن گدا، انسان بالاخره این‌طوری که مثل آسمان مشهور نمی‌شود. آسمان مشهور است برای این‌که همه می‌شناسند. چرا می‌گوید مثل آسمان مشهور؟ برای این‌که به محض این‌که آسمان درون ما باز می‌شود، همه‌چیز و همه‌کس را در خودش جا می‌دهد و بنابراین همه‌چیز و همه‌کس ما را می‌شناسند، به عنوان انسان. امروز در مثنوی بود گفت: این مردانگی‌ات، جوانمردی‌ات را برو درمان کن تا زیبارویان را ببینی. ببینی از هر طرف زیبارو به تو روی می‌آورد. تو اشکال داری، پس وقتی ما فضا را باز می‌کنیم، هرچه را در آن فضا قرار بدھیم آن شروع می‌کند به شناسایی ما و ما مشهور می‌شویم. یک موقع هست شما می‌خواهید فضا را باز بکنید مشهور بشوید یک موقع هست فضا را می‌بندیم به‌زور، با تبلیغ ذهن می‌خواهید مشهور بشوید، این نمی‌شود.

این‌ها همان سازندگان مسجد ضرار بودند که می‌گفتند به پیغمبر تو بیا قدم‌رنجه کن بیا به مسجد ما تا ما مشهور بشویم.

ولی کسی که فضا را باز می‌کند، چون همه را در آن جا می‌دهد، پس همه او را می‌شناسند. در چه جای می‌دهد؟ در آغوش مهرش. دارد سئوال می‌کند او، می‌گوید که اگر یک نفر بختش باز بشود، گنج پیدا کند، ولی مشهور که نمی‌شود، مثل آسمان، نه مشهور می‌شود، یعنی انسانی که به بی‌نهایت خدا زنده بشود این قدر مشهور است که هر سنگی، هر نباتی، هرجور جماد دیگری هر حیوانی او را می‌شناسد. همه چیز، چون خدا را می‌شناسد، دارد این جور چیزها را می‌گوید مولانا.

بله، این [اشکل ۵ (افسانه من ذهنی)] سئوال هست که یک نفر به خدا زنده بشود، چه جوری شناخته می‌شود؟ این یکی جوابش را می‌دهد این شکل [اشکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)]، برای این که وسیع می‌شوی، همه را در خودت جا می‌دهی، هر کسی در فضای مهربانی تو جا بگیرد تو را می‌شناسد، بله، جواب می‌دهد:

گفت: کریمی سوی ما برگذشت کرد درین خانه به رحمت نظر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

گفت یک شاه کریمی، بخشنده‌ای به سمت ما، در ما را زد، از کوی ما گذشت. آیا این کریم، این خدا، این شاه، از کوی شخص شما هم می‌گذرد؟ بله. شما می‌بینید اگر به ذهن مشغولید؟ نه. اگر ابزار تان غیر از گریه است، نه نمی‌بینید. منتظرید ببینید، می‌بینید. منتظر نیستید، منتظرید یک چیز مادی ببینید، نه نمی‌بینید.

می‌گوید یک انسان کریمی از اینجا رد شد و به این خانه به رحمت نظر کرد، دیگر می‌دانید، بله. این شخص [اشکل ۵ (افسانه من ذهنی)] می‌پرسد، این شخص [اشکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)] جواب می‌دهد. کریمی سوی ما گذشته، به خانه‌ی ما نظر کرده، چقدر خوب است که یک بزرگی به ما نظر کند و من امیدوارم که اجازه بدھیم مولانا به ما نظر کند. بستگی به درجه‌ی تعهد شما دارد و کار شما دارد، همین‌طور که گفتم تمکن شما دارد، توجه شما دارد، بله. کریمی به شما نظر بکند، شرطش این است که شما به او توجه بکنید. آن یتیم هم باز کرد و آماده بود، شاه را دید.

قصه دراز است و اشارت بس است دیده فزون دار و سخن مختصر

(مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۱۱۷۰)

می‌گوید این قصه، قصه‌ی ذهن، اگر بخواهیم حرف بزنیم، دراز می‌شود، برای اینکه می‌رویم به ذهن، فقط یک اشارت کافی است برای کسی که می‌خواهد اشاره را بگیرد و اشاره، همین طلب ماست و حالت تواضع ماست، صفر بودن ماست، حالت تضرع و نالیدن ماست، جز خضوع و بندگی و اضطرار ماست، بندگی ماست، که همیشه در حال

تسلیم باشیم، من صفر باشد، می‌گوید قصه دراز است، ولی اشاره کردم من دیگر، یعنی اگر می‌خواهی این چیزها را رعایت کن. و خودش هم اینجا باز هم در مصراع دوم می‌گوید دیده فزون دار، سخن مختصر، حرف نزن دیگر، به ذهن درنیاور، فقط سعی کن فضا را باز کنی بیشتر ببینی.

چون هرچه فضا در درون گشوده تر می‌شود، آدم بهتر می‌بیند. بله، پس سعی کن بهتر ببینی تا حرف بزنی. هشیارانه ببین، این را زیاد کن، فضا را باز کن، باز کن، هر چه فضا بیشتر باز می‌شود بهتر می‌بینی که چه خبر است در ذهن. بله، این شکل‌ها هم همین را می‌گویند. این [شکل ۵ (افسانه من ذهنی)] می‌خواهد حرف بزند، قصه را دراز کند، قضاوت کند، مقاومت کند، توجیه کند ولی این [شکل ۶ (حقیقت وجودی انسان)] می‌گوید فضا را باز کن، دیده را بیشتر کن، دید را بیشتر کن و هرچه فضا بازتر می‌شود ما احتیاج به سخن گفتن کمتر پیدا می‌کنیم. بله.

* * * پیان قسمت سوم *

اجازه بدھید چند بیت از مثنوی دوباره برایتان بخوانم. این‌ها حول و حوش همین پاسخ یتیم هست که در را باز کرد و شاه

را دید و دید که غیر از اشکِ چشم چیزی ندارد، می‌گوید:

صوفی از فقر چون در غم شود

عین فقرش دایه و مطعمن شود

(مولوی، مثنوی، دفتر چهارم، بیت ۱۸۵۶)

می‌گوید: اگر صوفی از این‌که غذاهای ذهنی به او نمی‌رسد در غم بشود، یعنی به عبارت دیگر درد هشیارانه داشته باشد.

یعنی انسانی متوجه بشود که تمام غم‌هایش از این همانیدگی‌ها بوده و شروع کند هشیارانه غذای همانیدگی‌ها را کم کردن،

از طریق همانیدگی‌ها غذا نخوردن، و این کار مستلزم عدم کردن مرکز است. می‌گوید این حالت خودش دایه است و

غذاست. پس این غم هشیارانه هست.

ز آنکه جنت از مکاره رُسته است

رحم، قسم عاجزی اشکسته است

(مولوی، مثنوی، دفتر چهارم، بیت ۱۸۵۷)

می‌گوید: بهشت از سختی‌ها روییده است و رحمِ خدا بهسوی کسی می‌رود که شکسته است.

یعنی هر کسی که هشیارانه پرهیز می‌کند یا جلوی واکنش‌های من‌ذهنی اش را می‌گیرد، یا ابزارهای من‌ذهنی را خنثی

می‌کند، شکسته می‌شود، در این صورت از رحمت خدا برخودار می‌شود. پس بهشت از مکاره یعنی سختی‌ها به وجود آمده،

منتها این سختی است که هشیارانه انسان می‌کشد و باهم‌اند. تحمل این سختی، صبر، می‌دانید غزل با صبر شروع شد.

گفتیم انسان درد ناهشیارانه را به درد هشیارانه تبدیل می‌کند. بله.

آنکه سرها بشکند او از عُلو

رحمِ حق و خلق ناید سوی او

(مولوی، مثنوی، دفتر چهارم، بیت ۱۸۵۸)

یعنی هر کسی که از تکبر به اصطلاح سرها را بشکند، من‌ذهنی اش بالا بیاید، در این صورت رحم خدا و خلق بسوی او

نمی‌رود. این دوباره اشاره می‌کند به این‌که هر کسی به اصطلاح بتواند من‌ذهنی اش را کوچک‌تر بکند که معادل

خاموش کردن ذهن است، یک جایی خیلی عمیق بشود این به اصطلاح گودال، حالا پستی یا دره هرچیزی که اسمش را

می‌گذاردید، آب زندگی جاری می‌شود به آن شخص. پس شما باید ببینید که مرتب از تکبر بالا می‌آید و یا این‌که نه

هشیارانه خودتان را کوچک می‌کنید تا لطف حق بیاید. لطف حق بهوی کسی که از تکبر خشمگین می‌شود و دیگران

را می خواهد تنبیه بکند همین طور که می گوید سرها بشکند، این درواقع علو یعنی علوّ یعنی بزرگی، رُفعت در این جا به معنی تکبر است. و رحمت حق بهسوی او نمی رود، پس آن حالت ناله‌ی هشیارانه و تصرّع، بندگی، اضطرار، این‌ها همه مهم است که شما بتوانید از دم او که زنده‌کننده است، استفاده کنید در حالی که صبر می‌کنید. اما این بیت هم جالب است که بارها خوانده‌ایم.

از برای آن دل پُر نور و بِر هست آن سلطان دل‌ها منتظر

(مولوی، مثنوی، دفتر پنجم، بیت ۸۸۸)

پس خدا هر لحظه درِ ما را می‌زند و می‌خواهد بینید که ما می‌توانیم گرچه که از لباس یا قیافه‌ی وضعیت این لحظه را به خود گرفته می‌شناسیم یا نه، هر کسی که تسلیم می‌شود فضا را باز می‌کند و سلطان را در هر قیافه‌ای می‌شناسد در این صورت او را شناسایی می‌کند و طلب کار نیست. می‌بینید که طلب کاری و تکبر و بالا آمدن، می‌دانم و مقاومت و قضاوت و همانیگی از طریق چیزها دیدن، زندگی را بر حسب آن‌ها سازماندهی کردن، خرد چیزها را گرفتن، این‌ها ضرر دارد و خداوند دنبال دل بی‌نهایت شده‌ی ماست. و برای این‌کار هر لحظه گفت درِ ما را می‌زند، ما یتیم هستیم.

با وجود این که یتیم هستیم، یتیم دوجور است یکی اش همین که گریه و ناله می‌کند، یکی هم پررو است و گدای سمج است. ما همان بیشتر گدای سمج هستیم درنتیجه از رحمت ایزدی بی‌نصیب می‌شویم. از برای آن دل پُر نور و بِر، یعنی پر از روشنایی و نیکی به‌اصطلاح، پر از نیکی، پر از برکت، که درواقع ظرف این یتیم است، می‌تواند آب حیات را بریزد هم خودش بخورد هم به جهان بدهد. و هر لحظه خدا منتظر است که ما این ظرف را، این دل را به او ارائه کنیم.

اما اجازه بدهید که یک کمی هم راجع به مسجد ضرار صحبت کنیم. هفتنه‌ی گذشته صحبت می‌کردیم و قصه را مولانا این‌طوری شروع کرد که: حضرت رسول یک مسجدی ساخته بود، به‌نام مسجد قُبَا و این مسجد ساده بود و یک عده‌ای آمدند یک مسجدی ساختند، که بسیار تشریفاتی بود و قصدشان این بود که تفرقه بین‌دازند. مردم بیایند به این مسجد زیبا و به آن‌جا نروند.

و مولانا از این مسجد می‌خواهد نتیجه بگیرد که یک مسجدی وجود دارد به‌نام فضای یکتایی، که ساخته‌ی دست خداست که این معادل همین مسجد قباست، مسجد ساده‌ی پیغمبر است، و هر کسی در مرکزش یک مسجدی می‌سازد، که ذهن‌ش است و در آن‌جا هم‌هویت‌شدگی‌ها هست، و براساس چیزهای آفل ساخته شده است. و می‌خواهد مکرراً همان‌طور که

پیغمبر را دعوت می‌کردند برود آن مسجد را ببیند و برکت بدهد به آن جا ما هم از خدا دعوت می‌کنیم که پایش را بگذارد

به مسجد ما، نه برای این که مسجد ما را روشن کند بلکه مسجد ما را تأیید کند.

خدا به مسجدی که مسجد ضرار است و ضررزنده هست و توهمنی است نمی‌تواند بیاید در حالی که ما می‌خواهیم مسجد را نگه‌داریم. اگر بگوییم بیا اینجا را خراب کن، می‌آید، بهشرط این که ما بدانیم که این مسجدی که ما ساختیم واقعاً مسجد ضرار است و باید ویرانش کنیم. نمی‌توانیم بهعنوان یک مسجد در مقابل مسجد خدا یعنی فضای یکتایی قرار بدهیم. این اشتباه را ما می‌کنیم برای همین است که این مسجد را ما نگه‌داشته‌ایم.

البته در قصه همین طور که می‌بینید پیغمبر دستور می‌دهد این مسجد را ویران کنند و جای زباله‌دانی بکنند، نگه‌نمی‌دارد. تمثیل این است که هر کسی مسجد ضرار خودش را باید ویران کند، اگر هم نکند خدا می‌کند. و چند تا مثال هم می‌زند، پس یک مروری می‌کنیم با این قصه من انتظار دارم شما به مسجدی که در ذهن تان ساختید یا شریک شدید با دیگران مسجد ما را ساختید به آن یک نگاهی بکنید ببینید که این مسجد برای تفرقه است یا برای وحدت‌بخشی است؟ اگر برای تفرقه و تفرقه است، برای جدایی‌انگیزی است، که ما خودمان از این جدایی داریم رنج می‌بریم. همه‌اش دنبال این هستیم که این جدایی را که به وجود آمده است، درواقع جدایی ما و خدا است، این را ما تمام کنیم. تا زمانی که مسجد ضرار وجود دارد، ما با خدا یکی نخواهیم شد.

پس چند بیت را تکرار می‌کنیم و انتظار این است که شما خودتان این‌ها را بخوانید و خوب بفهمید. اگر خودتان نخواهید و تأمل نکنید، احتمالاً معنا روشن نخواهد شد. داستان مهمی است، در عین سادگی مهم است، اگر بفهمیم به ما کمک می‌کند. پس مسجدی که این افراد ساخته بودند، این‌طوری بود:

فَرِشْ وَ سَقْفْ وَ قُبَّاً أَشْ آرَاسْتَه لِيَكْ تَفْرِيقِ جَمَاعَتِ خَوَاسْتَه

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۲۹)

بنابراین فرش و سقف و گنبدش بسیار آراسته بود، اما برای تفرقه بود. حالا شما این سوال را می‌کنید، این مرکزی که من ساختم بهنام مسجد و در آن‌جا عبادت می‌کنم، این برای تفرقه است؟ من بیشتر سبب جدایی مردم از هم‌دیگر هستم؟ یا خودم را از آن‌ها جدا می‌بینم و بیشتر جدایی را دامن می‌زنم؟ یا وحدت‌بخشی را؟ این‌ها سؤوالاتی است که باید خودتان جواب بدهید، اگر برای تفرقه است، حتماً مسجد ضرار ساخته‌اید، مثل همین افراد که می‌خواهند پیغمبر بیاید آن‌جا را

متبرک کند. و شما هم به خدا می‌گویید تشریف بیاورید این مسجد، به دل من و به هیچ وجه قصد ویران کردنش را ندارید و این فرش و سقف و قُبَّه‌اش را خیلی دوست دارید شما، ولی این‌ها همه توهمی است.

ساعتی آنجاییگه، تشریف ده تَزْكِيَّه مَانَ كُنْ، زِّمَا تعریض ده

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۳۶)

یک چند ساعت یا چند لحظه تشریف بیاورید آن جا، این‌ها پیغمبر را خطاب قرار می‌دهند. یعنی می‌گویند که بیایید آن جا، تشریف بیاورید آن جا و ما را پاکیزه کنید، درونمان را پاکیزه کنید و اگر شما آن جا بیایید، ما هم مشهور می‌شویم بهدلیل این‌که شما آمدید و تأیید کردید این‌جا را. و البته ما هم همین حرف‌ها را به خدا می‌زنیم می‌گوییم اگر شما به مرکز ما بیایید با این وضعی که ما داریم و ما مشهور می‌شویم. البته همین‌طور که دیده‌اید و می‌بینید این‌ها منظورشان واقعاً تزکیه شدن نیست. ما هم هی خدا خدا می‌کنیم، ولی منظورمان پاک‌کردن درونمان نیست. می‌خواهیم همین‌طور آلوده نگه داریم. حالا این‌ها سوالاتی است که شما از خودتان می‌کنید دیگر. شما وقتی الان به خدا می‌گویید به مرکزمان بیا و تزکیه کن، واقعاً همانیدگی‌ها را می‌خواهید رها کنید برود یا می‌خواهید نگه دارید در عین حال باز هم خدا می‌آید مرکزتان؟ کدام یکی‌اش است؟ این‌ها را شما جواب می‌دهید.

مسجد و اصحاب مسجد را نواز تو مهی، ما شب، دمی با ما بساز

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۳۷)

این افراد که مسجد عالی ساختند و با تشریفات، می‌گویند که تو بیا هم مسجد، هم کارکنان آن‌جا را نوازش بده و تو ما هستی، ما شب تاریک و چند لحظه با ما بساز. این‌ها را البته می‌بینید که دروغ می‌گویند، زیاد جدی نیستند در این صحبت‌ها.

تا شود شب از جَمَالت هَمْچو روز ای جَمَالت آفتَاب شبْ فُرُوز

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۳۸)

از نظر توصیف ذهنی، خوب توصیف ذهنی می‌کنند که تو ماه هستی، ما شب هستیم و می‌خواهند هرجور شده رسول را بکشند به آن مسجد در حالی که آن مسجد را برای تفرقه درست کرده‌اند، می‌خواهند آدم‌ها به آن مسجد قبلی یعنی مسجد قبا نزوند و بیایند این‌جا و این تفرقه صورت بگیرد.

تا شود شب از جَمَالَت هَمْچُورُوز ای جَمَالَت آفتابِ شبْ فُرُوز

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۳۸)

تا شبِ ما از جمالت مثل روز بشود، ای کسی که جمالت مثل آفتابِ روشن‌کننده شبها است، دارند به حضرت رسول می‌گویند، ما هم داریم به خدا می‌گوییم.

ای دریغا کان سُخن از دلْ بُدی تا مُرادِ آن نَفر حاصل شُدی

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۳۹)

می‌گوید ای کاش آن حرف‌هایی که می‌زنند یا می‌زند، از تهدل بود تا مرادشان حاصل می‌شد. یعنی ای کاش این حرف‌هایی که می‌زنیم ما، همه از تهدلمان بود که ای خدا! دل ما را روشن کن! خوب اگر راست می‌گویی همانیدگی‌ها را رها کن! ولی اگر همانیدگی‌ها و دردها را بچسبی نگه داری، این سخن گزافه است. ای دریغا کان سُخن از دلْ بُدی تا مراد، خواسته و آرزوهای آن چندنفر حاصل می‌شد، یعنی انسان حاصل می‌شد. بله، الان توضیح می‌دهد که مولانا این لطف و رحمتی که بدون دل و جان بباید، این مثل سبزه‌ای است که روی کثافت رشد می‌کند.

لُطْفٌ كَأَيْدِ بِي دل و جان در زبان همچو سبزه‌ی تون بُود ای دوستان

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۴۰)

می‌گوید که لطفی که انسانی به انسان دیگر می‌کند و این از تهدل نیست، صمیمی نیست، صداقت ندارد و برای تفرقه است، برای من‌ذهنی است، برای منظورهای این‌دنیایی است، انگیزه‌های همانیدگی دارد، این‌طوری بگوییم؛ در این صورت این مثل سبزه‌ای است که روی کثافت رشد می‌کند. می‌دانید که روی کثافت، باد تخم سبزه‌ها را می‌آورد و آن‌جا هم جای حاصل‌خیزی است و سبزه رشد می‌کند. این‌ها را نمی‌شود گند و خورد، نه می‌شود بویید.

پس می‌گوید که بر روی هم‌هویت‌شدگی‌ها هرچه رشد کند، ولو این‌که قیافه‌اش، ظاهرش زیبا باشد، ولو این‌که یک نفر حرف‌های قشنگی بزند به ما، تایید کند، تعريف کند، ولی شما می‌بینید که این‌ها روی سَم روییده‌است و شما متوجه هستید که اگر یک‌کمی درون‌این‌ها را آشکار کنید، این لطف این‌ها و خوش‌اخلاقی این‌ها تبدیل به ستیزه و دعوا می‌شود و بله

«ایاکم و حضراء الدمن.»

«بپرهیزید از سبزه رسته در سرگین زار.»

(حدیث)

يعنى بپرهیزید از حرف‌های قشنگی، رفتارهای قشنگی که روی من ذهنی روییده است، بهوسیله‌ی من ذهنی ادا می‌شود، اصیل نیست، از مرکز عدم نیست، شما نباید گول بخورید، همین‌طور که قصه مسجد ضرار به ما یاد می‌دهد و رسول گول آن‌ها را نمی‌خورد.

به‌حال این داستان چه واقعی باشد و چه غیرواقعی باشد، یک حقیقتی را بیان می‌کند و آن این است که انسان‌ها مسجدی دارند درست می‌کنند با همانیدگی‌ها که به خودشان ضرر می‌زنند، به همه ضرر می‌زنند، به‌حاطر این‌که جدایی‌بخشی را دامن می‌زنند. و حالا نهادهایی که ما درست کردیم باید با این قصه مسجد ضرار بسنجم ببینیم که این‌ها بیشتر تفرقه‌انگیز هستند یا وحدت‌بخش. اگر تفرقه‌انگیز هستند، در این صورت مثل حضرت رسول باید این‌ها را ویران کنیم. چه دل فردی باشد و چه نهاد جمعی که یک‌عده‌ای این مرکزشان را باشتراب گذاشته‌اند.

يعنى اگر چندین‌هزار نفر مرکز همانیدگی‌ها را باشتراب بگذارند، در باورها شریک بشوند، این‌ها مسجد ضرار جمعی تولید می‌کنند که ضرر می‌زنند، مسجد واقعی نیست. آن مسجد درست است که همه به حضور برسند، بعد جمعاً یک مسجد حضور بزرگ‌تری درست کنند که می‌گویند جماعت رحمت است، آن جماعت، رحمت است، وگرنه که من‌های ذهنی دورهم جمع بشونند بیشتر ضرر می‌زنند و ویران می‌کنند. بله،

هم ز دورش بُنگَر و آندر گُذر خوردن و بورا نشايد ای پسر

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۴۱)

يعنى اگر همچو سبزه‌ای دیدی که روی کثافت روییده است، همچو لطفی دیدی که روی من ذهنی روییده است، بهوسیله من ذهنی و انگیزه‌های آن ادا می‌شود، از دور نگاه کن و بگذر و نباید آن را بوكنی و بخوری، یعنی نباید اطمینان کنی و بشنوی و باور کنی و تغذیه کنی از آن خوبی‌های به‌اصطلاح پلاستیکی و توهی.

سوی لطف بی‌وفایان خود مرو کان پل ویران بُود نیکو شِنُو

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۴۲)

می‌گوید که سوی لطف هر بی‌وفایی، بی‌وفا هر چیز مادی است که انسان با ذهنیت می‌تواند تجسم کند، سوی لطف بی‌وفایان خود مرو، یعنی بی‌وفایان را در مرکز خودت نگذار و اطمینان نکن، به آن‌ها تکیه نکن، و حتی کسانی که مرکزشان پر از اقلام بی‌وفایی است یعنی من‌ذهنی دارند به آن‌ها متکی نباش، برای این‌که این پل ویران است این پل می‌شکند. لطفی که بر اثر انسان بی‌وفا، انسان بی‌وفا هم کسی است که به است وفادار نیست کسی که به است وفادار نیست مرکزش پر از هم‌هویت‌شده‌گی است، آن عینک‌های مادی را می‌بینند بنابراین عینک است را در چشمش ندارد، تو سوی آن‌ها نرو برای این‌که این هرچه می‌روی پل ویران است، و این را درست بشنو.

گَرْ قَدَمَ رَا جَاهْلِي بِرُوْيِ زَنَدَ بِشَكْنَدْ پُلَّ، وَآنَ قَدَمَ رَا بِشَكْنَدَ

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۴۳)

اگر جاهلی روی آن قدم بزند یا حتی می‌گوید قدم، پایت را به آن نگذار، نزدیک نکن، این پل می‌شکند و پایت هم می‌شکند قدم را ویران می‌کند.

هَرْ كَجا لِشَكْرِ شَكْسَتِهِ مِي شَوَدَ از دُو سَهِ سُسَتِ مُخَنَّثِ مِي بُوَدَ

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۴۴)

هرجا که یک لشکر بزرگی شکست می‌خورد به خاطر چندتا آدم ترسو است و نامرد است، که این‌ها ظاهرآ نشان می‌دهند جنگ‌جو هستند ولی واقعاً نیستند. و مُختَث در این‌جا انسانی است که می‌آید با شما به‌اصطلاح تعهد می‌کند، می‌گوید من می‌خواهم روی خودم کار کنم و واقعاً امروز هم گفت داروی مردی‌ام را بگنم و نامردی‌ام را علاج کنم، ولی به‌محض این‌که می‌رسیم به جایی که باید یک چیزی را بیندازیم، چون توان درد هشیارانه را ندارد نمی‌تواند بیندازد، و نمی‌خواهد بیندازد توانش را ندارد، آن قدرت و بازوی معنوی را ندارد، بنابراین این سیاست‌عنصر است مختَث است جا می‌زند و شما را هم نالمید می‌کند.

ما معمولاً تقليد می‌کنیم از دوستانمان و این راه شما را به مسخره می‌گیرند یا مثلاً انتقاد می‌کنند یا شما را سیست می‌کنند و شما هم می‌گویید پاشد می‌گذارید کنار، پس بنابراین می‌گوید باید مواظب بود.

در این‌جا واقعاً صحبت جنگ که نیست که، تنها کاری که ما می‌کنیم این است که همانیدگی‌هایمان را می‌شناسیم و این‌ها را می‌اندازیم. می‌گوید این کار هرگزی نیست، تو رفیق کسی نشو که جدی نیست در این کار، توجه ندارد، تعهد ندارد و همین‌طوری هیجان‌زده شده است من هم می‌خواهم بگنم، آقا ما می‌خواهیم به حضور برسیم؛ ایشان هم می‌گوید من هم

می خواهم، ولی به اصطلاح آن جدی بودن آن مصمم بودن آن تعهد را ندارد از تهِ دل نمی خواهد. با این جور آدم‌ها، می‌گویند این‌ها پل شکسته هستند، با آن‌ها، به سوی شان نرو، برای این‌ها پر از همانیدگی و بی‌وفایی است و پشت تو را خالی می‌کند.

در صَفَ آَيَدْ بَا سَلاَحَ اوْ مَرْدُواَر دل بَرُو بِنْهَنَدْ كَائِنَكْ يَارِ غَار

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۴۵)

می‌گوید او در صف رزم‌نده‌گان می‌آید و شمشیر هم می‌بندد و مثل مردها، ولی دلش ترسو است و بقیه به ظاهرش نگاه می‌کنند می‌گویند این یارِ غار ماست یار یک‌رنگ ماست ولی:

رُو بَكْرَدَانَدْ چُو بَيَنَدْ زَخَمَهَا رفَقَنَ اوْ بِشَكَنَدْ پُشَتَ تُورَا

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۴۶)

او رو برمی‌گرداند وقتی می‌بینند که باید همانیدگی‌ها را بیاندازد، وقتی زخم را می‌بینند، و یک‌چیزی را بکنند از خودش بیاندازد این کار را نمی‌تواند بکنند و بنابراین جا می‌زند می‌گوید من نیستم دیگر و چون تو به او متکی هستی او پشت تو را می‌شکند. پس می‌گوید مواظب باش. دارد مسجد ضرار را توضیح می‌دهد، مسجد ضرار براساس همانیدگی‌ها درست شده، بی‌وفایان درست شده، بلی هر کسی این‌ها را گذاشته مرکزش می‌ترسد و این یک جدی بودن را می‌خواهد، تعهدی می‌خواهد، علاقه‌ای می‌خواهد، توجه‌ای می‌خواهد، تمرکزی می‌خواهد، ادامه‌داری می‌خواهد، بله.

آن رَسُولِ مَهْرَبَانِ رَحْمَكِيش جُزْ تَبِسْمٌ، جُزْ بَلَى، نَآورْدْ پِيش

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۴۹)

پس بنابراین آن افرادی که مسجد را ساخته بودند و قصدشان تفرقه بود مرتب اصرار می‌کردند بیایید مسجد و آن رسول مهربان فضایش، یعنی که ذاتش و کیشش و خویاش رحم بود، فقط تبسم می‌کرد و بله می‌گفت و چیز دیگر نمی‌گفت. و توجه کنید ما هم در مقابل زندگی همان حالت را داریم. ما می‌خواهیم زندگی را بکشیم به مسجد ضرارمان و او فعلًاً جز بله و تبسم چیز دیگر نمی‌گوید. نباید ما اصرار کنیم.

یکی از پیغام‌هایش این است که مثل این مسجدسازها شما نباید اصرار کنید. چون وقتی نمی‌آیند پس شما علتش را باید پرسید. علتش هم این است که این مسجد توهمنی است و ضررزننده است. شما باید این را ویران کنید. به جای این که این

مسجد را در مقابل مسجد اصلی، مسجد یکتایی ارائه کنی و بگویی این هم مسجد است. باید این را نگهداریم و فقط شما بیایید تأیید کنید که این هم مسجد است. خدا نمی‌تواند مسجد توهمنی شما را که براساس همانیدگی‌ها درست شده تأیید کند. این شما هستید که باید بفهمید که اشکال دارید.

مولانا در چند بیتی که در قسمت بعدی که بسیار هم خلاصه است خواهد گفت، می‌گوید که: این اشخاص که اشکال دارند این‌ها نازنین هستند من نمی‌توانم رازشان را فاش کنم. حقیقتاً هم همین طور است خیلی از انسان‌ها هستند که به‌حال در این راه کوشش می‌کنند، نازنین هستند و رازشان را نباید فاش کرد.

باید شما هی نگویید که من چه اشکالی دارم؟ این سؤال خطرناکی است. «من چه اشکالی دارم؟» نپرسید؛ پرسید! اصلاً نپرسید فقط روی خودتان کار کنید. نپرسید من چقدر پیشرفت کردم، از کسی یا از یک عارف، چون راز ما را اگر درست فاش کنند، ما ممکن است ناراحت بشویم، آزرده بشویم، نالمید بشویم. یک مقداری من‌ذهنی در ما هست، پذیرفته‌ایم که ما خداگونه هستیم و آن دل باز را خدا منتظر است ما باور داریم. ولی هنوز به تجربه نرساندیم بعضی‌هایمان. به‌حال باید روی خودمان کار کنیم. به‌حال می‌بینید که این‌ها اصرار می‌کنند.

راست می‌فرمود آن بَحْرَكَرَم بر شما من از شما مُشْفَقَ تَرَم

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۵۴)

بعضی ابیاتش را برای تان می‌خوانم. این‌ها همه در مورد رابطه‌ی ما با خدا هم معتبر است. گرچه که مولانا راجع به آن افراد و رسول صحبت می‌کند. می‌گوید که آن بحر یا دریای کرم درست می‌گفت که: من از شما به خودتان مهربان ترم، بله. این هم که قبلًاً خوانده‌ایم دیگر.

«أَنَا أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ. فَمَنْ تُوْفِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَتَرَكَ دِيْنَاهُ فَعَلَىٰ قَضَاؤهُ وَمَنْ تَرَكَ مَالًاٌ فَلُوْرَتَتِهِ.»

«من سزاوار ترم به مؤمنان از خود ایشان. پس هر کس از خود مومنان بمیرد و وامدار باشد، بر من است ادائی آن. و هر کس از مؤمنان، مُرْدَهْرِیگی بگذارد [یعنی ارثی بگذارد] از آن میراث بران اوست.»

(حدیث)

و می‌خواهد بگوید که رابطه‌ی ما با خدا این‌طوری هست که یک آتشی این‌جا روشن شده که این آتش همین آتش من‌ذهنی است در جهان و ما مثل پروانه‌ها خودمان را می‌خواهیم بزنیم به این آتش بسوزانیم. و دست خدا، در این داستان دست رسول پروانه‌ران است، یعنی ما مثل پروانه‌هایی مرتب می‌خواهیم برویم درون آتش بسوزیم و دست خدا ما را

می‌گیرد و می‌کشد، مرتب ما دوباره هجوم می‌آوریم خودمان را بسوزانیم دوباره او نمی‌گذارد. پس اینطوری نیست که ما

با مسجد ضرار به خودمان لطمہ نزنیم، پس می‌گوید

من نِشَّيْتَه بِرَكَنَار آتِشَّى بَا فَرُوعَ وَشَعْلَه بَسْ نَاخُوشَى

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۵۵)

که این هم نورش بد است، فروغش بد است و هم شعله‌اش بسیار ناخوش است. این شعله‌ی و نور من‌ذهنی است.

هَمْچُوْ پِرْوَانَه شَمَا آن سُوْ دَوَانَ هَرْ دُوْ دَسْتَ مِنْ شَدَهْ پِرْوَانَهْرَانَ

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۵۶)

شماها مثل پروانه می‌خواهید خودتان را به این آتش بزنید، آتش من‌ذهنی بسوزانید، ولی دو دست من دائمًا شما را به عنوان پروانه عقب می‌راند، می‌گوید نکنید این کار را، نکنید این کار را و شما می‌خواهید بکنید. پس رابطه‌ی ما با خدا بصورت من‌ذهنی اینطوری است که در آن بیت هم گفت:

بَسْ دُعَاهَا كَهْ زِيَانَ اَسْتَ وَهَلَاكَ وَزْ كَرَمَ مِنْ شَنِيدَ يِزْدَانَ پَاكَ

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۱۴۰)

خیلی دعاها است که برای نابودی ما است، اگر مقبول بشود اغلب دعاهای ما به ضرر ما است اگر مقبول خدا بشود، چون براساس من‌ذهنی و همانیدگی‌ها است و خداوند آن‌ها را نمی‌پذیرد و با این بیت می‌خورد. ما مرتب می‌خواهیم به خودمان ضرر بزنیم، خودمان را بسوزانیم و دست خدا ما را نگه می‌دارد تا جایی که ما اصرار نکنیم و متوجه باشیم که ما مسجد ضرار داریم، داریم تفرقه می‌اندازیم به خودمان ضرر می‌زنیم. از این همه صحبت منظور این است که شما به مرکز خودتان نگاه کنید مسجد ضرار خودتان را ببینید و آن را معتبر نکنید و علم نکنید که بیایید به مسجد من نه به دیگران بگوییم مردم، بلکه این مسجد را باید ویران کنید. يله. این‌ها هم آیه‌هایی بودند که خواندیم یا حدیث:

«مَثَلِي وَ مَثَلُكُمْ كَمَثَلِ رَجُلٍ أَوْقَدَ نَارًا فَجَعَلَ الْفَرَاشَ وَالْجَنَادِبَ يَقْعُنَ فِي هَا وَهُوَ يَذْبُهُنَ عَنْ هَا، وَأَنَا آخِذُ بِحُجَّكُمْ عَنِ النَّارِ
وَأَنْتُمْ تَقْلِتُونَ مِنْ يَدِي..»

«مَثَلِي وَ شَمَا، مَثَلِ كَسِي اَسْتَ كَهْ آتِشِي بِرَافِرُوزَه وَمَلْخَانَ وَپِرْوَانَگَانَ خَوْدَ رَاهَ بِهِ آنَ اَخْغَرَ زَنَنَدَ وَآنَهَا رَا اَزَ آنَ بِرَانَدَ.

وَمَنْ كَمَرَگَاهَ شَمَا رَا فَرَاجِنَگَ دَارَمَ تَاهَ بِهِ آتِشِي نَشَوِيدَ ولَى شَمَا اَزَ دَسْتَمَ مَيْ گَرِيزِيدَ..»

(حدیث)

این رابطه‌ی ما و زندگی را هم نشان می‌دهد، ما مثل پروانه‌هایی هستیم که خودمان را به آتش درد می‌زنیم هر لحظه، هر لحظه ایجاد مساله می‌کنیم و مسائل را بزرگ می‌کنیم، احتمال دارد جنگ کنیم، دعوا کنیم چه فردی چه جمعی می‌گوید من جلوی شما را دارم می‌گیرم مواظب باشید.

مسجدی بر جِسْرِ دوزخ ساختند با خدا نَرْدِ دَغَاهَا باختند

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۶۰)

ببینید اینجا حرفش را می‌زند مولانا، می‌گوید: این‌ها مسجد بر روی پل دوزخ ساختند. شما حساب کنید که پل چوبی بسازید آن‌هم براساس همانیگی‌ها روی دوزخ و بخواهی روی آن راه بروی خوب می‌افتیم به دوزخ که افتادیم، به دوزخ و می‌افتیم.

بله این‌ها را خوانده‌ایم بنظرم حالا بد نیست تکرار کنیم:

«أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَنَهُ عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرَضُوْنِ خَيْرَامَ مَنْ أَسَّسَ بُنْيَنَهُ عَلَى شَفَاقَ جُرْفٍ هَارِ قَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّلَمِينَ»

«آیا کسی که بنیان مسجد را بر ترس از خدا و خشنودی او نهاده بهتر است، یا آن‌کسی که بنیان مسجد را بر کناره سیلگاهی که آب زیر آن را شسته باشد نهاده است تا با او در آتش جهنم سرنگون گردد؟ و خدا مردم ستمگر را هدایت نمی‌کند.»

قرآن کریم، سوره توبه (۹)، آیه ۱۰۹

آیا کسی که بنیان مسجد را بر ترس از خدا و خشنودی او نهاده بهتر است؟ یعنی شما مسجدتان را باید به پرهیز و ناهمانیدگی‌ها بگذارید، یا آن‌کسی که بنیان مسجد را بر کناره‌ی سیلگاهی که آب زیر آن را شسته باشد نهاده است تا با او در آتش جهنم سرنگون گردد و مردم ستمگر ما در من‌ذهنی هستیم، من‌های ذهنی ستمگر هستند. بله پس بنابراین قصد آن مردم تفرقه بود:

قصدشان تفریق اصحاب رسول فضل حق را کی شناسد هر فضل!

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۶۱)

هر بیهوده‌گو که با ذهنش حرف می‌زند فضل حق را، که لطف حق در این لحظه جلوی ما را از ضرر زدن به خودمان می‌گیرد با این مسجد ضرار در مرکزمان من‌ذهنی نمی‌شناسد. یعنی ما نمی‌دانیم که از چه خطرهایی جهیدیم بخاطر لطف خدا و این را نمی‌دانیم و نمی‌خواهیم بدانیم و هنوز در تفرقه هستیم.

گفت حَقِّش: ای پیغمبر فاش‌گو غَدْر را، وَرْ جَنَّگَ باشد، باش‌گو

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۶۷)

پس بنابراین این‌ها اصرار می‌کردند که بیا به مسجد ما، ما هم اصرار می‌کنیم به خدا که بیا به مسجد ما که این مسجد توهمی است مسجد ضرار را ساختیم، چه جمعی چه فردی. ببینید این‌جا ما به غزل که برمی‌گردیم شما خودتان را مقایسه کنید با آن یتیم که هیچی نمی‌خواست و فقط اشک چشم را به خدا ارائه کرد. ما یک مسجد ضرار ارائه می‌کنیم به خدا، و در این بیت می‌گوید که خدا به پیغمبر به‌اصطلاح وحی کرد که تو حقیقت را بگو و نترس، مگر این‌ها را آشکار کن. آیا ممکن است مگر ما هم آشکار بشود؟ مشخص بشود که ما مسجد ضرار داریم؟ در تفرقه هستیم، ما جدایی انگیزیم، البته که آشکار شده است، اگر کسی چشم داشته باشد می‌بیند که ما جمعاً تفرقه‌انگیزی می‌کنیم ما براساس باورها با هم می‌جنگیم، همدیگر را می‌کشیم.

سوال این است: آیا فکر من عمل من تفرقه‌انگیز است؟ جدایی انگیز است؟ یا وحدت بخش است؟ اگر مرکزم عدم است وحدت بخش است، برای اینکه خدا از مرکز عدم کار می‌کند. اگر همانیبدگی‌ها است جدایی انگیز است، شما ببینید این را در خودتان و دیگران، ببینید فقط ببینید.

گفت: ای قومِ دَغَلْ خامُشْ كُنِيد تا نگویم رازهاتان، تَن زنید

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۶۸)

پس بنابراین می‌گوید پیغمبر به آن‌ها گفت خدا هم به ما می‌گوید خاموش کنید ذهن‌تان را خاموش کنید و متوقف کنید این‌کار را؛ تن زنید یعنی متوقف کنید تا رازهایتان را نگفتم، رازهایتان که ظاهراً دیده نمی‌شود این است که این‌ها همه از من‌ذهنی می‌آید، از همانیبدگی می‌آید و انگیزه‌اش دید جسمی است عینک همانیبدگی است. خوب حالا من نمی‌گویم، شما دیگر اصرار نکنید و خاموش کنید، هم خاموش کنید هم تن زنید، متوقف کنید این‌ها، را بس کنید. و این حرف مولانا به ما است، فرض کن به ما می‌گوید چون ما هم مسجد ضرار داریم. ذهنتان را خاموش کنید، این‌کاری که تا حالا کردید متوقف

کنید یک کار دیگر بکنید. کدام کار را؟ فقط از عدم فکر کنید عمل کنید، بگذارید فکرهایتان را خدا بسازد این لحظه، دیگر آن فکرهای قبلی را تکرار نکنید.

چون نشانی چند از اسرارشان

در بیان آورد، بد شد کارشان

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۶۹)

چندتا نشانی گفت و زندگی هم چند تا نشانی به ما می‌دهد شخصاً به ما نشان بدهد کار ما چقدر بد است. بله.

قاددان زو بازگشتند آن زمان

حاشَلَّهِ حاشَلَّهِ دمْزنان

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۷۰)

آیا این‌ها رفته‌اند خودشان را تنبیه کرده‌اند؟ به راه بازگشته‌اند؟ نه. بازگشتند و می‌گفتند پناه بر خدا پناه بر خدا پیغمبر را ببین ما را قبول نمی‌کند مسجد ساختیم بهتر از این که نمی‌شود، چرا مسجد ما را قبول نمی‌کنی؟ این ظلم است این ستم است این بی‌توجهی است.

هر مُنافق مُصْحَّفٍ زیر بَغَل

سویِ پیغمبر بیاوَرْد از دَغَل

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۷۱)

پس این‌ها رفتند قرآن‌ها را برداشتند زیر بغل شان بیایند قسم بخورند، منتها از روی حقه بازی.

چون ندارد مرد کژ در دین وفا

هر زمانی بِشَكْنَد سوگَند را

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۷۲)

می‌گوید سوگندشان فایده ندارد، وقتی مادر سوگندها که در واقع پیمان است یک نفر می‌شکند چطوری می‌شکند این لحظه؟ آست را انکار می‌کند. کی انکار می‌کند؟ کسی که در مرکزش همانیدگی دارد. اگر آن وفا و تعهد را بشکند هر سوگندی را هر تعهدی را می‌شکند برای اینکه مادر تعهدات آن است. کسی که تعهد را نمی‌شکند حتماً باید به آست زنده باشد. آن را شکسته، پس سوگندش فایده ندارد، برای این که با من ذهنی اش تعهد می‌کند. سوگند یعنی همان تعهد، قول دادن که من این کار را می‌کنم، ولی به خاطر یک همانیدگی بیشتر یا از دست ندادن همانیدگی این قول و قرارها را فوراً می‌شکند.

چون خدا سوگند را خواند سپر کی نَهَدِ اسْپَرِ زَكَفِ پیکارگَر؟

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۸۶)

می‌گوید که، یک آیه‌های هست که می‌گوید: سوگند سپر انسان‌ها است. و به‌هرصورت می‌گوید که جنگنده در این‌جا پیکارگر همین منافقان هستند. می‌گوید که سپر را از دست نمی‌گذارد. بنابراین این‌ها هم به‌جای این‌که بکشند عقب تحمل کنند بگویند پیغمبر است کار ما را دارد می‌بیند، دارد ایراد می‌گیرد و از طرف دیگه موازی با آن خدا، ما هم بخواهیم تحمل کنیم بگوییم که این مسجد ضرار را به خدا ارائه نکنیم. مسجد عدم و مسجد یکتایی درست کنیم که برویم در آن مسجد عبادت کنیم. به‌جای آن، داریم سوگند می‌خوریم آن هم پیش کی؟ که همه چیز را می‌داند. بله.

باز پیغمبر به تَكذِيبِ صَرِيحِ قَدْ كَذَبْتُمْ گفت با ایشان فَصِيح

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۷۸۷)

پس دوباره پیغمبر صریحاً به ایشان گفت که دروغ می‌گویید. اما یکی از یاران پیغمبر به‌اصطلاح به انکار برخواست. و مولانا نشان می‌دهد که اگر ما نمی‌دانیم برای این‌که هنوز کاملاً روشن نشده این یار پیغمبر و در آن شک می‌کند انکار می‌کند کار رسول را،

«اندیشیدن یکی از صحابه، به انکار که رسول چرا ستاری نمی‌کند؟»

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۸۸)

این ابیات هم مهم است که وقتی ما حقیقت را می‌شنویم اعتراض نکنیم به یک استادی به یک عارفی، خودمان را درست کنیم.

تا يَكِي يارِي زِيارَان رسولِ در دلش انکار آمد زآن نُکول

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۸۹)

از آن امتناع حضرت رسول که نرفت و ایرادهای شان را گرفت بدش آمد، ناراحت شد، شروع کرد به انکار کردن، گفت: چرا این کار را می‌کنی؟

که چُنین پیران با شَيْبِ وَوَقارِ می‌کُندشان این پیغمبر شرمسار؟

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۹۰)

که این‌ها سن و سالی از آن‌ها گذشته موي‌شان سفید است و مسجد ساختند می‌خواهند بیايند شما را دعوت کنند به

مسجد، اين‌قدر سنگين هستند باوقار هستند شما شرمسار می‌کنيد اين چه حرکتی است؟

کو ڪرم؟ کو سِتْرِ پوشی؟ کو حیا؟

صد هزاران عیب پوشند انبيا

(مولوي، مثنوي، دفتر دوم بيت ۲۸۹۱)

مي گويد: بخشش کو پس، عيب پوشی کو؟ حیا کو؟ پيغمبران باید عيب پوشند، عيب‌ها را نگويند.

بله، اين نشان می‌دهد که اين، از اين نقطه بحراني ما خيلي گذشته‌ایم. واقعاً رسول هم آن جا لبخند زد و بله بله گفت، ولی آن‌ها اصرار کردند. ما هم در مقابل زندگي اصرار می‌کنيم که اين مسجد ضرار ما که براساس همانيدگي‌هايي که ما عاشق‌شان هستيم درست کردیم، مسجد خوبی است ما از همانيدگي‌ها دست بر نمی‌داریم. ولی ذهناً حرف می‌زنیم حرف‌های خوب می‌زنیم، و اگر يك کمي قلقلک بدنهند ناراحت می‌شویم. يعني حقيقتي بگويند که ما با من ذهني‌مان با آن مخالف هستيم مثل همين يار پيغمبر، معلوم است يار صمييمى نبوده و گرنه اين حرکت را نمی‌کرد. ما هم يار صمييمى خدا نيسستيم و گرنه قوانين ايزدي را که آشكارا می‌گويد که: شما همانيدگي را نمی‌توانيد مرکزان بگذاري. قبول می‌کردیم

به‌هرحال:

باز در دل زود استغفار کرد تا نگردد ز اعتراض او روی زرد

(مولوي، مثنوي، دفتر دوم، بيت ۲۸۹۲)

دوباره در دلش توبه کرد، پشيمان شد و تا از اعتراض خودش روی زرد نشود.

شومي ياري اصحاب نفاق کرد مؤمن را چو ايشان زشت و عاق

(مولوي، مثنوي، دفتر دوم، بيت ۲۸۹۳)

مي گويد که: ياري کردن، کمک کردن به من‌های ذهنی که دنبال نفاق هستند، جدايی هستند، اين ناجسته است، شوم

است. هر کسی به من‌های ذهنی ياري کند شومي‌اش دامنش را می‌گيرد. و شومي ياري اصحاب نفاق کرد مومن را چو ايشان زشت و عاق، ايشان که انکار کرد و گفت پيغمبر کار بدی کرده است، نباید اين طوری می‌کرد، اين او را زشت و نافرمان کرد.

و حالا از اين چه نتيجه می‌گيريم؟ که ما به اعتراضات من‌ذهني‌مان گوش ندهيم اگر يك عارفي، بزرگي، حقيقتي را می‌گويد

که ما خوش‌مان نمی‌آيد مسلماً اشکال ما است. اگر مولانا مطلبی را بيان می‌کند شما خوش‌تان نمی‌آيد شما باید خودتان

را عوض کنید. بله. این اتفاق زیاد می‌افتد یک استادی، یک عارفی یک‌چیزی می‌گوید ما ایراد می‌گیرم، نشان این است که ما من ذهنی داریم و نمی‌خواهیم پیشرفت کنیم.

توجه می‌کنید. مهم است این مطلب شما اگر به یک استادی به یک به‌هرحال معلمی اعتقاد دارید باید به حرفش گوش بدید و گرنه بعضی جاها گوش بدید بعضی جاها گوش ندهید این به ضرر شما تمام خواهد شد، دارد می‌گوید شومی دارد این.

باز می‌زارید کای علام سر مر مرا مگذار بر کفران مُصر

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۹۴)

دوباره زاری می‌کرد که ای داننده رازها در آن جا حضرت رسول، در بین ما و خدا این رابطه برقرار است. مر مرا مگذار بر کفران مُصر؛ می‌بینید ما که هم‌هویت‌شدگی‌ها را گرفتیم مصریم در کفران، و هر لحظه در مقابل قضا ما می‌ایستیم. اصلاً قضاوت ما هر لحظه صورت می‌گیرد اگر قضاوت همانیده باشد، مصدق همین قضیه است که یار رسول در مقابل پیغمبر می‌کند، ما هم در مقابل زندگی می‌کنیم. هر کسی قضاوت می‌کند قضا را زیر پا می‌گذارد. و کن‌فیکون را خنثی می‌کند. پس باز می‌زارید کای علام سر؛ دارد می‌گوید که ما هم باید بزاریم و گریه کنیم که ای داننده‌ی رازها مرا در این کفرانم اصرار کننده نگذار بمانم.

دل به دستم نیست همچون دید چشم ورنه دل را سوزمی این دم به خشم

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم بیت ۲۸۹۵)

می‌گوید دل من مثل چشمم نیست که به هر طرف که نگاه می‌کنم دست من باشد. دل من در دست من نیست و این درست هم هست. چون دل در دست همانیدگی‌ها است الان برای خیلی از انسان‌ها، و دل را باید به دست زندگی بسپارید، با تسلیم، دل ما به دست ما نیست، کما این که می‌بینید فکرهای ما، ما را کنترل می‌کنند. دل به دستم نیست، می‌گوید کنترل مرکزم را ندارم، اگر می‌توانستم همین‌طور که چشم‌هایم را می‌بندم دلم را بتوانم کنترل کنم. ولی دلم مرا کنترل می‌کند و گرنه همین‌الان به خشم دلم را می‌سوزاندم.

اندر این اندیشه خوابش در رُبود مسجد ایشانش، پُرسِرگین نمود

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۹۶)

بله در این موقع خوابش برد و در این جا خوابش بُرد یعنی به خواب حضور رفت، یک لحظه وصل شد، چون دوباره می‌بینید که دست به پشمیمانی و تپرّع زده بود. این حالت‌ها اگر اصیل باشد ممکن است ما را به زندگی وصل کند، و در آن حالت حضور متوجه شد که، یعنی انسان یک لحظه وصل بشود و عمق پیدا بکند و عدم چشمش باشد، عینکش باشد، پُرسِرگین بودن مسجدِ ضِرارِ خودش را شاید ببیند. که پر از کثافاتِ درد است، مثل رنجش و خشم و حسادت و میل به غیبت و میل به ضرر زدن و آرزوی نابودی دیگران، این‌ها چیزهای خیلی بدی است که ما اگر یک لحظه حضور داشته باشیم می‌توانیم ببینیم در خودمان و دیگران.

آن شخص یک لحظه به خواب حضور رفت، حقیقت چه جوری است؟ دید که این‌ها یک ذهن دارند، یک من‌ذهنی دارند، که در آن جا به تفرقه مشغول‌اند. این‌ها مقاصد دیگری دارند که از ذهن‌شان سرچشمه می‌گیرد، نه از عدم.

سنگ‌هاش آندر حَدَثِ جَائِ تَبَاه مِيَدِيَدِ از سنگ‌ها دود سِيَاه

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۹۷)

حدَثْ جَا، يعْنِى مُسْتَرَاحٌ. جَايِ رِيْخَتْنَ خاَكَ رُوبَه، مِيْ گُوبِد: سنگ‌های آن مسجد در مستراوح بدی بودند و از سنگ‌ها دود سیاه می‌آمد. یعنی اگر ما حاضر باشیم با چشم عدم نگاه بکنیم اشکالات ذهن‌مان را می‌بینیم، اگر به مرکز آدم‌ها نگاه کنیم، اگر همانیده باشند متوجه می‌شویم که این سنگ‌ها، همانیدگی‌ها در یک جای کثیفی هستند. یعنی دل آن‌ها کثیف است و از آن همانیدگی‌ها همین‌طوری انرژی مسموم‌کننده و همانیدگی‌کننده و تفرقه‌انگیز و دردآور دارد بلند می‌شود، بله، این دید، کسی که انکار می‌کرد بالآخره دید.

دود در حلقش شد و حلقش بخست از نَهِيبِ دردِ تلخ از خواب جَسَت

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۹۸)

دود رفت به گلویش و حلقش را زخمی کرد و از ترس دودِ تلخ از خواب حضور جَسَت. پس یک لحظه دید بعد دوباره بیدار شد دید که خیلی چیزهای خطرناکی از دل آن‌ها بر می‌خیزد.

در زمان درُوفتاد و مِيَگَريست كَائِي خَدا اينَهَا نَشَانَ مُنَكَريست

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۸۹۹)

یعنی در رو افتاد، شاید به سجده افتاد و گریه می‌کرد خدا یا این‌ها نشان منکر بودن است، آیا من هم دارم؟ من، من نداشتمن که منکر نمی‌شدم، مخالفت نمی‌کردم. به هر صورت این بیت‌ها نشان می‌دهد که همه‌ی ما ممکن است مسجد ضرار داشته باشیم و اگر فرض کمال نداشتیم که ما مسجدمان خیلی خوب است خدا را به آن‌جا دعوت نمی‌کردیم و به تصور ما نمی‌گنجد که این مسجدی که ما درست کردیم با این تشریفات، این را ما باید ویران بکنیم.

بله، همین که خوابش دید، این چیزی که این شخص دید‌الان، یک عارف خوب می‌بینند در آن قصه، حضرت رسول دیده بود، الان هم خدا مرکز ما را می‌بیند. خدا می‌بیند مرکز ما چیزی شبیه مستراح کثیف است، سنگ‌ها در آن مستراح قرار گرفته‌اند و از آن دود سیاه بلند می‌شود و درد را پخش می‌کنیم ما. با این حال این مسجد را بسیار مقدس می‌دانیم، یعنی دل‌مان را.

حِلم بِهٰتِر از چَنِين حِلم اِيْ خَدا كَهْ كُنْد اِز نُور اِيمَانِم جَدا

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۰۰)

می‌گوید خشم بهتر از فضائشایی است، یا برداری است، یعنی خشمی که من چنین مسجدی را با خشم ویران کنم، خیلی بهتر از پذیرفتن یک چنین مسجدی است. کما اینکه بالآخره رسول نپذیرفتند، علاوه‌بر این که نپذیرفتند، گفتند باید ویران کنید این‌جا را که الان شاید بتوانیم بخوانیم. می‌گوید این فضائشایی، این تحمل، مرا از نور ایمان جدا می‌کند. یعنی هیچ نباید صبر کنیم در ویران کردن این مسجدی که ما درست کردیم، که ضرر می‌زند.

چون زِنَدَه مُرَدَه بِيَرُون مِيْ كَنْد نَفْس زِنَدَه سُوَيْ مَرْكَيْ مِيْ تَنَدَ

(مولوی، مثنوی، دفتر پنجم، بیت ۵۵۰)

چون خدا هر لحظه از زنده‌ی خودش که زنده هست، مُرَدَّگی را بیرون می‌کند و این مسجد ضرار ما، من‌ذهنی ما، دائمًا به ما ضرر می‌زند به ما ضرر می‌زند به دیگران نمی‌زند؟ البته که می‌زند، حالا این شخص دیده، بله.

گَرِبِکَاوِيْ كَوْشِش اَهْلِ مَجَاز تُوبَهْ تُوكَنَدَه بُوَدْ هَمْچُونْ پِيَاز

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۰۱)

می‌گوید اگر کارهای اهل همانیدگی را، آن‌هایی که مرکزشان همانیده‌اند، اهل مجاز، که از طریق چیزها می‌بینند، با عدم نمی‌بینند، این‌ها را بکاویم، جست‌وجو کنیم، خواهیم دید که مثل پیاز گندیده است، لا یه به‌لا یه، تُوبه تُوبه.

هر یکی از یکدگربی مغزتر صادقان را یک زدیگرنغزتر

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۰۲)

پس آن‌هایی که من ذهنی دارند، همانیدگی دارند، یکی از دیگری گودن تر است، بی‌مغزتر است. ولی آن‌هایی که مرکز عدم دارند، صادق هستند، یکی از یکی شیرین تر است، خوب‌تر است، نیکوتر است.

صد کَمَر آن قوم بسته بر قَبَا

بَهْرِهَدِمِ مسجدِ اهلِ قُبَا

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۰۳)

می‌گوید روی قباها یشان شمشیر بسته بودند، منظورش این است که آماده بودند که مسجد قبأ، یعنی مسجد پیغمبر را خراب کنند. پس ما من‌های ذهنی که مسجد ضرار داریم، شمشیر را از روی لباس‌هایمان بسته‌ایم، یعنی آماده‌ایم که هر لحظه خراب کنیم آن مسجد یکتایی را، هر کس که آن مسجد را درست کرده دشمنش هستیم. این ابیات باید ما را بیدار کند که ما چرا با عارفان مخالفت می‌کنیم؟ اگر نمی‌کنیم پس چرا هزار سال است، دوهزار سال است ما این ابیات را نخواندیم؟ پس ما دشمن این ابیات هستیم، دشمن بیداری هستیم، چرا؟ من ذهنی داریم. من ذهنی و کسانی که مسجد ضرار دارند باید بدانند دشمن این آموزش‌ها هستند، اگر هم ظاهرًا موافق‌اند، باطنًا نیستند در دل‌شان، و گرنه باید با دل و جان می‌چسبیدند.

صد کَمَر آن قوم بسته بر قَبَا، یعنی روی قباها یکی بسته‌اند و از آن شمشیر آویزان است یا سلاح‌های دیگر برای ویران کردن مسجد اهل قبأ. مسجد اهل قبأ یعنی آن پیغمبری که مسجد داشت، خیلی ساده بود، اسمش قبأ بود. پس اگر عدم در مرکز ما باشد و این مسجد باز بشود، فضای یکتایی در، امروز گفت آسمان در مرکز ما باز بشود، این یک مسجد دیگری است، این مسجد قباست، آن من ذهنی مسجد ضرار است، آن مسجد ضد این مسجد است.

همچو آن اصحابِ فیل آندر حَبَش

کعبَهِی کردند حق آتش زَدَش

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۰۴)

می‌گوید که مانند اصحاب فیل که در حبشه یا در یمن یک کعبه‌ای ساختند، خوش‌شان نمی‌آمد از آن کعبه یک کعبه دیگری ساختند و می‌گفتند این کعبه بهتر از آن است. بالاخره نگرفت کارش، آن را آتش زدند. البته همان‌طور که می‌دانید یکی از مسلمانان توهین کرد به آن کعبه و حمله کردند به کعبه واقعی و الان در این بیت می‌گوید که:

قصدِ کعبہ ساختند از انتقام حالشان چون شد، فرو خوان از کلام

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۰۵)

يعنى از قرآن بخوان، ببین که حالشان چون شد. آن‌ها حمله کردند به کعبه‌ی اصلی، بله، یکی از مسلمان‌ها رفته بود آن جا ادرار کرده بود، کثافت کرده بود و به انتقام آن، حمله کردند و می‌خواستند کعبه‌ی اصلی را از بین ببرند. و این تمثیلی است به این که کعبه‌ی اصلی را که دل انسان‌ها است، نمی‌شود از بین برد، فضای یکتاپی را نمی‌شود از بین برد، ولی بالاخره مسجد ضرار به آتش کشیده خواهد شد، اگر کسی کعبه مصنوعی بسازد، ما هم در دلمان کعبه مصنوعی ساختیم، کعبه را باید حقیقی بکنیم.

قصدِ کعبہ ساختند از انتقام حالشان چون شد، فرو خوان از کلام

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۰۵)

می‌دانید که پرنده‌گان کوچکی سنگ آوردن ریختند روی فیل‌هایشان و خودشان و همه نابود شدند. بله، آن ابرهه، حالا کاری با آن قصه نداریم، فقط تمثیلش است.

مرسیه‌رویانِ دین را خود جهاز نیست اَّ حیلت و مَكْر و سَتِيز

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۰۶)

می‌گوید کسانی که سیه‌روی دینی هستند، آن‌هایی که در دین سیه‌رو هستند، کی در دین سیه‌رو است؟ دین اصلی گشودن فضا در درون است و مرکز عدم است، اما کسی که همانیدگی‌ها را گذاشته است در مرکزش، این‌ها سیه‌رویانِ دین هستند، وسیله‌شان چی است؟ که جهیز می‌خوانیم برای این‌که قافیه جور دریابید، جهیزشان یا اسبابشان، ابزارشان، حیلت و مکر و ستیزه است.

هر صَحَابي دید زان مَسْجِد عِيَان وَاقعَه، تا شُد يَقِينُشان سِرَّ آن

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۰۷)

هر یار پیغمبر که اصیل بود، بالاخره سر آن مسجد را دید. واقعه یعنی مثل آن شخص به حضور زنده شد تا حرف رسول برایش ثابت شد که آن مسجد ضرار، مسجد تفرقه است. و حالا هر صحابی یعنی هر یار خدا، هر کسی که اصیل است،

بالاخره متوجه باید بشود که مسجد خودش که از من ذهنی ساخته شده است، مسجد ضرار است و یقین پیدا می‌کند که این راه، درست نیست.

من گمان می‌کنم خیلی از شما بینندگان، حالا یار واقعی مولانا هستید، یار واقعی خدا هستید و در لحظاتی که به حضور زنده‌اید، دیده‌اید که من ذهنی تان چقدر به شما ضرر می‌زند، یقین شده که این ضرر زننده است، یقین شده که سوی مرگ و ضرر می‌تند این من ذهنی. من ذهنی هر حرفی می‌زند، هر فکری می‌کند، هر عملی می‌کند به ضرر شما است، دیده‌اید این را، چقدر ضرر زده‌اید به خودتان، و الان از آن پرهیز می‌کنید. بله،

واقعات آر باز گویم یک به یک تا یقین گردد صفا بر اهل شک

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۰۸)

می‌گوید اگر واقعیات را من بیان کنم یکی‌یکی، پس بنابراین بر کسانی که شک می‌کنند، یعنی تاحدودی من ذهنی دارند، این روشن خواهد شد. مولانا در اینجا می‌گوید که من نمی‌خواهم بیشتر از این موضوع را باز کنم و توضیح بدهم، یاران من یا هر کسی که در این راه است چه اشکالی دارد، برای این‌که این‌ها نازنین هستند، این‌ها یک شتر گم‌کرده‌ای دارند که قصه بعدی می‌گوید و آن حضور است. و این حضور را گرچه که به تقلید نپذیرفته‌اند، ولی به تحقیق هم به کار نبرده‌اند، خوب نمی‌شناسند. کسی که پذیرفته است که خداییت است، امتداد خدا است، ولی هنوز به تحقیق نشناخته است، یعنی هنوز محک نزد است به این حضور، بهتر است که ما نگوییم در چه وضعی است، برای این‌که خودش می‌گوید این‌ها نازنینان هستند و نازشان را باید ما بخربیم و نگه داریم. پس:

واقعات آر باز گویم یک به یک تا یقین گردد صفا بر اهل شک

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۰۸)

اگر بگوییم،

لیکْ می‌ترسم ز کشف رازشان نازنینانند و زیبد نازشان

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۰۹)

می‌گوید می‌ترسم از کشف رازهایشان، برای این‌که این‌ها نازنین هستند و زیبند است این نازشان برایشان، برای همین عرض کردم که ما هیچ‌موقع نخواهیم از یک عارفی حال ما را بگویید، ما را ارزیابی کند، بهتر است روی خودمان کار کنیم

و شاید اظهارنظر درمورد اشخاصی که روی خودشان کار می‌کنند، نکنیم. کسی از من نپرسد در چه وضعی هستم من، من را ارزیابی کن.

لیکْ می‌ترسَم زِ کِشِفِ رازَشان

نازَنِینَانَد وَ زَبَدِ نازَشان

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۰۹)

و الان در این بیت می‌گوید:

شَرَعْ بِيَتَقْلِيدِ مِيَضَرُّفَتِهِانَد

بِ مِحَكَ آنَ نَقْدَ رَا بِكْرَفَتِهِانَد

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۱۰)

پس بنابراین این‌ها گرچه که این اصول را بدون تقلید پذیرفته‌اند، تقلید نکرده‌اند، کورکورانه تقلید نکرده‌اند، کار کرده‌اند و قبول کرده‌اند که حضوری وجود دارد، ولی هم در بیت بعدی هم می‌گوید، این‌ها می‌گوید یک شتر گم‌کرده‌ای دارند، شتر همان حضور ما است، هنوز کاملاً محک نخورده است، هنوز از فُوه به فعل نرسیده است، هنوز به طور کامل این گنج به فکرشان و به عملشان نمی‌ریزد. بنابراین فاش کردن راز آن‌ها درست نیست. خیلی چیزها هم هست که واقعاً مردم معتقد هستند، حتی مثل دعاکردن، دعاکردن، نذرکردن، انسان‌هایی هستند که نازنین هستند و حقیقت موضوع را نمی‌شود گفت که این که می‌گویید دعا کنید، این درست نیست. کار کنید تا این نقد خودش را نشان بدهد، با دعا خودش را نشان نمی‌دهد، با کار نشان می‌دهد و دست ما نیست. پس می‌گوید که من نمی‌خواهم فاش کنم.

شَرَعْ بِيَتَقْلِيدِ مِيَضَرُّفَتِهِانَد

بِ مِحَكَ آنَ نَقْدَ رَا بِكْرَفَتِهِانَد

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۱۰)

حِكْمَتِ قرآنِ چو ضالَهِ مؤمنِ است

هَرَ كَسِي در ضالَهِ خَوْدِ مُوقِنِ است

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۱۱)

می‌گوید پیغام قرآن گم‌کرده‌ی مؤمن است. پیغام قرآن واقعاً حضور است، آن چیزی که ما می‌گوییم فضای گشوده‌شده و حضور، می‌گوید این گمشده مؤمن است و هر کسی در گمشده‌ی خودش یقین دارد. یعنی ما گمشده‌ی خودمان را می‌شناسیم. آره، در یک بیتی می‌گوید که، به شما بخوانم، در بیت بعدی:

ضاله چه بود؟ ناقم گم کرده‌ای از کفت بگریخته در پرده‌ای

(مولوی، مثنوی، دفتر دوم، بیت ۲۹۱۲)

از کفت بگریخته در پرده‌ای، این ناقه، این پیغام قرآن، حالا هرچه اسمش را می‌گذارید، بگریخته است در پرده‌ی همانیدگی‌ها ولی این گمشده‌ی ماست، در قصه‌ی بعدی راجع به این موضوع صحبت می‌کند که قصه‌ی بسیار مهمی است، امیدوارم شما بخوانید، اینجا ما بحث کنیم یا شما صحبت بکنید. کسی که شترش را گم کرده و این شتر، همین حضور ماست که گم شده.

«الْحِكْمَةُ ضِلَالُ الْمُؤْمِنِ، فَحَيْثُ وَجَدَهَا فَهُوَ أَحَقُّ بِهَا.»

«حکمت، گمشده‌ی مؤمن است. هر جا که یافتش بدان سزاوارتر است.»

(حدیث)

بله یک قسمت دیگر بماند هفته‌ی دیگر می‌خوانیم، خسته شدید شما. پس قصه‌ی بعدی عرض کردم، کسی است که شترش را گم کرده، کاروان می‌خواهد برود و ایشان می‌خواهد شترش را بار کند، می‌بیند در سیاهی شب شترش نیست و دنبال شترش می‌گردد. و یک سری آدم‌های بی‌کار به او می‌گویند که شترت، نشانی‌های شترش را به مسخره می‌گیرند، به مسخره می‌گیرند ولی او دنبال شترش می‌گردد و می‌داند که اگر ببیند می‌شناسد و این نشانی‌ها درست نیست! یعنی نشانی‌های ذهنی درست نیست؛ پس بی‌کاران نشانه‌های ذهنی می‌دهند از این شتر گمشده، ولی این شخص گوش نمی‌دهد، برای این‌که شترش را می‌شناسد. هر کسی شتر گمشده‌ی خودش را که حضورش است، دنبالش است و می‌شناسد. بیشتر از این توضیح ان شاء الله در برنامه‌های دیگر خواهیم داد راجع به این موضوع.

مشخصات تلویزیون گنج حضور

ماهواره 19 Galaxy

(در آمریکای شمالی)

Frequency: 11898

Symbol Rate: 22000

FEC: 3/4 Pol: Vertical

هم اکنون تلویزیون « گنج حضور » در اروپا

و خاورمیانه (ایران) نیز قابل مشاهده میباشد.

مشخصات تلویزیون « گنج حضور »

در ایران و اروپا (Hotbird)

Frequency: 11034

Symbol Rate: 27500

FEC: 3/4

Polarization: Ver

فرکانس تلویزیون گنج حضور

خاورمیانه (از جمله ایران)

ماهواره : Yahsat

Frequency: 11766

Symbol Rate: 27500

FEC: 5/6 Pol: Vertical

کanal گنج حضور در تلگرام

<http://telegram.me/ganjehozourchannel>

با ما در تلگرام در تماس باشید:

+98 910 064 2600

آدرس متمکن برنامه های گنج حضور در تلگرام

t.me/ganjehozourProgramsText